

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

(Γενικής Λογιστικής και λογαριασμών τάξης)
Ομάδες 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 0

ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ (Ομάδες 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 0)

10	ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
10.00	Γήπεδα-Οικόπεδα
10.01	Ορυχεία
10.02	Μεταλλεία
10.03	Λατομεία
10.04	Αγροί
10.05	Φυτείες
10.06	Δάση
10.10	Γήπεδα-Οικόπεδα εκτός εκμετάλλευσης
10.11	Ορυχεία εκτός εκμετάλλευσης
10.12	Μεταλλεία εκτός εκμετάλλευσης
10.13	Λατομεία εκτός εκμετάλλευσης
10.14	Αγροί εκτός εκμετάλλευσης
10.15	Φυτείες εκτός εκμετάλλευσης
10.16	Δάση εκτός εκμετάλλευσης
10.99	Αποσβεσμένες εδαφικές εκτάσεις

Ο λογαριασμός **10** εμφανίζει την αξία αγοράς της εδαφικής έκτασης.

Ο λογαριασμός αυτός **χρεώνεται** με την αξία που αναγράφει το συμβόλαιο αγοράς. Η αξία αγοράς των εδαφικών εκτάσεων προσανξάνεται και με τις δαπάνες βελτίωσης που γίνονται μετά την αγορά π.χ με την διαμόρφωση των γηπέδων, με την ισοπέδωση και κ.λ.π.

Τα συμβολαιογραφικά έξοδα, οι φόροι μεταβίβασης, τα μεσιτικά έξοδα, οι αμοιβές μελετητών και δικηγόρων καταχωρούνται στη χρέωση του λογ. **16.14**, τα οποία είτε αποσβένονται εφάπαξ μέσα στη χρήση που πραγματοποιήθηκαν και μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης, είτε αποσβένονται **τμηματικά και ισόποσα** μέσα σε πέντε έτη (ή σε 4 ή 3 ή 2 έτη), κατά την επιθυμία την επιχείρησης (άρθρο 43 παρ.5 Ν. 2190/20).

Από τις εδαφικές **εκτάσεις δεν αποσβένονται τα γήπεδα – οικόπεδα και οι αγροί** διότι δεν φθείρονται. Σε ειδικές περιπτώσεις που υπάρχει κίνδυνος οικονομικής απαξίωσης ή υποτίμησης, σχηματίζεται ειδική πρόβλεψη που καταχωρείται στη **χρέωση του λογαριασμού.83.10** και στην **πίστωση του λογ. 44.10**. Οι **μαντρότοιχοι, η πλακόστρωση, η αποχέτευση** κλπ. των **γηπέδων καταχωρούνται** στο λογ. **11.03**.

Οι λογ/σμοί **10.10-10.16** παρακολουθούν τις εδαφικές εκτάσεις που δε χρησιμοποιούνται, ούτε παραγωγικά αλλά ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της επιχείρησης

10.99.00

01 Αποσβεσμένα ορυχεία

02 Αποσβεσμένα μεταλλεία

03 Αποσβεσμένα λατομεία

05 Αποσβεσμένες φυτείες

06 Αποσβεσμένα δάση

11 Αποσβεσμένα ορυχεία εκτός εκμετάλλευσης

12 Αποσβεσμένα μεταλλεία εκτός εκμετάλλευσης

13 Αποσβεσμένα λατομεία εκτός εκμετάλλευσης

15 Αποσβεσμένες φυτείες εκτός εκμετάλλευσης

16 Αποσβεσμένα δάση εκτός εκμετάλλευσης

1

Όταν πωλείται ένα οικόπεδο κλπ. πιστώνεται ο οικείος λογαριασμός της εδαφικής έκτασης με την αξία πώλησης και με την τυχόν πρόβλεψη του λογ. 44.10 και χρεώνεται με τα τυχόν έξοδα της πώλησης και με το τυχόν υπόλοιπο του λογ. 16.14. Το αποτέλεσμα που προκύπτει μεταφέρεται στο λογ. 81.02.00 “ζημίες.....” ανάλογα.

11	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ
11.00	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων
11.01	Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών
11.02	Λοιπά τεχνικά έργα
11.03	Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων
11.07	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
11.08	Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων
11.09	Λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων
11.10	Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων τρίτων
11.14	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων εκτός εκμετάλλευσης
11.15	Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
11.16	Λοιπά τεχνικά έργα εκτός εκμετάλλευσης
11.17	Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων εκτός εκμετάλλευσης
11.21	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
11.22	Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
11.23	Λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
11.24	Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων τρίτων εκτός εκμετάλλευσης

Ο λογαριασμός 11 απεικονίζει την αξία των βιομηχανοστασίων, των κτιριακών εγκαταστάσεων (π.χ. θέρμανσης, ηλεκτρολογικών, υδραυλικών μηχανολογικών, τηλεπικοινωνιακών, αποχέτευσης κτλ.) και την αξία των τεχνικών έργων που αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση της επιχείρησης (π.χ. δρόμοι, πλατείες, κ.λπ.). Ο λογ/σμός αυτός χρεώνεται με την αξία αγοράς ή κατασκευής του και με τις δαπάνες βελτίωσης ή επέκτασης ή προσθήκης. Αποσβένονται στο τέλος κάθε έτους σύμφωνα με τα μόνιμα ποσοστά αποσβέσεων. Θα πρέπει να χωρίζεται η αξία του οικοπέδου από την αξία του κτίσματος, γιατί μόνο το κτίσμα υπόκειται σε απόσβεση (Υπ. Οικ. Εγκ. 46/73).

Οι φόροι μεταβίβασης, τα συμβολαιογραφικά, τα μεσιτικά και λοιπά έξοδα κτήσης τους παρακολουθούνται με το λογ/σμό **16.14** “έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων” (Στ.Ε. 2804/89) ή αποσβένονται σε 5 έτη, ισόποσα.

Στους λογ/σμούς **11.07-11.10** παρακολουθούνται τα κτίρια και τεχνικά έργα ή έξοδα που γίνονται σε **ακίνητα τρίτων**, όταν η επιχείρηση έχει δικαίωμα να τα χρησιμοποιήσει για ορισμένο χρόνο που καθορίζεται συμβατικά, μετά την πάροδο του οποίου τα εν λόγω έργα (κτίρια κ.λπ.) περιέχονται στο κύριο του ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα. Τα παραπάνω κτίρια, έργα και έξοδα αποσβένονται ανάλογα με τον χρόνο της συμβατικής χρησιμοποίησης τους με τον περιορισμό, ότι η ετήσια απόσβεση δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη από εκείνη των ομοειδών ιδιόκτητων πάγιων στοιχείων. Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής των παραπάνω στοιχείων δεν παρακολουθούνται με τον λογ/σμό 11 αλλά με τους αντίστοιχους λογαριασμούς δαπανών της κάθε χρήσης. Οι δαπάνες βελτίωσης και προσθηκών σε μισθούμενα ακίνητα αποσβένονται ισόποσα μέσα στις χρήσεις, που διαρκεί η μίσθωση, με τον όρο ότι ο συντελεστής απόσβεσης που προκύπτει με βάση το χρόνο χρησιμοποίησης του ακινήτου δεν θα πρέπει να είναι μικρότερος από τον συντελεστή, που εφαρμόζεται σε ομοειδή ιδιόκτητα πάγια στοιχεία (Π.Δ. 1123/80 περ.22.105, άρθρο 31 παρ.1 ΖΝ. 2238/94).

Στους λογ/σμούς **11.14-11.17 και 11.21-11.24** παρακολουθούνται τα κτίρια κλπ. που δεν χρησιμοποιούνται ούτε παραγωγικά ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της.

- 11.99 Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων-τεχνικά έργα**
11.99.00 Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων
11.99.01 Αποσβεσμένα τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών
 02Αποσβεσμένα λοιπά τεχνικά έργα
 03Αποσβεσμένες διαμορφώσεις γηπέδων
 07Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
 08Αποσβεσμένα τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων
 09Αποσβεσμένα λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων
 10Αποσβεσμένες διαμορφώσεις γηπέδων τρίτων
 14Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων εκτός εκμετάλλευσης
 15Αποσβεσμένα τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
 16Αποσβεσμένα λοιπά τεχνικά έργα εκτός εκμετάλλευσης
 17Αποσβεσμένες διαμορφώσεις γηπέδων εκτός εκμετάλλευσης
 21Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 22Αποσβεσμένα τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 23Αποσβεσμένα λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 24Αποσβεσμένες διαμορφώσεις γηπέδων τρίτων εκτός εκμετάλλευσης

Όταν πωλείται ένα ακίνητο, πιστώνεται ο οικείος λογ/σμός του κτιρίου με την αξία πώλησης και χρεώνεται με τα έξοδα πώλησης του. Στη συνέχεια υπολογίζονται οι αποσβέσεις της ίδιας χρήσης μέχρι την ημέρα της πώλησης και με το ποσό αυτό **χρεώνεται** ο λογ/σμός **66.01...** και **πιστώνεται** ο λογ/μός **11.99...** Μετά από αυτό, χρεώνεται ο λογ/μός 11.99... με το συνολικό ποσό των αποσβέσεων του κτιρίου που πωλείται και πιστώνεται ο οικείος λογ/μός του κτιρίου. Η διαφορά που προκύπτει από την εξίσωση του οικείου λογ/μού του κτιρίου που πωλείται μεταφέρεται στο λογ/μό **81.02.00** “ζημίες...” ή στο λογαριασμό **81.03.00** “κέρδη...” ανάλογα.

Σε περίπτωση **κατεδάφισης** κτιρίου, που δεν έχει αποσβεστεί ολοκληρωτικά, **η αναπόσβεστη αξία** του μεταφέρεται στη χρέωση του λογ. **16.19** “λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης “ που αποσβένονται ή σε μια χρήση ή τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια πενταετία και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα(άρθρο 31 παρ. 1^η Ν. 2238/94).

Τα έξοδα κατεδάφισης παλαιού κτιρίου καταχωρούνται στο λογ/μό **11.03** και υπόκεινται σε απόσβεση. Αν όμως επακολουθεί ανέγερση νέου κτιρίου, τότε τα έξοδα αυτά όπως και οι τυχόν αποζημιώσεις του καταβάλλονται σε μισθωτές του παλιού κτιρίου που κατεδαφίζεται προσ αυξάνουν το κόστος ανέγερσης του νέου κτιρίου.

12	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΛΟΙΠΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
12.00	Μηχανήματα
12.01	Τεχνικές εγκαταστάσεις
12.02	Φορητά μηχανήματα χειριού
12.03	Εργαλεία
12.04	Καλούπια-Ιδιοσυσκεύες
12.05	Μηχανολογικά όργανα
12.06	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός
12.07	Μηχανήματα σε ακίνητα τρίτων
12.08	Τεχνικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων
12.09	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός σε ακίνητα τρίτων
12.10	Μηχανήματα εκτός εκμετάλλευσης
12.11	Τεχνικές εγκαταστάσεις εκτός εκμετάλλευσης
12.12	Φορητά μηχανήματα χειριού εκτός εκμετάλλευσης
12.13	Εργαλεία εκτός εκμετάλλευσης
12.14	Καλούπια-Ιδιοσυσκεύες εκτός εκμετάλλευσης
12.15	Μηχανολογικά όργανα εκτός εκμετάλλευσης
12.16	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός εκτός εκμετάλλευσης
12.17	Μηχανήματα σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
12.18	Τεχνικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
12.19	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
12.90	Μηχαν/τα & λοιπός εξοπλ. στον ΟΔΔΥ για εκποίηση (γν. 253/95)

4

Ο λογ/μός 12 απεικονίζει την αξία: α) των μεγάλων μηχανημάτων της επιχείρησης που αποτελούν τον κορμό της λειτουργίας της και είναι συνήθως “εμπεπηγμένα” στο έδαφος και β) των φορητών μηχανημάτων και εργαλείων. **Ειδικότερα :** Με τον λογ/σμό 12.01 παρακολουθείται η αξία των διαφόρων εγκαταστάσεων (π.χ θέρμανσης) που δεν είναι συνδεδεμένες με τις αντίστοιχες κτιριακές εγκαταστάσεις.

Στο λογ. 12.02 παρακολουθούνται τα φορητά μικρομηχανήματα που έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος και μικρότερη από την ζωή των μηχανημάτων του λογ. 12.00. Στο λογαριασμό 12.03 παρακολουθούνται τα μηχανολογικά και άλλης φύσης αντικείμενα που χρησιμοποιούνται με το χέρι και έχουν ζωή μεγαλύτερη του από ένα έτος. Όσα έχουν ζωή μικρότερη του έτους παρακολουθούνται στο λογ.25.00

Στο λογ.12.04 παρακολουθούνται τα καλούπια, οι μήτρες, οι κεφαλές, τα κλισέ κλπ. που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή εξειδικευμένων αντικειμένων. Τα καλούπια για την παραγωγή προϊόντων αποσβένονται εξολοκλήρου κατά την χρήση μέσα στην οποία αγοράστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν.(Στ.Ε. 3/1990)

Τα όργανα μέτρησης πειραματικών ή ελέγχων μπαίνουν στο λογ. 12.05

Στους λογ. 12.07, 12.08 και 12.09 παρακολουθούνται τα μηχανήματα κλπ. που έχουν εγκατασταθεί σε ακίνητα τρίτων και που, μετά παρέλευση ορισμένου χρόνου, περιέχονται στο κύριο του ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα. Αυτά αποσβένονται ανάλογα με τον χρόνο που συμφωνήθηκε να χρησιμοποιηθούν και με τον περιορισμό φυσικά η ετήσια απόσβεση να μην είναι μικρότερη από εκείνη των ομοειδών ιδιόκτητων πάγιων στοιχείων.

Στους λογ. 12.10-12.19 παρακολουθούνται τα μηχανήματα κλπ. που δεν χρησιμοποιούνται, ούτε παραγωγικά, αλλά ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της επιχείρησης. Επίσης, στους ίδιους κωδικούς μπαίνουν και τα μηχανήματα που θεωρούνται ως οριστικά εκτός εκμετάλλευσης είτε αυτά έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί, οπότε απεικονίζονται με μια δραχμή το καθένα, γιατί οι αποσβέσεις τους μεταφέρθηκαν στα αντίστοιχα μηχανήματα και εξισώθηκαν, είτε με την αξία κτήσης τους, όταν αυτά δεν έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί. Αντίθετα, τα μηχανήματα που έχουν ολοκληρωτικά

- 12.99 Αποσβεσμ. Μηχανήματα-τεχν. εγκατασ.-λοιπός μηχανολ. εξοπλισμός
- 12.99.00 Αποσβεσμένα μηχανήματα
- 01 Αποσβεσμένες τεχνικές εγκαταστάσεις
 - 02 Αποσβεσμένα φορητά μηχανήματα "χειρός
 - 03 Αποσβεσμένα εργαλεία
 - 04 Αποσβεσμένα καλούπια-ιδιοκατασκευές
 - 05 Αποσβεσμένα μηχανολογικά όργανα
 - 06 Αποσβεσμένος λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός
 - 07 Αποσβεσμένα μηχανήματα σε ακίνητα τρίτων
 - 08 Αποσβεσμένες τεχνικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων
 - 09 Αποσβεσμένος λοιπός μηχαν. εξοπλισμός σε ακίνητα τρίτων
 - 10 Αποσβεσμένα μηχανήματα εκτός εκμετάλλευσης
 - 11 Αποσβεσμένες τεχνικές εγκαταστάσεις εκτός εκμετάλλευσης
 - 12 Αποσβεσμένα φορητά μηχανήματα "χειρός εκτός εκμετάλλευσης
 - 13 Αποσβεσμένα εργαλεία εκτός εκμετάλλευσης
 - 14 Αποσβεσμένα καλούπια-ιδιοκατασκευές εκτός εκμετάλλευσης
 - 15 Αποσβεσμένα μηχανολογικά όργανα εκτός εκμετάλλευσης
 - 16 Αποσβεσμένος λοιπός μηχαν/κός εξοπλισμός εκτός εκμετάλλευσης
 - 17 Αποσβεσμένα μηχανήματα σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 18 Αποσβεσμένες τεχνικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 19 Αποσβεσμ. λοιπός μηχανολ. εξοπλισμός σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετ.

5

αποσβεστεί αλλά χρησιμοποιούνται όμως στην επιχείρηση παραγωγικά παρακολουθούνται με 1 δρχ. στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς των κωδικών 12.00-12.09..

Τα κιβώτια, οι σάκοι και τα διάφορα άλλα μέσα που χρησιμοποιούν για συσκευασία οι λαχανέμποροι κλπ, θεωρούνται εργαλεία που μπορούν ν' αποσβεστούν και σε μια χρήση (Υπ. Οικ. 1298/58).

Τα ωρολόγια, που χτυπούν τις κάρτες οι εργάτες στα εργοστάσια θεωρούνται εργαλεία (Ελ. Συν. 239/53).

Ο λογ. 12 χρεώνεται: α) με την αξία αγοράς τους καθώς και με τα ειδικά έξοδα αγοράς, μεταφοράς και εγκατάστασης, και β) με την αξία των τυχόν επεκτάσεων, προσθηκών και βελτιώσεων.

Αποσβένεται στο τέλος κάθε έτους με ποσοστά που καθορίζονται από το νόμο. Οι αποσβέσεις θα πρέπει να υπολογίζονται μόνο για το χρονικό διάστημα που τα μηχανήματα βρίσκονται σε λειτουργία.

Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων μεταφέρονται στους λογαριασμούς δαπανών της κάθε χρήσης (π.χ στο λογ. 62 κλπ.) και δεν προσαυξάνουν την αξία των μηχανημάτων.

Όταν πωλείται ένα μηχανήμα, πιστώνεται ο οικείος λογαριασμός του μηχανήματος με την αξία πώλησης και χρεώνεται με τα έξοδα πώλησής του. Στη συνέχεια, υπολογίζονται οι αποσβέσεις της ίδιας χρήσης μέχρι την ημέρα της πώλησης και με το ποσό αυτό **χρεώνεται** ο λογ. 66.02 ... και πιστώνεται ο λογ. 12.99...

Μετά από αυτό **χρεώνεται** ο λογ. 12.99... με όλο το ποσό των αποσβέσεων του μηχανήματος που πωλείται και **πιστώνεται** ο οικείος λογαριασμός του μηχανήματος. Η διαφορά που προκύπτει από την από την εξίσωση του οικείου λογαριασμού του μηχανήματος, μεταφέρεται στο λογ. 81.02.02 "ζημίες..." ή στο λογ. 81.03.02 "κέρδη..." ανάλογα.

Σε περίπτωση **αχρήστευσης ή καταστροφής** του μηχανήματος κλπ. η αναπόσβεστη αξία μεταφέρεται στο λογ. 81.02.99 "λοιπές έκτακτες ζημίες". Για να αναγνωριστεί ως δαπάνη η φθορά ή η καταστροφή ενός μηχανήματος (γενικά πάγιου στοιχείου) θα πρέπει να οφείλεται στην λειτουργική δράση του πάγιου ή να οφείλεται στη φθορά από το χρόνο.

Επίσης η **απώλεια** π.χ από κλοπή ενός μηχανήματος ή άλλου πάγιου για να αναγνωριστεί ως δαπάνη και να αφαιρεθεί από τα ακαθάριστα έσοδα, θα πρέπει να οφείλεται σε γεγονός που δεν χαρακτηρίζεται ότι προέρχεται από αδιαφορία ή από κακή ενέργεια του επιχειρηματία.

- 13 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ**
- 13.00 Αυτοκίνητα λεωφορεία**
- 13.01 Λοιπά επιβατικά αυτοκίνητα**
- 13.02 Αυτοκίνητα φορτηγά- Ρυμούλκες-Ειδικής Χρήσης**
- 13.03 Σιδηροδρομικά οχήματα**
- 13.04 Πλωτά μέσα**
- 13.05 Εναέρια μέσα**
- 13.06 Μέσα εσωτερικών μεταφορών**
- 13.09 Λοιπά μέσα μεταφοράς
- 13.10 Αυτοκίνητα λεωφορεία εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.11 Λοιπά επιβατικά αυτοκίνητα εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.12 Αυτοκίνητα φορτηγά- Ρυμούλκες-Ειδικής Χρήσης εκτός εκμετ.**
- 13.13 Σιδηροδρομικά οχήματα εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.14 Πλωτά μέσα εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.15 Εναέρια μέσα εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.16 Μέσα εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης**
- 13.19 Λοιπά μέσα μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης
- 13.90 Μεταφορικά μέσα στον ΟΔΔΥ για εκποίηση (γν. 253/95)**
- 13.99 Αποσβεσμένα μέσα μεταφοράς**
- 13.99.00 Αποσβεσμένα αυτοκίνητα λεωφορεία**
 - 01Αποσβεσμένα λοιπά επιβατικά αυτοκίνητα**
 - 02Αποσβεσμένα φορτηγά-Ρυμούλκες -Ειδικής Χρήσης**
 - 03Αποσβεσμένα σιδηροδρομικά οχήματα**
 - 04Αποσβεσμένα πλωτά μέσα**
 - 05Αποσβεσμένα εναέρια μέσα**
 - 06Αποσβεσμένα μέσα εσωτερικών μεταφορών**
 - 09Αποσβεσμένα λοιπά μέσα μεταφοράς
 - 10Αποσβεσμένα αυτοκίνητα λεωφορεία εκτός εκμετάλλευσης**
 - 11Αποσβεσμένα λοιπά επιβατικά αυτοκίνητα εκτός εκμετάλλευσης**
Αποσβεσμένα αυτοκίνητα φορτηγά -ρυμούλκες-ειδικής χρήσης εκτός
 - 12εκμετάλλευσης**
 - 13Αποσβεσμένα σιδηροδρομικά οχήματα εκτός εκμετάλλευσης**
 - 14Αποσβεσμένα πλωτά μέσα εκτός εκμετάλλευσης**
 - 15Αποσβεσμένα εναέρια μέσα εκτός εκμετάλλευσης**
 - 16Αποσβεσμένα μέσα εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης**
 - 19Αποσβεσμένα λοιπά μεταφορικά μέσα εκτός εκμετάλλευσης

6

Στο λογ. 13 παρακολουθούνται τα κάθε είδους οχήματα με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές και μετακινήσεις του προσωπικού και των υλικών αγαθών της (εμπορευμάτων), είτε μέσα στους χώρους της επιχείρησης, είτε έξω από αυτούς. Για τυχόν **συντηρήσεις τους ή αντικαταστάσεις εξαρτημάτων τους** χρεώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός δαπανών χρήσης (λογ. 62.07.03). Γίνονται αποσβέσεις των μεταφορικών μέσων στο τέλος κάθε χρήσης με ποσοστά που καθορίζονται από το νόμο. Όταν μια επιχείρηση **αγοράζει μια μηχανή για το αυτοκίνητό της**, τότε αυτό θεωρείται **βελτίωση και προσ αυξάνει** την αξία του αυτοκινήτου (Επ. Εν. Αθ. 258/57), ενώ όταν αγοράζει **λάστιχα για της ρόδες αυτοκινήτων** θεωρούνται **ανταλλακτικά** και πάνε στο λογ. 62.07.04 (Υπ. Οικ. Ε. 12242/58).

Από τις αποσβέσεις, τα τέλη κυκλοφορίας, τα ασφάλιστρα, τα διόδια, τα σέρβις, τα καύσιμα, από τις επισκευές κλπ, που βαρύνουν το συγκεκριμένο ιδιόκτητο επιβατικό αυτοκίνητο της επιχείρησης, (ή το ενοικιασμένο απ' αυτήν), αναγνωρίζονται ως δαπάνη, το 60% αυτών, αν το αυτοκίνητο αυτό έχει κυλινδρισμό μεγαλύτερο από 1.400 κ.ε το 25% και

14	ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
14.00	Έπιπλα
14.01	Σκεύη
14.02	Μηχανές γραφείων
14.03	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα
14.04	Μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς
14.05	Επιστημονικά όργανα
14.06	Ζώα για πάγια εκμετάλλευση
14.08	Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών
14.09	Λοιπός εξοπλισμός
14.10	Έπιπλα εκτός εκμετάλλευσης
14.11	Σκεύη εκτός εκμετάλλευσης
14.12	Μηχανές γραφείων εκτός εκμετάλλευσης
14.13	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές & ηλεκτρ. συγκροτήματα εκτός εκμετάλλευσης
14.14	Μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης
14.15	Επιστημονικά όργανα εκτός εκμετάλλευσης
14.16	Ζώα για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμετάλλευσης
14.18	Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών εκτός εκμετάλλευσης
14.19	Λοιπός εξοπλισμός εκτός εκμετάλλευσης
14.90	Έπιπλα και σκεύη στον ΟΛΛΥ για εκποίηση (γν. 253/95)
14.99	Αποσβεσμένα έπιπλα και αποσβεσμένος λοιπός εξοπλισμός
14.99.00	Αποσβεσμένα έπιπλα
01	Αποσβεσμένα σκεύη

το υπόλοιπο προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης ως λογιστική διαφορά για να φορολογηθεί(άρθρο 31 παρ. 1β Ν. 2238/94).

Ο πρωτοβάθμιος **λογ/σμός 14** απεικονίζει την αξία των επίπλων κλπ, που ανήκουν στην επιχείρηση. **Ειδικότερα:**

Στο λογ/σμό 14 .01 παρακολουθούνται οι ψύκτες νερού, τα ψυγεία, οι ηλεκτρικοί φούρνοι , τα σκεύη κουζίνας κλπ.

Στο λογ. 14.02 παρακολουθούνται οι λογιστικές μηχανές, οι αριθμομηχανές και οι γραφομηχανές.

Στο λογ/σμό 14.03 παρακολουθούνται οι διερευνητές, οι ηλεκτρονικές λογιστικές μηχανές, οι ηλεκτρονικές οθόνες, οι διατρητικές μηχανές κλπ.

Στο λογ. 14.04 παρακολουθούνται οι δεξαμενές, τα δοχεία, τα σιλό, τα κοντέινερ, οι πλακέτες κλπ.

Στο λογ.14.05 παρακολουθούνται οι αντιδραστήρες, οι αποστακτήρες, οι ζυγοί ακριβείας, οι μετρητές αντοχής υλικού σε κρούσεις, εφελκυσμού ή θραύσης, οι συσκευές τεχνητής δημιουργίας διαφόρων συνθηκών περιβάλλοντος, οι συσκευές δημιουργίας κενού.

Στο λογ. 14.06 παρακολουθούνται **τα ζώα** που αγοράζονται από τις κτηνοτροφικές και γεωργικές επιχειρήσεις με σκοπό την πάγια εκμετάλλευση, δηλαδή για να παίρνουν το γάλα, τα αρνιά ή τα μοσχάρια κλπ.

Στο λογ. 14.08 παρακολουθούνται τα τηλεφωνικά κέντρα, οι τηλεφωνικές συσκευές, οι συσκευές τέλεξ, fax κλπ.

14.99.02 Αποσβεσμένες μηχανές γραφείων

03 Αποσβεσμένοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και αποσβεσμένα ηλεκτρονικά συστήματα

04 Αποσβεσμένα μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς

05 Αποσβεσμένα επιστημονικά όργανα

06 Αποσβεσμένα ζώα για πάγια εκμετάλλευση

08 Αποσβεσμένος εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών

09 Αποσβεσμένος λοιπός εξοπλισμός

10 Αποσβεσμένα έπιπλα εκτός εκμετάλλευσης

11 Αποσβεσμένα σκεύη εκτός εκμετάλλευσης

12 Αποσβεσμένες μηχανές γραφείων εκτός εκμετάλλευσης

Αποσβεσμένοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές & αποσβεσμένα

13 Ηλεκτρονικά συστήματα εκτός εκμετάλλευσης

14 Αποσβεσμένα μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης

15 Αποσβεσμένα επιστημονικά όργανα εκτός εκμετάλλευσης

16 Αποσβεσμένα ζώα για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμετάλλευσης

18 Αποσβεσμένος εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών εκτός εκμετάλλευσης

19 Αποσβεσμένος λοιπός εξοπλισμός εκτός εκμετάλλευσης

Οι πίνακες ζωγραφικής θεωρούνται έπιπλα, αλλά δεν υπόκεινται σε απόσβεση (Υπ. Οικ.Α. 11139/71).

Οι φωτεινές επιγραφές είναι έπιπλα αλλά **αποσβένονται** ανάλογα με τον ωφέλιμο χρόνο ζωής τους (π.χ με συντελεστή 20% ανά έτος) (Φορ. Εφ. Αθηνών, 3605/70, λογ.14.09). **Τα έξοδα όμως συντήρησης και λειτουργίας των φωτεινών επιγραφών καταχωρούνται στο λογ. 64.02.04 και τα ενοίκια που καταβάλλονται για την εγκατάσταση και την λειτουργία των φωτεινών επιγραφών καταχωρούνται στο λογ. 62.04.08.**

Στους λογ. 14.10-14.19 παρακολουθούνται τα έπιπλα της επιχείρησης που δεν χρησιμοποιούνται ούτε παραγωγικά, αλλά ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της. Επίσης στους ίδιους λογαριασμούς πάνε τα έπιπλα που θεωρούνται ως οριστικά **εκτός εκμετάλλευσης** είτε αυτά έχουν αποσβεστεί ολοκληρωτικά και παρακολουθούνται με μια δραχμή, είτε με την αξία κτήσης τους, όταν αυτά δεν έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί. Αντίθετα, τα έπιπλα που έχουν αποσβεστεί ολοκληρωτικά, αλλά χρησιμοποιούνται όμως παραγωγικά από την επιχείρηση, παρακολουθούνται με 1 δρχ. στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς των κωδ. **14.00-14.09.**

Στους οικείους υπολογαριασμούς του **14** καταχωρείται **η αξία αγοράς**, καθώς επίσης και τα **ειδικά έξοδα μεταφοράς, εγκατάστασης, σύνδεσης**, κλπ, μέχρις ότου καταστούν κατάλληλα τα έπιπλα για χρήση.

Όταν πωλείται ένα έπιπλο, πιστώνεται ο λογ/σμός **14** με την αξία πώλησης. Επίσης υπολογίζονται οι αποσβέσεις μέχρι την ημέρα πώλησης, με τις οποίες πιστώνεται ο ίδιος

15	ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
15.01	Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων-Τεχνικά έργα υπό εκτέλεση
15.02	Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις-Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός υπό εκτέλεση
15.03	Μεταφορικά μέσα υπό εκτέλεση
15.04	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός υπό εκτέλεση
15.09	Προκαταβολές κτήσης παγίων στοιχείων

8

λογαριασμός. Ο ίδιος λογ. χρεώνεται με τα έξοδα πώλησης. Το αποτέλεσμα μεταφέρεται στο λογαριασμό **81.02.04** ή στο λογ. **81.03.04** ανάλογα

Ο λογαριασμός 15 απεικονίζει την αξία των ποσών που έχουν διατεθεί για την μέχρι στιγμής κατασκευής ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου. **Χρεώνεται** στο τέλος της χρήσης με το κόστος παραγωγής του πάγιου περιουσιακού στοιχείου και **πιστώνεται** ο λογ. **78.00** με το ίδιο ποσό. **Αναλυτικότερα:**

Όταν το πάγιο περιουσιακό στοιχείο κατασκευάζεται από την ίδια την επιχείρηση (**ιδιοκατασκευή**), τότε κατά την διάρκεια της χρήσης, με τα έξοδα που πραγματοποιούνται **χρεώνεται** οι λογαριασμοί της ομάδας **6** και **πιστώνεται** ο λογ. **38** κλπ. Στο τέλος του έτους ο λογιστής της επιχείρησης προσδιορίζει το κόστος του πάγιου στοιχείου που ιδιοκατασκευάστηκε μέχρι την στιγμή αυτήν με βάση τους κανόνες της κοστολόγησης. Στη συνέχεια, με το κόστος αυτό του **ιδιοκατασκευαζόμενου πάγιου** στοιχείου **χρεώνεται** ο λογ. **15** με **πίστωση** του λογ. **78.00** “Ιδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων”. Αν η κατασκευή του πάγιου αυτού στοιχείου ολοκληρωθεί μέσα στην χρήση που άρχισε η κατασκευή του, τότε είναι δυνατόν να **χρεωθεί** απευθείας ο αντίστοιχος υπολογαριασμός των 11-14 ή 16 με **πίστωση** του λογ. 78.00.

Αν η κατασκευή του πάγιου στοιχείου **έχει ολοκληρωθεί** μέχρι τέλους της χρήσης, τότε **πιστώνεται** ο λογ **15** και **χρεώνονται** οι λογ/σμοί **11-14** ή **16** αναλόγως του πάγιου στοιχείου με το ίδιο ποσό. Από την έναρξη του επόμενου έτους αρχίζει ο υπολογισμός των αποσβέσεων για τα νέα αυτά κτίσματα. Αν όμως η κατασκευή **δεν έχει ολοκληρωθεί** μέχρι τέλους της χρήσης, τότε ο λογ. **15** παραμένει **χρεωμένος** με την αξία που έχει το υπό κατασκευή πάγιο στοιχείο μέχρι αυτή την στιγμή και κατά το νέο έτος, αφού ολοκληρωθεί η κατασκευή του, μεταφέρεται στους λογ. **11-14** ή **16** ανάλογα.

Στο λογ. 15.09 καταχωρούνται οι προκαταβολές που δίνει η επιχείρηση σε εργολάβους για την ανέγερση κτισμάτων της. Σε τακτά χρονικά διαστήματα και το αργότερο μέχρι τέλος του έτους, γίνονται επιμετρήσεις και εκδίδει ο εργολάβος τιμολόγιο για τις εργασίες του και για τα υλικά του που χρησιμοποίησε, οπότε πιστώνεται ο λογ. 15.09 και χρεώνονται οι άλλοι υπολογαριασμοί του λογ. 15 ή των λογ. 11-14 και 16 ή των λογ/σμών των δαπανών κλπ. ανάλογα.

Ο λογ. 15 και τα χρεωστικά υπόλοιπα των λογ/μών 32.00 και 50.08 εμφανίζονται στον ισολογισμό σε ένα ενιαίο κονδύλι.

16	ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
16.00	Υπεραξία επιχείρησης (GOOD WILL)
16.01	Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
16.01.00	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας
01	Άδειες παραγωγής και εκμετάλλευσης(LICENCES)
02	Σήματα
03	Μέθοδοι (KNOW HOW)
04	Πρότυπα
05	Σχέδια
16.02	Δικαιώματα(παραχωρήσεις κλπ.) εκμετάλλευσης ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων
16.03	Λοιπές παραχωρήσεις
16.04	Δικαιώματα χρήσης ενσώματων πάγιων στοιχείων
16.05	Λοιπά δικαιώματα
16.10	Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης
16.11	Έξοδα ερευνών ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων
16.12	Έξοδα λοιπών ερευνών
16.13	Έξοδα αύξησης κεφαλαίου και έκδοσης ομολογιακών δανείων
16.14	Έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων
16.15	Συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις πάγιων στοιχείων
16.16	Διαφορές έκδοσης και εξόφλησης ομολογιών
16.17	Έξοδα αναδιοργάνωσης
16.17.00	Λογισμικά προγράμματα Η/Υ (γν. 142/1948/93)
16.18	Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου
16.19	Λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης
16.90	Έξοδα μετεγκατάστασης της επιχείρησης
16.98	Προκαταβολές κτήσης ασώματων ακινητοποιήσεων
16.99	Αποσβεσμένες ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβεσμένα έξοδα πολυετούς απόσβεσης

9

Ο λογ. 16 περιλαμβάνει τις ασώματες ακινητοποιήσεις δηλαδή τα άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματική ιδιοκτησία, φήμη και πελατεία, σήματα, καλή οργάνωση κλπ.) και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης, δηλαδή εκείνα που απαιτούνται για να ιδρυθεί και να οργανωθεί σχετικά μια επιχείρηση. Ονομάζονται δε έξοδα πολυετούς απόσβεσης διότι επιτρέπει ο νόμος να αποσβεστούν σε χρονικό διάστημα πολλών ετών.

Ο λογ. 16 χρεώνεται με την αξία αγοράς ενός άυλου πάγιου στοιχείου ή με την αξία εκτίμησή τους(σε περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων κλπ.) Ειδικότερα:

Στο λογ. 16.00 καταχωρείται η υπεραξία που δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης επιχείρησης.

Στο λογ. 16.10 παρακολουθούνται τα έξοδα σύνταξης και δημοσίευσης του καταστατικού της επιχείρησης, τα έξοδα δημόσιας προβολής της ίδρυσης, της κάλυψης του εταιρικού κεφαλαίου, της εκπόνησης τεχνικών, εμπορικών και οργανωτικών μελετών καθώς και τα έξοδα διοίκησης που πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη της εκμετάλλευσης.

Στο ίδιο λογ/μό πάνε και τα παρόμοια έξοδα που δημιουργούνται μεταγενέστερα για την επέκταση της δραστηριότητας της επιχείρησης.

Τέτοια έξοδα είναι τα συμβολαιογραφικά, τα έξοδα δικηγόρων, οι διάφοροι φόροι, τα έξοδα των οργανωτών λογιστών, τα έξοδα μελετών, τα έξοδα ερευνών κλπ.

16.99.00 Αποσβεσμένη υπεραξία επιχείρησης

01Αποσβεσμένα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

02Αποσβεσμένα δικαιώματα(παραχωρήσεις κλπ.) εκμετάλλευσης ορυχείων-μεταλλείων-λατομείων

03αποσβεσμένες λοιπές παραχωρήσεις

04Αποσβεσμένα δικαιώματα χρήσης πάγιων στοιχείων

05Αποσβεσμένα λοιπά δικαιώματα

10Αποσβεσμένα έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης

11Αποσβεσμένα έξοδα ερευνών ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων

12Αποσβεσμένα έξοδα λοιπών ερευνών

13Αποσβεσμένα έξοδα αύξησης κεφαλαίου και έκδοσης ομολογιακών δανείων

14Αποσβεσμένα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων

16Αποσβεσμένες διαφορές έκδοσης και εξόφλησης ομολογιών

17Αποσβεσμένα έξοδα αναδιοργάνωσης

18Αποσβεσμένοι τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου

19αποσβεσμένα λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης

10

Τα έξοδα που γίνονται για την ίδρυση της επιχείρησης για να αναγνωριστούν, καταχωρούνται αν η εταιρία δεν έχει θεωρήσει ακόμα βιβλία, γιατί βρίσκεται υπό ίδρυση, σε προσωρινό πρόσωπο βιβλίο α' εγκαταστάσεων(εσόδων-εξόδων) που θεωρείται από τη Δ.Ο.Υ στο όνομα του ιδρυτή της επιχείρησης. Όταν στη συνέχεια η εταιρία συσταθεί και θεωρήσει δικά της βιβλία, τα παραπάνω έξοδα μεταφέρονται στα βιβλία της συγκεντρωτικά κατά λογ/μό.

Στο λογ. 16.13 καταχωρούνται τα ποσά που καταβάλλονται για **εκτυπώσεις ή ανακοινώσεις**, όταν αυξάνεται το κεφάλαιο της επιχείρησης ή εκδίδεται ομολογιακό δάνειο.

Στο λογ. 16.14 καταχωρούνται τα **έξοδα** που καταβάλλονται από την επιχείρηση, όταν **αγοράζεται ακίνητο πάγιο στοιχείο**(οικόπεδο- κτίριο). Τέτοια είναι τα μεσιτικά, τα δικηγορικά, τα συμβολαιογραφικά έξοδα, ο φόρος μεταβίβασης κλπ. (Στ. Ε 2607/76). Στον ίδιο λογ/μό πάνε και τα έξοδα των μελετητών. Τα έξοδα όμως των τεχνικών μελετών, αν το έργο κατασκευαστεί, δεν καταχωρούνται στο λογ. 16, αλλά ενσωματώνονται στο κόστος του έργου.

Σε περίπτωση η επιχείρηση που **αγοράζει ένα πάγιο στοιχείο από το εξωτερικό** με πίστωση και αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει την αξία του σε ξένο συνάλλαγμα, τότε κατά την εξόφληση του χρέους της ή κατά την αποτίμηση κατά το τέλος της χρήσης, αν προκύψουν χρεωστικές ή πιστωτικές **συναλλαγματικές διαφορές**, για την παρακολούθηση τους χρησιμοποιείται ο λογ. **16.15**.

Οι **χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές** του λογ. 16.15 του κάθε δανείου ή πίστωσης, έπειτα από συμφητισμό τυχόν πιστωτικών συν/κών διαφορών προηγούμενων χρήσεων αποσβένονται τμηματικά, ανάλογα με τα έτη που απομένουν μέχρι την λήξη του δανείου ή της πίστωσης. Αν μεσολαβεί κατασκευαστική περίοδος, η παραπάνω μεταφορά από τον λογ 16.15 αρχίζει από την λήξη ή την διακοπή της κατασκευαστικής περιόδου(βλ και σελ. 91, 46, 249). Ο λογ. 16.15 αναπτύσσεται υποχρεωτικά κατά πίστωση ή δάνειο.

Στο λογ 16.18 καταχωρούνται οι τόκοι, μόνο της κατασκευαστικής περιόδου, δανείων ή πιστώσεων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κτήσεις **πάγιων στοιχείων** και αποσβένονται είτε **εφάπαξ** κατά το έτος της πραγματοποίησής τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια **πενταετία**(άρθρο 43 παρ. 3 α Ν. 2190/20). **Οι τόκοι όμως υπερημερίας** καταχωρούνται στο λογαριασμό 65 και μεταφέρονται στα αποτελέσματα της ίδιας χρήσης.

Οι λογ **16.10-16.14 16.17 και 16.19** αποσβένονται είτε ολοκληρωτικά στο πρώτο έτος (έτος πραγματοποίησης τους), είτε ισόποσα μέσα σε πέντε έτη(εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική ρύθμιση), ενώ οι υπόλοιποι λογ/μοί όπως ορίζει ο νόμος (άρθρο 31 παρ. 1β Ν. 2238/94).

Στην περίπτωση της **πλήρους απόσβεσης** ενός λογ/μού, **χρεώνεται** ο λογ. **16.99** και **πιστώνεται** ο λογ. 16 με την αξία ολόκληρου του ποσού για να εξισωθεί. Αν κάποιο άυλο περιουσιακό στοιχείο για

- 18 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**
- 18.00 Συμμετοχές σε συγγενείς(συνδεδεμένες)επιχειρήσεις**
- 18.00.00 Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού**
- 01Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτ.**
- 02Ανεξόφλητες μετοχ. εισαγμ. στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτ.**
- 03Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού**
- 04Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**
- 05Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**
- 06Ανεξόφλητες μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**
- 07Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**
- 08Συμμετοχές σε λοιπές (πλην Α.Ε.) επιχειρήσεις εσωτερικού**
- 09Συμμετοχές σε λοιπές (πλην Α.Ε.) επιχειρήσεις εξωτερικού**
- 10Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εσωτερικού**
- 11Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εξωτερικού**
- 12Μετοχές σε τρίτους για εγγύηση**
- Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχής σε λοιπές(πλην Α.Ε)**
- 19επιχειρήσεις (αντίθετος λογ. των 18.00.08-09)**
- 99Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχής σε συνδεδ. επιχειρ.**
- 18.01 Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις**
- 18.01.00 Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού**
- 01Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτ.**
- 02Ανεξόφλητες μετοχ. εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτ.**
- 03Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού**
- 04Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**

11

οποιαδήποτε λόγο έχει χάσει την αξία του, τότε το **αναπόσβεστο τμήμα του** στο λογ/μό **81.02.99** “λοιπές έκτακτες ζημιές”.

Στο λογ/σμό 18 καταχωρούνται τα ποσά που καταβάλει μια επιχείρηση για να αγοράσει μερίδια ή μετοχές από άλλη εταιρία με σκοπό την διαρκή κατοχή τους (όχι την μεταπώληση), όταν το ποσοστό συμμετοχής της συμμετοχής της με τον τρόπο αυτό στην εταιρία **υπερβαίνει το 10%** του συνολικού κεφαλαίου της. Αν δεν συμβαίνουν τα παραπάνω τότε η διαφορά αυτή καταχωρείται στο λογαριασμό 34.

Με τον λογ. 18.00 παρακολουθείται η αξία των συμμετοχών μιας επιχείρησης (π.χ η αξία μετοχών της ή μεριδίων της) σε συγγενείς (συνδεδεμένες) επιχειρήσεις, δηλαδή σε επιχειρήσεις που η συμμετοχή της ξεπερνά **τουλάχιστον το 20%** του συνόλου του κεφαλαίου τους, **ενώ με το λογ. 18.01** παρακολουθείται η αξία των συμμετοχών της επιχείρησης σε μη συγγενείς (μη συνδεδεμένες) επιχειρήσεις, δηλαδή σε επιχειρήσεις που το ποσοστό συμμετοχής της είναι μικρότερο του 20%.

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις καλούνται αυτές που λήγουν μετά πάροδο ενός έτους. Οι υπόλοιπες καλούνται βραχυπρόθεσμες.

Οι λογ/μοί **18.00.19** και **18.01.19** πιστώνονται με τις προβλέψεις για υποτίμηση συμμετοχών με χρέωση του λογ. 68.01.

Το τίμημα από **πώληση** συμμετοχών καταχωρείται στην πίστωση των λογ/μών **18.00** και **18.01** ανάλογα. Το δε αποτέλεσμα που προκύπτει καταχωρείται σε ένα από τους λογ/σμούς 64.12.00 ή 64.12.01 αν πρόκειται για ζημία και στους λογ/σμούς 76.04.00 ή 76.04.01 αν πρόκειται για κέρδος.

- 18.01.05 Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού**
06 Ανεξόφλητες μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
07 Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
08 Συμμετοχές σε λοιπές (πλην Α.Ε.) επιχειρήσεις εσωτερικού
09 Συμμετοχές σε λοιπές (πλην Α.Ε.) επιχειρήσεις εξωτερικού
10 Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εσωτερικού
11 Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εξωτερικού
12 Μετοχές σε τρίτους για εγγύηση
19 Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχής σε λοιπές (πλην Α.Ε.) επιχειρήσεις (αντίθετος λογ. των 18.01.08-09)
99 Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχής σε συνδεδ. επιχειρ.
- 18.02** Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συγγενών (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων σε δρχ.
18.03 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συγγενών (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων σε Ξ.Ν.
18.04 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε δρχ.
18.05 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε Ξ.Ν.
18.06 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά εταίρων
18.07 Γραμμάτια Εισπρακτέα μακροπρόθεσμα σε δρχ.
18.08 Γραμμάτια Εισπρακτέα μακροπρόθεσμα σε Ξ.Ν.
18.09 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων μακροπρ. σε δρχ.
18.10 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων μακροπρ. σε Ξ.Ν.
18.11 Δοσμένες εγγυήσεις
18.12 Οφειλόμενο κεφάλαιο
18.13 Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε δρχ.
18.14 Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε Ξ.Ν.
18.15 Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων σε δρχ.
18.16 Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων σε Ξ.Ν.

12

Στους λογ. **18.07-18.08** καταχωρούνται στο τέλος της χρήσης, τα εισπρακτέα γραμμάτια που λήγουν μετά ένα χρόνο και μετά επαναφέρονται στο λογ. 31. Αυτό γίνεται αν το επιθυμεί η επιχείρηση. Αλλιώς τα εισπρακτέα γραμμάτια που λήγουν μετά ένα χρόνο, παρακολουθούνται σε άλλους δευτεροβάθμιους του λογ.31 και στον ισολογισμό εμφανίζεται στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις με τον τίτλο “γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης”.

Στην περίπτωση αυτή το μέρος από τα τραπεζικά δάνεια που είναι εγγυημένο με γραμμάτια εισπρακτέα που λήγουν μετά ένα χρόνο, εμφανίζονται στον ισολογισμό με τον τίτλο “Τράπεζες- λογ/σμοί μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων με εγγύηση γραμμάτια εισπρακτέα”.

Αν η επιχείρηση χρησιμοποιήσει τους λογ. **18.09-18.10**, είναι υποχρέωση να χωρίσει τους μη δεδουλευμένους τόκους σε μακροπρόθεσμους και σε βραχυπρόθεσμους.

Στο λογ. 18.11 καταχωρούνται οι εγγυήσεις που καταβάλλονται στην ΔΕΗ, στον ΟΤΕ ή σε εκμισθωτές ακινήτων.

19 ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

(Λ/σμοί προαιρετικής χρήσης)

Ο λογ/σμός αυτός παρακολουθείται με δύο διαφορετικούς τρόπους ως εξής

1ος τρόπος

190	ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
190.00	Γήπεδα-Οικόπεδα
190.00.00	Υποκατάστημα Α
190.00.01	Εργοστάσιο Β κλπ.
191	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ
	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΛΟΙΠΟΣ
192	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
193	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ
194	ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
	ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ & ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΤΗΣΗΣ
195	ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
196	ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
198	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

2ος τρόπος

190	ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
190.00	Υποκατάστημα ή Κέντρο Α
190.00.00	Γήπεδα-Οικόπεδα
190.00.01	Ορυχεία
.....	
190.01	Υποκατάστημα ή Κέντρο Β
190.01.00	Γήπεδα-Οικόπεδα
	κλπ.

13

Στο λογ. 18.12 παρακολουθούνται οι δόσεις οφειλόμενου κεφαλαίου που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης. Στο τέλος της κάθε χρήσης χρεώνεται ο λογ. 33.04 με τα ποσά των δόσεων που λήγουν μέσα στη χρήση και πιστώνεται ο λογ. 18.12.

Ο λογ/σμός 19 χρησιμοποιείται στην περίπτωση που τα υποκαταστήματα ή άλλα εργοστάσια δεν τηρούν λογιστικά βιβλία αυτοτελούς λογιστικής, αλλά τηρούνται ενιαία λογιστικά βιβλία από το κεντρικό κατάστημα. Στην περίπτωση αυτή λοιπόν της τήρησης ενιαίων λογιστικών βιβλίων, και αν η επιχείρηση το επιθυμεί, τότε τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των υποκαταστημάτων ή των άλλων εργοστασίων της παρακολουθούνται με έναν από τους παραπάνω τρόπους. Στους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς θα περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι υποχρεωτικοί δευτεροβάθμιοι και οι τριτοβάθμιοι λογ/σμοί του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Στο τέλος όμως του έτους για την σύνταξη του ισολογισμού, τα ποσά των λογαριασμών 190, 191 κλπ, αθροίζονται και απεικονίζονται μαζί με την αξία των αντίστοιχων πάγιων στοιχείων του κεντρικού καταστήματος που απεικονίζονται στους λογ/σμούς 10,11 κλπ.

ΜΗΤΡΩΟ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Όλα τα πάγια στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση, παρακολουθούνται αναλυτικά το καθένα από αυτά στο θεωρημένο Μητρώο Πάγων Στοιχείων. Στο μητρώο αυτό αναγράφεται η αρχική αξία τους, οι αποσβέσεις τους και η αναπόσβεστη αξία τους.

Η παρακολούθηση του κάθε πάγιου στοιχείου μπορεί να γίνεται σε μια ξεχωριστή σελίδα του βιβλίου αυτού. Δηλαδή μια σελίδα θα χρησιμοποιείται για κάθε πάγιο στοιχείο, που θα συμπληρώνεται η ίδια αυτή σελίδα από την αγορά μέχρι την πλήρη απόσβεση ή την πώληση του συγκεκριμένου αυτού πάγιου στοιχείου το σχεδιάγραμμα αμέσως παρακάτω για τη **σταθερή μέθοδο απόσβεσης**. Το ίδιο υπόδειγμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για τη **φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης**.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΜΗΧΑΝΗΜΑ “Δ”.....										
Ημερομηνία απόκτησης	Κωδικός Γ.Λ.Σ	Αιτιολογία	Μήνες απόσβεσης	ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ			ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			ΑΝΑΠΟ-ΣΒΕ-ΣΤΗ ΑΞΙΑ
				Χρέωση	Πίστωση	Υπόλοιπο Προοδευτ.	Ποσοστό	Ετήσια απόσβεση	Προοδευτικό σύνολο αποσβέσεων	
16.08.99	12.00.000	Αγορά με τιμ.		1.000.000	-	1.000.000				1.000.000
31.12.99		Αποσβέσεις	4,5							955.000
03.01.00	12.00.000	Βελτιώσεις με τιμ...	12	400.000	-	1.400.000	4,5%	45.000	45.000	1.355.000
03.01.00	12.00.000	Βελτιώσεις με τιμ...	12	100.000	-	1.500.000				1.445.000
31.12.00		Αποσβέσεις	12				12%	180.000	225.000	1.230.000

(1) $12\% \times \frac{4,5 \text{ μήνες}}{12 \text{ μήνες}} = 4,5\%$

ΣΗΜ:α) Η γραμμογράφηση του μητρώου παγίων στοιχείων και οποιαδήποτε άλλου βιβλίου (όχι στοιχείου) μπορεί να γίνει πριν ή μετά από την θεώρησή τους από την Δ.Ο.Υ (Απ. Υπ.Οικ Ρ 210/1/22.4.4.87).

β) Η ενημέρωση του μητρώου παγίων στοιχείων μέσω Η/Υ απλουστεύει κατά πολύ τα πράγματα και δίνει την ευκαιρία στον επιχειρηματία να παίρνει πρόσθετες πληροφορίες που θα αφορούν το σύνολο των παγίων στοιχείων του.

γ) Τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να μην καταχωρούνται αναλυτικά στην **απογραφή**, όπως τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία, αλλά **ομαδοποιημένα** κατά συντελεστή απόσβεσης (π.χ έπιπλα με συντελεστή 10% κλπ) με αναγραφή της συνολικής κατά ομάδα (δηλαδή κατά δευτεροβάθμιο λογαριασμό) αξία κτήσης τους, των αποσβέσεων και της αναπόσβεστης αξίας τους (Εγκ. 1118148/92 παρ.27.5).

ΟΜΑΔΑ 2η ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

20	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ
20.00	Αποθέματα
20.00.00	Αποθέματα απογραφής
20.01	Αγορές
20.01.08	Αγορές χρήσης με 8%
20.01.18	Αγορές χρήσης με 18%
20.97	Ενισχύσεις ΥΔΑΓΕΠ (γνωμ. 50/89)
20.95	Επιστροφές αγορών (για περισσότερο από ένα είδη)
20.98	Εκπτώσεις αγορών (για περισσότερο από ένα είδη)
20.99	Προϋπολογισμένες αγορές
21	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ ΗΜΙΤΕΛΗ
21.00	κλπ.
22	ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ
22.00	κλπ
	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ(προϊόντα, υποπροϊόντα & υπολείμματα στο στάδιο της κατεργασίας)
23	
24	ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ-ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ
24.00	κλπ. (όπως ο λογ.20)
24.30	Οικόπεδα & υλικά ανέγερ. οικοδ. προς πώληση (γν. 128/93)
24.98	Εκπτώσεις αγορών
24.97	Ενισχύσεις ΥΔΑΓΕΠ (γνωμ. 50/89)
24.99	Προϋπολογισμένες αγορές (Λ/58.15)

14

Οι αγορές που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια της χρήσης, καθώς και τα **αρχικά και τελικά αποθέματα**, για όλους τους λογαριασμούς **20-28**, παρακολουθούνται συνήθως (δεν είναι υποχρεωτικό) σε χωριστούς αναλυτικούς λογ/σμούς, κατά **κατηγορίες αγαθών** (ή κατά είδη αγαθών, αν είναι λίγα). Οι **αγορές** όμως χρήσης καταχωρούνται **υποχρεωτικά** σε αναλυτικούς λογαριασμούς **χωριστά κατά συντελεστή Φ.Π.Α.**, ενώ τα **αποθέματα απογραφής** δεν είναι υποχρεωτικό να παρακολουθούνται χωριστά κατά συντελεστή Φ.Π.Α.

Ο λογ/σμός **“αγορές χρήσης”** του κάθε λογ/σμού από **20-28** **χρεώνεται** με την αξία αγοράς και με τα ειδικά έξοδα αγοράς μέχρι την παραλαβή και αποθήκευση των αγαθών. Τέτοια έξοδα είναι οι δασμοί εισαγωγής, τα έξοδα μεταφοράς και παραλαβής των αγαθών, τα ασφάλιστρα, οι ναύλοι, τα έξοδα εκτελωνισμού, τα φορτωεκφορτωτικά έξοδα, οι τελωνειακές υπερημερίες και οτιδήποτε άλλο έξοδο αφορά την αγορά και αποδεικνύεται οπωσδήποτε με επίσημο δικαιολογητικό. Στους λογαριασμούς της ομάδας 2 μεταφέρονται επίσης και τα ειδικά έξοδα αγορών που προηγούμενα έχουν συγκεντρωθεί στους υπολογ/μούς του λογ. 32.01.

Όταν οι εκπτώσεις αναφέρονται σε περισσότερα από ένα είδη και ο διαχωρισμός τους ανάλογα με το είδος είναι αδύνατος ή δυσχερής, η κατανομή τους στα είδη αυτά γίνεται ανάλογα με την πριν από τις εκπτώσεις αξία κτήσης τους.

Σε περίπτωση που **παραλαμβάνονται αγαθά χωρίς να έχουν έρθει τα νόμιμα παραστατικά (τιμολόγια κλπ.)**, χρεώνεται ο λογαριασμός **“αγορές χρήσης”** με την συμφωνημένη αξία που παραλαμβάνονται και πιστώνεται ο λογ/σμός 56.02. Στη συνέχεια, με την λήξη του τιμολογίου χρεώνεται ο λογαριασμός 56.02 και πιστώνεται ο λογ. 50 ή 38 κλπ με τακτοποίηση συγχρόνως και της τυχόν διαφοράς. Αν το παραστατικό έρθει **μετά το κλείσιμο του Ισολογισμού**, η τυχόν διαφορά που προκύπτει καταχωρείται στο λογ. 82.

25	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ
25.00	Μικρά εργαλεία
25.01	Λιγνίτης
25.02	Πετρέλαιο
25.03	Μαζούτ
25.04	Λοιπά καύσιμα-λιπαντικά
25.05	Διάφορα αναλώσιμα υλικά
25.06	Οικοδομικά Υλικά
25.98	Εκπτώσεις αγορών
25.99	Προϋπολογισμένες αγορές (Λ/58.16)
26	ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
26.00	κλπ.
26.98	Εκπτώσεις αγορών
26.99	Προϋπολογισμένες αγορές (Λ/58.17)
28	ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ
28.00	κλπ.
28.98	Εκπτώσεις αγορών
28.99	Προϋπολογισμένες αγορές (Λ/58.18)

15

Στην περίπτωση που έρθει το τιμολόγιο πριν από την παραλαβή των αγαθών, δεν γίνονται εγγραφές. Κατά το τέλος της χρήσης αν έχουν φορτωθεί αγαθά για λογαριασμό και με ευθύνη της επιχείρησης για τα οποία ήρθε το τιμολόγιο χωρίς την παραλαβή των αγαθών, τότε χρεώνεται ο λογ. 36.02 και πιστώνεται ο λογ. 50. Στη νέα χρήση χρεώνονται οι λογ/σμοί 20-28 και πιστώνεται ο λογ. 36.02. Αν τα τιμολόγια αφορούν αγαθά από το εξωτερικό που, κατά το τέλος της χρήσης, δεν έχουν παραληφθεί, η επιχείρηση μπορεί να μην κάνει καμία εγγραφή.

Ο λογ/σμός 20 απεικονίζει την αξία των εμπορευμάτων που υπάρχουν στην επιχείρηση στο τέλος του προηγούμενου έτους δηλαδή στις 31.12, καθώς και την αξία των αγορών των εμπορευμάτων που έγιναν μέσα στο έτος. Εμπορεύματα ονομάζονται τα είδη που αγοράζει η επιχείρηση και τα μεταπωλεί χωρίς καν να τα επεξεργασθεί. Η κωδικοποίηση γίνεται ως εξής: **20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ, 20.00 Εμπορεύματα εσωτερικού, 20.00.00 Αποθέματα, 20.00.08 Αγορές χρήσης με 8% κλπ.** Οι επόμενοι λογαριασμοί κωδικοποιούνται σε γενικές γραμμές με τον ίδιο τρόπο. Οι αγορές καταχωρούνται χωριστά κατά συντελεστή Φ.Π.Α και χωριστά οι απαλλασσόμενες από το Φ.Π.Α. (Εγκ. 1131481/92).

Ο λογ. 20 πιστώνεται με τις **επιστροφές** και τις **εκπτώσεις** αγορών, με χρέωση του λογαριασμού 50. Επίσης **πιστώνεται** ο λογαριασμός **78.10** με την αξία των εμπορευμάτων που αποσύρει ο **επιχειρηματίας** για προσωπική του χρήση με χρέωση του προσωπικού του λογαριασμού, ή για **ιδιοκατασκευές** με **χρέωση** του είδους που κατασκευάζεται, ή στο προσωπικό σαν παροχή σε είδος(π.χ όταν το εμπόρευμα είναι κρέας) με **χρέωση** του αντίστοιχου λογαριασμού δαπανών.

Ο λογ/σμός 21 απεικονίζει την αξία των έτοιμων προϊόντων καθώς και των ημικατεργασμένων.

Τα προϊόντα θεωρούνται έτοιμα από την στιγμή που εκδίδεται το δελτίο παραγωγής έτοιμων προϊόντων(αν τηρείται αποθήκη). Το κόστος των έτοιμων προϊόντων που έχουν παραχθεί, προσδιορίζεται ή διαρκώς (καθημερινά) ή κατά περιόδους(π.χ στο τέλος του κάθε έτους), αρκεί μόνο να μην μεταβάλλεται η μέθοδος της κοστολόγησης που εφαρμόζεται (εκτός αν γίνεται γενική αναδιάρθρωση του κόστους).

Ο λογ/σμός 22 εμφανίζει την αξία των υποπροϊόντων και των υπολειμμάτων. **Υποπροϊόντα** ονομάζονται τα ελαττωματικά έτοιμα προϊόντα ή τα τυχόν προϊόντα που μένουν μετά την παραγωγή του κύριου προϊόντος και που έχουν κάποια αξία. Τα υποπροϊόντα πωλούνται σε χαμηλότερη τιμή από τα προϊόντα. **Υπολείμματα** είναι τα άχρηστα υλικά που μένουν μετά την επεξεργασία των πρώτων και βοηθητικών υλών κλπ. για την παραγωγή έτοιμων προϊόντων. Τα **υπολείμματα** συνήθως δεν παρακολουθούνται λογιστικά και αποτελούν μέρος της **βιομηχανικής φύρας**.

	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
29	(Όμιλος λ/σμών προαιρετικής χρήσης)
290	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 20)
291	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ ΗΜΙΤΕΛΗ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 21)
292	ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 22)
293	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 23)
294	ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ-ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 24)
295	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 25)
296	ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 26)
298	ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λ/σμού 28)

Ο λογ/σμός 29 λειτουργεί όπως ο λογ/σμός 19.

16

Ο λογ 23 εμφανίζει την αξία των πρώτων και βοηθητικών υλών καθώς και την αξία των ημικατεργασμένων προϊόντων που κατά την ημέρα της απογραφής βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας.

Ο λογ/σμός 24 απεικονίζει την αξία των πρώτων υλών, των βοηθητικών υλών και υλικών συσκευασίας που υπήρχαν στο τέλος του προηγούμενου έτους, καθώς και την αξία αυτών που αγοράστηκαν στην διάρκεια του έτους.

Πρώτες Ύλες: Ονομάζονται εκείνες που με την επεξεργασία τους παράγονται τα έτοιμα προϊόντα.

Βοηθητικές ύλες: είναι οι ύλες που βοηθούν και δεν παίζουν σπουδαίο ρόλο στη διαμόρφωση του κόστους των προϊόντων που παράγει η επιχείρηση. **Υλικά συσκευασίας:** είναι τα υλικά που χρειάζονται για να γίνει η συσκευασία των έτοιμων προϊόντων που έχουν παραχθεί.

Όταν οι πελάτες είναι υποχρεωμένοι να επιστρέφουν τα **είδη συσκευασίας**, τότε αυτά παρακολουθούνται ως εξής:

α) Όταν η πώληση των ειδών συσκευασίας συμπεριλαμβάνει στο τιμολόγιο πώλησης ή στην απόδειξη λιανικής πώλησης, τότε με την αξία αυτήν χρεώνεται ο λογαριασμός 30.00 ή ο λογ. 38.00 με πίστωση του λογαριασμού 30.07. Όταν επιστρέφονται γίνεται η αντίστροφη εγγραφή. Αν δεν επιστραφούν χρεώνεται ο λογαριασμός 30.07 με πίστωση του λογ. 72.01.

β) Όταν η αξία των ειδών συσκευασίας δεν συμπεριλαμβάνεται στα τιμολόγια πώλησης ή στις αποδείξεις λιανικής πώλησης, τότε με την εγγύηση των ειδών συσκευασίας που επιστρέφεται, χρεώνεται ο λογ/σμός 38.00 με πίστωση του λογ. 30.04.

Αν επιστραφούν τα είδη συσκευασίας γίνεται η αντίστροφη εγγραφή. **Αν δεν επιστραφούν**, εκδίδεται τιμολόγιο πώλησης ή απόδειξη λιανικής πώλησης και **χρεώνεται ο λογ/σμός 30.00 με πίστωση του λογ. 72.01.**

Στη συνέχεια **χρεώνεται ο λογαριασμός 30.04 με πίστωση του λογ. 30.00.**

Ο λογαριασμός 25 εμφανίζει την αξία των υλικών που αγοράζει η επιχείρηση με σκοπό να τα αναλώσει για την συντήρηση και την λειτουργία των πάγιων στοιχείων(π.χ. μηχανημάτων κλπ.) και για την εξασφάλιση των συνθηκών λειτουργίας της.

Ο λογαριασμός 26 απεικονίζει την αξία των υλικών που αγοράζει η επιχείρηση με σκοπό την ανάλωση για την επισκευή και συντήρηση των πάγιων στοιχείων.

Η αξία των **εργαλείων και ανταλλακτικών αποσβένονται** μέσα στη χρήση που χρησιμοποιήθηκαν.

Ο λογ. 28 απεικονίζει την αξία των ειδών συσκευασίας που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την συσκευασία των εμπορευμάτων της ή των προϊόντων της που πουλά σε τρίτους. Τα είδη αυτά μπορούν να **ξαναχρησιμοποιηθούν** και η απόσβεσή τους είναι έξοδο πώλησης.

ΟΜΑΔΑ 3η
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

30	ΠΕΛΑΤΕΣ
30.00	Πελάτες εσωτερικού
30.00.00	30.00.01 κλπ.
30.01	Πελάτες εξωτερικού
30.01.00	30.01.01 κλπ.
30.02	Ελληνικό Δημόσιο
30.02.00	30.02.01 κλπ.
30.03	Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις
30.03.00	30.03.01 κλπ.
30.04	Πελάτες-Εγγυήσεις ειδών συσκευασίας
30.04.00	30.04.01 κλπ.
30.05	Προκαταβολές πελατών
30.05.00	30.05.01 κλπ.
30.06	Πελάτες-Παρακρατημένες εγγυήσεις
30.06.00	30.06.01 κλπ.
30.07	Πελάτες αντίθετος λογ. αξίας ειδών συσκευασίας
30.07.00	30.07.01 κλπ.
30.80	Πελάτες εσωτ. εκχωρηθέντες με σύμβαση factoring (γν. 216/94)
30.81	Πελάτες εξωτ. εκχωρηθέντες με σύμβαση factoring (γν. 216/94)
30.82	Πελάτες Ελλην. Δημόσιο εκχωρ. με σύμβαση factoring (γν. 216/94)
30.83	Πελάτες Ν.Π.Δ.Δ. και Δημ. Επιχ. εκχωρηθέντες με σύμβ. factoring (γν. 216/94)
30.90	Έξοδα για λογ/σμό πελατών(λογ. διάμεσος)(γν. 197/94)
30.91	Αντιπρόσωποι-πωλήσεις προϊόντων παραγωγών(γν. 123/93)
30.97	Πελάτες επισφαλείς
30.97.00	30.97.01 κλπ.
30.98	Ελληνικό Δημόσιο(με την ιδιότητα του πελάτη)λογ. επίδικων απαιτήσεων
30.99	Λοιποί πελάτες λογ/σμός επίδικων απαιτήσεων
30.99.00	30.99.01 κλπ.

17

Ο λογ/σμός 30 απεικονίζει τις απαιτήσεις της επιχείρησης από πώληση σε τρίτους εμπορευμάτων ή των προϊόντων της.

Όταν πωλούνται από την επιχείρηση προϊόντα με είδη συσκευασίας που πρέπει να επιστραφούν από τους πελάτες της, τότε με τα χρήματα που εισπράττει η επιχείρηση από τους πελάτες της σαν εγγύηση για τα είδη συσκευασίας που πρέπει να επιστραφούν, χρεώνεται ο λογ/σμός 30.00 “Ταμείο” και πιστώνεται ο λογ/σμός 30.04 στην περίπτωση που η αξία των ειδών συσκευασίας δεν έχει τιμολογηθεί. Στην περίπτωση όμως που έχει τιμολογηθεί, πιστώνεται ο λογαριασμός 30.07. Αν τα είδη συσκευασίας επιστραφούν, τότε γίνονται οι αντίθετες εγγραφές. Αν δεν επιστραφούν τα είδη συσκευασίας τότε: **α)** στην περίπτωση που δεν έχουν τιμολογηθεί, **χρεώνεται** ο λογαριασμός του πελάτη και **πιστώνεται** ο λογ. 30.04 και **πιστώνεται** ο λογ/σμός του πελάτη. **β)** στην περίπτωση που έχουν τιμολογηθεί, **χρεώνεται** ο λογαριασμός 30.07 και **πιστώνεται** ο λογαριασμός 72.01.

Οι δοσοληψίες με **αντιπροσώπους** που αφορούν πωλήσεις παρακολουθούνται στους λογαριασμούς 30.00 και 30.01.

Οι πελάτες σε **ξένο νόμισμα** (λογ.30.01) **αποτιμούνται** με βάση την **τιμή αγοράς του συναλλάγματος** που ισχύει στις 31.12.

- 31 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ**
- 31.00 Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο**
- 31.01 Γραμμάτια στις Τράπεζες για είσπραξη**
- 31.02 Γραμμάτια στις Τράπεζες σε εγγύηση**
- 31.03 Γραμμάτια σε καθυστέρηση**
- 31.04 Γραμμάτια μεταβιβασμένα σε τρίτους (αντίθετος λογ.)
- 31.05 Γραμμάτια προεξοφλημένα (αντίθετος λογ.)
- 31.06 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων (αντίθετος λογ.)
- 31.07 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. στο χαρτοφυλάκιο**
- 31.08 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. στις Τράπεζες για είσπραξη**
- 31.09 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. στις Τράπεζες σε εγγύηση**
- 31.10 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. σε καθυστέρηση**
- 31.11 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. μεταβιβασμένα σε τρίτους (αντίθετος λογ.)
- 31.12 Γραμμάτια σε Ξ.Ν. προεξοφλημένα (αντίθετος λογ.)
- 31.13 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων σε Ξ.Ν. (αντίθετος λογ.)
- 31.90 Υποσχετικές επιστολές εισπρακτέες σε δρχ. (γν. 1623/91)**
- 31.91 Υποσχετικές επιστολές εισπρακτέες σε Ξ.Ν. (γν. 1623/91)**
- 31.92 Μη δουλευμ. τόκοι υποσχ. επιστολών εισπρ. σε δρχ. (γν. 1623/91)**
- 31.93 Μη δουλευμ. τόκοι υποσχ. επιστολών εισπρ. Σε Ξ.Ν. (γν. 1523/91)**
- 31.94 Γραμμάτια στις Τράπεζες για είσπραξη με σύμβαση factoring**
- 31.95 Τίτλοι credit (γν. 2256/95)**
- 31.99 διάμεσος λογ. ελέγχου διακίνησης γραμματίων εισπρακτέων

18

Στο λογαριασμό 30.06 καταχωρούνται τα ποσά που παρακρατούνται **για εγγύηση** και παραμένουν μέχρι την εκπλήρωση του όρου, για ασφάλεια του οποίου έγινε η παρακράτηση.

Οι λογ. 30.08-30.96 χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση σύμφωνα με την επιθυμία της.

Ο λογαριασμός 30.97 παρακολουθεί τους πελάτες εκείνους για τους οποίους εκφράζονται φόβοι ότι πιθανόν να μην εκπληρώσουν όλες τις υποχρεώσεις τους απέναντι στην επιχείρηση.

Τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων που αναγνωρίζονται φορολογικά υπολογίζονται σε ποσοστό 0,5% πάνω στην αναγραφόμενη στα τιμολόγια αξία πώλησης ή παροχής υπηρεσιών, μετά την αφαίρεση των επιστροφών ή εκπτώσεων, βάσει των τηρούμενων βιβλίων. Το ποσό αυτό για κάθε διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να υπερβεί το 35% του συνολικού υπολοίπου του λογαριασμού “πελάτες” όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης. Στον υπολογισμό του ποσοστού 0,5% δεν περιλαμβάνεται η αξία των πωλήσεων ή παροχής υπηρεσιών προς το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. Εκτός από την πιο πάνω σχηματιζόμενη πρόβλεψη, κανένα άλλο ποσό δεν αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων. Με τα ποσά για σχηματισμό **προβλέψεων επισφαλών πελατών χρεώνεται ο λογ. 83.11 με πίστωση του λογ. 44.11**

Τα εισπρακτέα γραμμάτια, για καλύτερη παρακολούθηση, καταχωρούνται αναλυτικά στο θεωρημένο “βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων”. Στην περίπτωση που ένα γραμμάτιο **λήξει και δεν εξοφληθεί**, τότε πιστώνεται ο λογ. 31.00(ή 31.01 κλπ.) και **χρεώνεται** ο λογ. 31.03 ή ο λογ. 31.10. Αν η απαίτηση χαρακτηριστεί **επισφαλής ή επίδικη**, χρεώνεται ο λογ. 30.97 ή 30.99 με πίστωση του λογαριασμού 31.03 ή 31.10.

Οι λογαριασμοί 31.04 και 31.05 λειτουργούν ως εξής: **Όταν δίνονται τα γραμμάτια σε προμηθευτές ή σε τράπεζες**, χρεώνεται ο λογ. 50 ή 38 και ο λογ. 65.02 “προεξοφλητικοί τόκοι” με πίστωση των λογαριασμών 31.04 ή 31.05. Μετά την λήξη τους χρεώνονται οι λογαριασμοί 31.04 και 31.05 με πίστωση του λογαριασμού 31.00.

Αν τα μεταβιβασμένα και τα προεξοφλημένα γραμμάτια δεν παρακολουθούνται με τους λογ. 31.04 και 31.05, τότε η επιχείρηση, όταν δίνει τέτοια γραμμάτια, πιστώνει απευθείας το λογ. 31.00. Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να παρακολουθεί τα γραμμάτια αυτά με λογ/σμούς τάξης. Δηλαδή όταν τα δίνει να χρεώνει τους λογ. 02.20 ή 02.21 με πίστωση τους λογ. 06.20 ή 06.21 και όταν λήγουν να κάνουν την αντίστροφη εγγραφή.

- 32 ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ**
- 32.00 Παραγγελίες πάγιων στοιχείων**
32.00.00, 32.00.01 κλπ.
- 32.01 Παραγγελίες κυκλοφορούντων στοιχείων**
32.01.00, 32.01.01, κλπ.
- 32.02 Προεμβάσματα μέσω Τραπεζών**
32.02.00, 32.02.02, κλπ.
- 32.03 Ανέκκλητες πιστώσεις μέσω Τραπεζών**
32.03.00, 32.03.01 κλπ.
- 32.04 Δεσμευμένα περιθώρια και δασμοί εισαγωγής**
32.04.00, 32.04.01 κλπ.
- 32.90 Κόστος παραγγελιών εξωτερικού λογισμένο (λογ. αντίθετος) (γν. 184/93)**

19

Τα γραμμάτια σε Ξ.Ν. αποτιμούνται στο τέλος της χρήσης στην τιμή αγοράς του ξένου νομίσματος και η διαφορά καταχωρείται στο λογ. 81.00.04 ή 81.01.04 ανάλογα.

Μέσα στην επόμενη χρήση χρεώνονται οι λογ. 31.06 ή 31.13 και πιστώνεται ο λογ. 76.02 για το ποσό των τόκων που αναλογούν στη χρήση αυτή.

Οι λογαριασμοί 31.06 και 31.13 δεν είναι υποχρεωτικοί, αλλά αν όμως χρησιμοποιηθούν σε μια χρήση θα χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά και στις επόμενες χρήσεις.

Με του τόκους των γραμματίων εισπρακτέων που αναλογούν στη χρήση που λήγει **πιστώνεται** ο λογ. 76.02 και με τους τόκους που αναλογούν στις επόμενες χρήσεις **πιστώνονται** οι λογ. **31.06** ή **31.13** ανάλογα.

Στην περίπτωση που οι τόκοι των γραμματίων περιλαμβάνονται στα άλλα έσοδα από πωλήσεις, τότε για τους μη δουλεμένους τόκους χρεώνονται οι λογ. 70.97-73.97 και πιστώνονται οι λογ. 31.06 ή 31.13 ανάλογα.

Ο λογ. 31.99 χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση των γραμματίων μεταξύ και Υποκαταστημάτων. Τα γραμμάτια που παίρνονται για εγγύηση παρακολουθούνται με τους λογ/σμούς τάξης **02.02** και **06.02**.

Με τον **λογ/σμό 32** παρακολουθείται ξεχωριστά η αξία καθ' ενός παγίου ή κυκλοφορούντος περιουσιακού στοιχείου που εισάγεται από το εξωτερικό, δηλαδή από χώρα που δεν ανήκει στην Κοινότητα, με σκοπό να προσδιοριστεί με ακρίβεια η συνολική αξία του. **Ο λογ/σμός 32 χρεώνεται** με την αξία αγοράς του εισαγόμενου περιουσιακού στοιχείου καθώς και με τα λοιπά έξοδα εισαγωγής του (π.χ εκτελωνιστικά, μεταφορικά κλπ). **Ο λογ. 32 χρεώνεται και με τις υπερημερίες** που πληρώνονται στο τελωνείο (Στ. Ε55/64) καθώς επίσης και με τα **πρόστιμα για τελωνειακές παραβάσεις** (Στ. Ε 115/66).

Στη συνέχεια πιστώνεται ο λογ/σμός 32 με ολόκληρο το ποσό για να εξισωθεί, ενώ χρεώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός της ομάδας 1 ή 2 ανάλογα αν το περιουσιακό στοιχείο είναι πάγιο ή κυκλοφορούν. **Οι λογ. 32.02 και 32.03** χρεώνονται προσωρινά με τα προεμβάσματα και τις ανέκκλητες πιστώσεις που γίνονται για πολλές παραγγελίες μαζί και στη συνέχεια πιστώνονται με χρέωση του λογαριασμού 32.00 και 32.01 ανάλογα.

Ο λογ. 32.04 χρεώνεται με τα ποσά που καταβάλλονται για να παραμείνουν δεσμευμένα για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα και μετά να επιστραφούν.

Οι προκαταβολές εισαγωγών παρακολουθούνται στο λογ. **32.04** (Εγγρ. Εθν. Οικ. 936/21.9.87).

Ο λογ. 32.90 (χωριστά κατά πάγιο ή κυκλοφορούν στοιχείο) πιστώνεται με το προϋπολογιστικό κόστος, όταν η επιχείρηση το επιθυμεί, με χρέωση του λογ. 32.01. Στη συνέχεια, όταν καταβάλλονται τα έξοδα και προκύπτουν διαφορές, τότε αυτές μεταφέρονται ή στην ομάδα 2 ή σε επόμενη εισαγωγή του ίδιου είδους (γν. 184/2098/93 Υπ. Εθν. Οικ).

- 33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ
- 33.00 Προκαταβολές προσωπικού
- 33.01 Χρηματικές διευκολύνσεις προσωπικού
- 33.02 Δάνεια προσωπικού
- 33.03 Μέτοχοι (ή εταίροι) λογ/σμός κάλυψης κεφαλαίου)
- 33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο
- 33.05 Δόσεις μετοχικού κεφαλαίου σε καθυστέρηση
- 33.06 Προμερίσματα
- 33.07 Δοσοληπτικοί λογ/σμοί εταίρων
- 33.08 Δοσοληπτικοί λογ/σμοί διαχειριστών
- 33.09 Δοσοληπτικοί λογ/σμοί ιδρυτών Α.Ε & μελών διοικητικού συμβουλίου
- 33.10 Δοσοληπτικοί λογ/σμοί γενικών διευθυντών ή διευθυντών Α.Ε.
- 33.11 Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συγγενών (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων σε δρχ.
- 33.12 Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συγγενών (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων σε Ξ.Ν.
- 33.13 Ελληνικό Δημόσιο-Προκαταβλημένοι και παρακρατημένοι φόροι
- 33.13.00 Προκαταβολή φόρου εισοδήματος
 - 01 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από μερίσματα μετοχών εισαγμένων στο Χρηματιστήριο
 - 02 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από μερίσματα μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο
 - 03 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από μερίσματα μετοχών αλλοδαπής
 - 04 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από συμμετοχές σε Ε.Π.Ε. Αλλοδαπής
 - 05 Παρακρατημένος φόρος εισοδ. από μερίδια αμοιβαίων κεφαλ.
 - 06 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από τόκους
 - 07 Παρακρατημένος φόρος εισοδ. από συμμετοχές σε Ε.Π.Ε., Ο.Ε & Ε.Ε. & κοινοπραξ. εκτέλεσης τεχνικών έργων ημεδαπής
 - 08 Παρακρατημένος φόρος εργολάβων τεχνικών έργων
- 33.13.10 Παρακρατημένος φόρος εισοδήματος από πωλήσεις στο Ελληνικό Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ. (γν. 236/95)
- 33.13.90 Συμψηφιστέος στην επόμενη χρήση Φ.Π.Α.
- 33.13.99 Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος
- 33.14 Ελληνικό Δημόσιο-Λοιπές απαιτήσεις

20

Ο λογ/σμός 33 παρακολουθεί τις απαιτήσεις που έχει η επιχείρηση από τρίτους και που δεν υπάγονται σε καμιά από τις προηγούμενες κατηγορίες απαιτήσεων. **Ειδικότερα:** στην περίπτωση που η επιχείρηση αποφασίζει να καταβάλλει προμερίσματα στους μετόχους για οποιοδήποτε λόγο, τότε χρεώνεται ο λογ/σμός 33.06 και πιστώνεται ο λογ/σμός 53.02 “προμερίσματα πληρωτέα” με το συνολικό ποσό των προμερισμάτων.

Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, ο λογ/σμός 33.06 πιστώνεται για να εξισωθεί και χρεώνεται ο λογ/σμός 53.01 “μερίσματα πληρωτέα”. Τα διάφορα μικροποσά που οφείλει το προσωπικό, στην επιχείρηση μπορούν να διαγραφούν και να θεωρηθούν δαπάνη (Ελ. Συν. 50/56, λογ. 33.02).

Για την λειτουργία των λογ/σμών 33.03, 33.04 και 33.05 βλέπε στο λογ. 40.

Ο λογ. 33.07 όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση μετονομάζεται σε “ατομικός λογαριασμός επιχειρηματία”.

Ο λογ. 33.13.00 χρεώνεται στο τέλος της χρήσης με το ποσό της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος για την επόμενη χρήση με πίστωση του λογ. 54.08.

- 33.14.00 Απαιτήσεις από ειδικές επιχορηγήσεις
 - 01 Δασμοί και λοιποί φόροι εισαγωγής προς επιστροφή
- 33.15 Λογαριασμοί ενεργοποίησης εγγυήσεων προμηθευτών σε δρχ. (GUARANTIE)
- 33.16 Λογαριασμοί ενεργοποίησης εγγυήσεων προμηθευτών σε Ξ.Ν. (GUARANTIE)
- 33.17 **Λογαριασμοί δεσμευμένων (BLOQUE) καταθέσεων σε δρχ.**
- 33.18 **Λογαριασμοί δεσμευμένων (BLOQUE) καταθέσεων σε Ξ.Ν.**
- 33.19 **Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες στην επόμενη χρήση σε δρχ.**
- 33.20 **Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες στην επόμενη χρήση σε Ξ.Ν.**
- 33.21 **Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεων σε δρχ.**
- 33.22 **Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεων σε Ξ.Ν.**
- 33.90 **Επιταγές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες (Γνωμ. 971/88)**
- 33.91 **Επιταγές σε καθυστέρηση (σφραγισμένες) (Γνωμ. 971/88)**
- 33.95 Λοιποί χρεώστες διάφοροι σε δρχ.
- 33.96 Λοιποί χρεώστες διάφοροι σε Ξ.Ν.
- 33.97 **Χρεώστες επισφαλείς**
- 33.98 **Επίδικες απαιτήσεις κατά Ελληνικού Δημοσίου**
- 33.99 **Λοιποί χρεώστες επίδικοι**

21

Στο τέλος της επόμενης χρήσης το υπόλοιπο του λογ. 33.13.00 μεταφέρεται στη χρέωση του λογ. 54.08.

Οι λογ. 33.13.01-99 χρεώνονται με τους παρακρατημένους φόρους και στο τέλος της χρήσης πιστώνονται για συμψηφισμό με χρέωση του λογ. 54.08. Ότι ποσό δεν συμψηφίζεται μεταφέρεται στο λογ. 63.00.

Στο λογ. 33.13.90 καταχωρείται το **χρεωστικό υπόλοιπο Φ.Π.Α** στο τέλος της χρήσης.

Στο λογ. 33.14.01 καταχωρούνται τα ποσά που καταβάλλονται προσωρινά για την εισαγωγή αγαθών με σκοπό την επανεξαγωγή τους μετά από επεξεργασία. Η τυχόν διαφορά που προκύπτει κατά την επιστροφή των ποσών μεταφέρεται στο λογ. 63.98.99.

Στους λογ. 33.15-33.16 παρακολουθούνται τα ποσά που καταβάλλονται στους πελάτες για **αποκατάσταση ζημιών** τους από αγαθά που πωλήθηκαν σ' αυτούς. Τα ποσά που εισπράττει η επιχείρηση από τους προμηθευτές της για την ίδια ζημία, μεταφέρονται στην πίστωση των λογαριασμών 33.15 και 33.16. Η διαφορά, αν βαρύνει την επιχείρηση, μεταφέρεται στο λογ. 64.02.08.

Τα ποσά που δεσμεύονται για την έκδοση εγγυητικών επιστολών ή για την παροχή εγγυήσεων για χορήγηση πιστώσεων σε τρίτους καταχωρούνται στο λογ. 33.17.

Με τις **προβλέψεις για πιθανές ζημίες επισφαλών και επίδικων χρεωστών ή επίδικων απαιτήσεων** κατά του Δημοσίου χρεώνονται οι λογ. 83.11-83 με πίστωση του λογ. 44.11-44.13 ανάλογα.

Όταν ο φορολογικός έλεγχος βεβαιώσει φόρους σε βάρος της επιχείρησης, για τους οποίους έγινε προσφυγή, τότε με τα ποσά των φόρων αυτών χρεώνεται ο λογ. 33.98 με πίστωση του λογ. 54.99. Όταν οριστικοποιηθεί η εκκρεμοδικία πιστώνεται ο λογ. 33.98 με χρέωση του λογ. 38.00 για το ποσόν που τυχόν επιστρέφεται και ο λογ. 82.00.05 για το υπόλοιπο ποσό(εκτός αν πρόκειται για φόρο εισοδήματος οπότε χρεώνεται ο λογ. 42.04 ή 42.00 ή ο 42.01 ανάλογα).

Οι μεταχρονολογημένες επιταγές καταχωρούνται στην χρέωση του λογ. **33.90 επιταγές εισπρακτέες** και στη συνέχεια όταν εισπραχθούν **πιστώνεται** ο λογ. **33.90** με **χρέωση** του λογ. **38.00**. Αν δεν εισπραχθούν και σφραγισθούν, **χρεώνεται** ο λογ. **33.91 επιταγές σε καθυστέρηση** με **πίστωση** του λογ. **33.90**(ή του λογ. 38, αν προηγουμένως κατά τη λήξη τους είχαν μεταφερθεί οι επιταγές στη χρέωση του λογ. 38.00)(έγγραφο 97/1/16/1/88)

34	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ
34.00	Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
34.01	Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
34.02	Ανεξόφλητες μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
34.03	Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
34.04	Μερισματαποδείξεις εισπρακτέες μετοχών εταιριών εσωτερικού
34.05	Ομολογίες ελληνικών δανείων (γν. 94/1680/92)
34.06	Ανεξόφλητες ομολογίες ελληνικών δανείων
34.07	Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού
34.08	Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (γν. 94/92)
34.09	Λοιπά χρεόγραφα εσωτερικού
34.10	Μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
34.11	Μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
34.12	Ανεξόφλητες μετοχές εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
34.13	Ανεξόφλητες μετοχές μη εισαγμένες στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
34.14	Μερισματαποδείξεις εισπρακτέες μετοχών εταιριών εξωτερικού
34.15	Ομολογίες αλλοδαπών δανείων
34.16	Ανεξόφλητες ομολογίες αλλοδαπών δανείων
34.17	Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων εξωτερικού
34.19	Λοιπά χρεόγραφα εξωτερικού
34.20	Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εσωτερικού
34.21	Προεγγραφές σε υπό έκδοση μετοχές εταιριών εξωτερικού
34.22	Προεγγραφές σε ομολογιακά δάνεια εσωτερικού
34.23	Προεγγραφές σε ομολογιακά δάνεια εξωτερικού
34.24	χρεόγραφα σε Τρίτους για εγγύηση
34.25	Ιδιες μετοχές
34.90	Χρεόγραφα REPOS
34.91	Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (γν. 94/1680/92)
34.92	Τραπεζικά ομόλογα (γν. 94/92)
34.99	Προβλέψεις για υποτιμήσεις χρεογράφων (άρθρο 3 Π.Δ. 367/94)
	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΙ
35	ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Ο λογ/σμός 34 παρακολουθεί την αξία των μετοχών, ομολογιών κλπ, που αγοράζει η επιχείρηση με σκοπό την μεταπώληση τους για την πραγματοποίηση κέρδους σε σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ ο λογ/σμός 18 παρακολουθεί την αξία των μετοχών και μεριδίων, που αγοράζει η επιχείρηση όχι με σκοπό την μεταπώλησή τους, αλλά με σκοπό την νόμιμη κατοχή αυτών για να εισπράττει το μέρισμα και να έχει την δυνατότητα ελέγχου σε άλλες εταιρίες. Τα χρεόγραφα γράφονται αναλυτικά ή στο βιβλίο απογραφών ή σε θεωρημένο μητρώο χρεογράφων, κατά είδος μετοχής ή ομολογίας (π.χ μετοχές εισαγμένες στο χρηματιστήριο της Α.Ε. “Α” κλπ), με αναγραφή της ποσότητας, της αξίας κτήσης και της τρέχουσας αξίας τους.

Η συνολική αξία των μετοχών που αγοράζει η επιχείρηση, κατά την σύσταση ή αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μιας άλλης Α.Ε. με τον όρο της τμηματικής καταβολής, καταχωρείται σε έναν από τους λογ. 34.02, 34.03, 34.12, 34.13 ανάλογα, με πίστωση του λογ. 53.07. Όταν εξοφληθούν οι μετοχές πιστώνονται οι λογ. 34.02-03, 34.12-13 με χρέωση των λογαριασμών 34.00.01 και 34.10.11 αντίστοιχα. Επίσης με το ποσό του μερίσματος που δικαιούται η επιχείρηση από την παραπάνω Α.Ε. χρεώνονται οι λογ. **34.04 ή 34.14** με πίστωση των λογ. 76.00 ή 76.01 ανάλογα. Όταν όμως οι μετοχές είναι ονομαστικές χρεώνονται οι λογ. 33.95 και 33.96 αντίστοιχα.

35 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

- 35.00 Εκτελωνιστές- Λογ/σμοί προς απόδοση**
- 35.01 Προσωπικό- Λογ/σμοί προς απόδοση**
- 35.02 Λοιποί συνεργάτες τρίτοι-Λογ/σμοί προς απόδοση
- 35.03 Πάγιες προκαταβολές**
- 35.04 Πιστώσεις υπέρ τρίτων

36 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

- 36.00 Έξοδα επομένων χρήσεων**
36.00.00, 36.00.01 κλπ.
- 36.01 Έσοδα χρήσης εισπρακτέα**
36.01.00, 36.01.01 κλπ.
- 36.02 Αγορές υπό παραλαβή**
36.02.00, 36.02.01 κλπ.
- 36.03 Εκπτώσεις επί αγορών χρήσης υπό διακανονισμό**
36.03.00, 36.03.01 κλπ.

22

Ο λογ. 34.24 χρεώνεται με πίστωση του λογ. 34, όταν γίνεται η ενεχυρίαση και πιστώνεται με χρέωση του λογ. 34, όταν γίνεται η αποδέσμευση ή επιστροφή των χρεογράφων.

Όταν πωλούνται τα χρεόγραφα, πιστώνεται με το τίμημα ο λογ. 34, και το αποτέλεσμα που προκύπτει μεταφέρεται στο λογ. 64.12.02 ή στο λογ.76.04.02 ανάλογα.

Ο λογ. 34.25 εμφανίζεται στον ισολογισμό μαζί με τα χρεόγραφα του ενεργητικού, όταν σχηματίζεται στο τέλος της χρήσης αποθεματικό ισόποσο με την αξία κτήσης των ιδίων μετοχών. Αν δεν υπάρχουν κέρδη για σχηματισμό του παραπάνω αποθεματικού, ο λογ.34.25 εμφανίζεται στο παθητικό του ισολογισμού αφαιρετικά από το άθροισμα από το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων. Τα ειδικά έξοδα απόκτησης των τίτλων συμμετοχής και χρεογράφων καταχωρούνται στο λογ. 64.10.00.

Με τον λογαριασμό 35 παρακολουθούνται τα χρηματικά ποσά που καταβάλλει η επιχείρηση σε υπαλλήλους ή συνεργάτες της με σκοπό την εκτέλεση μιας εργασίας για λογαριασμό της επιχείρησης και στη συνέχεια της απόδοσης λογαριασμού.

Όταν η επιχείρηση καταβάλλει στο διαχειριστή ένα ποσό πάγιο και μετά από κάθε απόδοση συμπληρώνεται και πάλι έτσι ώστε ο διαχειριστής να κρατά και πάλι το ίδιο πάγιο συνολικό ποσό, τότε παρακολουθείται στο λογ. 35.03. Αυτό συμβαίνει στα εργοτάξια, στα κινητά συνεργεία, στην αντιμετώπιση μικροεξόδων κλπ.

Ο λογ/σμός 36 κινείται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου. **Ειδικότερα:** Ο λογ/σμός 36.00 χρεώνεται με το σύνολο των εξόδων που ανήκουν στην επόμενη χρήση και πιστώνονται οι αντίστοιχοι λογ/σμοί των εξόδων. Ο λογ/σμός 36.01 χρεώνεται με το σύνολο των απαιτημένων εσόδων που ανήκουν στην παρούσα χρήση και δεν έχουν εισπραχθεί, αλλά ούτε έχει γίνει παρόμοια εγγραφή κατά την διάρκεια της χρήσης που ναι έχει χρεωθεί αντίστοιχος λογαριασμός απαίτησης, ενώ συγχρόνως πιστώνονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί των εσόδων της ομάδας 7.

Ο λογ. 36.02 χρεώνεται στο τέλος της χρήσης με την αξία των τιμολογίων που ήρθαν στην επιχείρηση, χωρίς ακόμα να παραληφθούν τα αγαθά, με πίστωση του λογ. 50 “προμηθευτές”.

Στη συνέχεια μέσα στην επόμενη χρήση θα πιστωθεί ο λογ. 36.02 και θα χρεωθούν οι λογ. 20-28(ανάλογα).

Σε περίπτωση που έρθουν στην επιχείρηση, κατά τη διάρκεια της χρήσης, τιμολόγια αγοράς αγαθών προτού έρθουν τα αγαθά, δεν χρεώνεται ο λογ. 36.02, αλλά γίνεται κανονική εγγραφή όταν έρθουν τα αγαθά.

Όταν δεν οριστικοποιούνται οι εκπτώσεις αγορών στο τέλος της χρήσης, χρεώνεται ο λογ. 36.03 αντί του λογ. 50 με πίστωση των λογ/σμών “εκπτώσεις αγορών”. Όταν οριστικοποιηθούν οι εκπτώσεις μέσα στην επόμενη χρήση, χρεώνεται ο λογ. 50 με πίστωση του λογ. 36.03.

38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
38.00	Ταμείο
38.01	Διάμεσος λογ/σμός ελέγχου διακίνησης μετρητών
38.02	Ληγμένα τοκομερίδια για είσπραξη
38.03	Καταθέσεις όψης σε δρχ.
	38.03.00, 38.03.01 κλπ.
38.04	Καταθέσεις προθεσμίας σε δρχ.
	38.04.00, 38.04.01 κλπ.
38.05	Καταθέσεις όψης σε Ξ.Ν.
	38.05.00, 38.05.01 κλπ.
38.06	Καταθέσεις προθεσμίας σε Ξ.Ν.
	38.06.00, 38.06.01 κλπ.
38.90	Συνάλλαγμα επιχείρησης

23

Ο λογ. 38.01 παρακολουθεί τα μετρητά που διακινούνται από το ταμείο π.χ του Κεντρικού και του Υποκαταστήματος.

Το πραγματικό ποσό των χρημάτων που υπάρχει στο ταμείο της επιχείρησης, θα πρέπει να συμφωνεί με το λογιστικό υπόλοιπο του λογ. 38.00. “Ταμείο”, όπως αυτό εμφανίζεται στο αναλυτικό καθολικό ή στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου, της ίδιας ημέρας.

Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί αν γίνει φορολογικός έλεγχος και διαπιστωθεί, ότι υπάρχουν λιγότερα χρήματα στο ταμείο απ’ ότι εμφανίζουν τα λογιστικά βιβλία, τότε η διαφορά αυτή να χαρακτηριστεί σαν δανεισμός ή σαν προκαταβολή για αγορά α’ υλών ή εμπορευμάτων χωρίς τιμολόγιο κλπ. Επίσης αν διαπιστωθεί πραγματικό υπόλοιπο ταμείου μεγαλύτερο από το αντίστοιχο λογιστικό της ίδιας ημέρας, τότε η διαφορά αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως είσπραξη από πώληση χωρίς τιμολόγιο ή χωρίς απόδειξη λιανικής πώλησης κλπ.

Απαγορεύεται να εμφανιστεί έστω και μια ημέρα ο λογ.38.00 “Ταμείο” με πιστωτικό υπόλοιπο(Φορ. Δικ. Αθην. 3021/68).

Αν όμως διαπιστωθεί κατά τον φορολογικό έλεγχο πιστωτικό υπόλοιπο ταμείου ασήμαντο σε σχέση με τον μεγάλο κύκλο εργασιών της επιχείρησης, το γεγονός αυτό δεν αποτελεί λόγο απόρριψης των βιβλίων.(Ελ. Συν. 182/55).

Η κάθε είσπραξη ή πληρωμή θα πρέπει να καταχωρείται με επίσημο δικαιολογητικό(τιμολόγιο, απόδειξη κλπ).

Σε περίπτωση που η επιχείρηση παίρνει “**επιταγές εισπρακτέες**” (όχι μεταχρονολογημένες), χρεώνει με την αξία τους το λογ. 38.00 “Ταμείο” (ή άλλο δευτεροβάθμιο λογ/σμό, π.χ το λογ. 38.07 “επιταγές εισπρακτέες” και πιστώνει το λογαριασμό αυτού που για την οφειλή του έδωσε στην επιχείρηση τις επιταγές αυτές π.χ, το λογ. 30 “πελάτες” κλπ.). Όταν λήξουν οι επιταγές και εισπραχθούν δεν γίνεται καμία εγγραφή (εκτός αν είχε χρεωθεί ο λογ. 38.07, οπότε πιστώνεται με χρέωση το λογ. 38.00).

Σε περίπτωση που **δεν εισπραχθούν και σφραγισθούν**, τότε **χρεώνεται** ο λογ. 33.91 και **πιστώνεται** ο λογ. 38.00(ή ο λογ. 38.07). Αν όμως **δεν εισπραχθούν αλλά ούτε και σφραγισθούν**, τότε **χρεώνεται** ο λογαριασμός αυτού που έδωσε τις επιταγές (π.χ ο λογ. 30 “πελάτες” και **πιστώνεται** ο λογ. 38.00 ή ο λογ. 38.07) (βλέπε και σελ. 37).

Όταν μεταβιβάζεται η επιταγή σε τρίτον π.χ σε προμηθευτή, **χρεώνεται** ο λογ. 50 “προμηθευτές” και **πιστώνεται** ο λογ. 33.90 “επιταγές εισπρακτέες”(ή ο λογ. 38.00 ή ο λογ. 38.07, αν με το ποσό της επιταγής είχε χρεωθεί κάποιος από τους λογ/σμούς αυτούς). Στην περίπτωση αυτή της μεταβίβασης δεν οφείλεται χαρτόσημο (άρθρο 22 παρ.2β Κ.Τ.Χ.), ενώ σε περίπτωση εκχώρησης οφείλεται χαρτόσημο 3,60% ή 2,40% ανάλογα (άρθρο 13 παρ. 1^α ή 15 παρ. 1^α του Κ.Τ.Χ) με το οποίο χρεώνεται **ο λογαριασμός 63.02.01**. Επίσης σε περίπτωση που προσκομίζονται επιταγές μεταχρονολογημένες στις τράπεζες για είσπραξη, ενεχυρίαση ή φύλαξη, καταβάλλεται στο Δημόσιο χαρτόσημο & ΟΓΑ 3% επί της αξίας των επιταγών αυτών (άρθρο 11 παρ.. 1Ν. 1957/91).

Οι επιταγές που δεν φέρουν την χρονολογία έκδοσης ή άλλο τυχόν στοιχείο, δηλαδή **οι λευκές επιταγές**, παρακολουθούνται με λογαριασμούς τάξης και όταν συμπληρωθούν πλήρως καταχωρούνται στους παραπάνω οικείους λογαριασμούς.

	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
39	(Όμιλος λογ/σμών προαιρετικής χρήσης)
390	ΠΕΛΑΤΕΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 30)
391	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 31)
392	ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 32)
393	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 33)
394	χρεόγραφα (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 34)
395	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 35)
396	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 36)
398	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 38)

ΟΜΑΔΑ 4^η

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ- ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ-ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών
40.01	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών
40.03	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών
40.04	Κοινό μετοχικό κεφάλαιο αποσβεσμένο
40.05	Προνομιούχο μετοχικό κεφάλαιο αποσβεσμένο
40.06	Εταιρικό κεφάλαιο
40.07	Κεφάλαιο ατομικών επιχειρήσεων
40.90	Αμοιβαίο κεφάλαιο (γν. 233/2213/94)
40.91	Καταβλημένο συνεταιριστικό κεφάλαιο (Ν. 2169/93)
40.92	Οφειλόμενο συνεταιριστικό κεφάλαιο (Ν. 2169/93)

25

Ο λογ/σμός 40 εμφανίζει το ποσό του κεφαλαίου της επιχείρησης με έκδοση μετοχών ή μεριδίων κλπ. Όταν γίνει μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων και πωληθούν αυτά σε μεγαλύτερη αξία από την ονομαστική τους, τότε η διαφορά αυτή φορολογείται στο όνομα του εταίρου που τα πουλάει. Ο νέος εταίρος που μπαίνει στην εταιρία, δεν έχει καμία υποχρέωση καταβολής φόρου μεταβίβασης ή φόρου ακινήτων σε περίπτωση που η εταιρία έχει και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, στα οποία και θα συμμετάσχει στο εξής ο νέος εταίρος. Όταν όμως διαλυθεί η εταιρία, τότε για όσα ακίνητα διανέμονται στους εταίρους, οφείλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

Για την σύσταση ή την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. γίνονται εγγραφές της κάλυψης και της καταβολής ως εξής:

α) Για την κάλυψη του κεφαλαίου χρεώνεται ο λογ. 33.03 με πίστωση του λογ. 40.02 ή του λογ. 40.03 ή και του 41.01. Στη συνέχεια πιστώνεται ο λογ. 33.03 για να εξισωθεί με χρέωση του λογ. 33.04 για το τμήμα του κεφαλαίου που θα καταβληθεί ή αμέσως ή με δόσεις μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης και με χρέωση του λογ. 18.12 για τις δόσεις που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης. Στο τέλος της κάθε χρήσης πιστώνεται ο λογ. 18.12 με χρέωση του λογ. 33.04 για τις δόσεις που θα καταβληθούν μέσα στην επόμενη χρήση. Για τους συνεταιρισμούς, αντί των λογαριασμών 40.00 και 40.01 χρησιμοποιούνται οι λογ. 40.91 και 40.92.

β) Για την απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου χρεώνεται ο λογ. 38.00 ή ο λογ. 38.03 με πίστωση του λογ. 33.04 με ολόκληρο το ποσό ή με το ποσό της κάθε δόσης ανάλογα. Για τις δόσεις που δεν καταβάλλονται εμπρόθεσμα χρεώνεται ο λογ. 33.05 και πιστώνεται ο 33.04. Μόλις καταβληθεί ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο, πιστώνεται ο λογ. 40.00 ή 40.01 και 41.01 ανάλογα.

Για την απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου χρεώνεται ο λογ. 40.00 ή 40.01 με πίστωση του λογ. 40.04 ή 40.05 ανάλογα.

Οι μετοχές επικαρπίας του αποσβεσμένου Μ.Κ. καταχωρούνται σε λογ/σμούς τάξης (λογ. 04 και 08). Για το ποσό που θα πάρουν οι μέτοχοι από την απόσβεση του Μ.Κ. χρεώνεται ο λογ. 41 και πιστώνεται ο λογ. 88.07 αν τα ποσά προέρχονται από αποθεματικά. Στη συνέχεια, χρεώνεται ο λογ. 88.07 ή ο λογ. 88.99 με πίστωση του λογ. 53.16. Ο λογ. 53.16 χρεώνεται με πίστωση του λογ. 38.00 όταν καταβάλλονται στους μετόχους τα χρήματα.

Όταν γίνεται μείωση του Μ.Κ. της Α.Ε. χρεώνεται ο λογ. 40.00 ή 40.01 με πίστωση του λογ. 53.16. Στη συνέχεια χρεώνεται ο λογ. 53.16 με πίστωση του λογ. 38.00 για τα χρήματα που καταβάλλονται στους μετόχους.

Για την σύσταση ή αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου Ο.Ε, Ε.Ε και Ε.Π.Ε. γίνεται εγγραφή της κάλυψης με χρέωση του λογ. 33.03 και με πίστωση του λογ. 40.06. Στη συνέχεια χρεώνεται ο λογ. 38.00 με πίστωση του λογ. 33.03 για τα ποσά του κεφαλαίου που καταβάλλονται στην εταιρία.

Στην ατομική επιχείρηση, για τα ποσά που καταβάλλει ο επιχειρηματίας πιστώνεται ο λογ. 40.07, ενώ για τις αναλήψεις που κάνει κατά την διάρκεια της χρήσης χρεώνεται ο λογ. 33.07 “ατομικός λογ/σμός”. Τα κέρδη και οι ζημιές στο τέλος της χρήσης μεταφέρονται από το λογ. 88 στο

41	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦ. ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ-ΕΠΙΧΟΡΗΓ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
41.00	Καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
41.01	Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
41.02	Τακτικό αποθεματικό
41.03	Αποθεματικά καταστατικού
41.04	Ειδικά αποθεματικά
41.05	Έκτακτα αποθεματικά
41.05.01	Αποθεματικά φορολ. κατ' άρ. 7 Ν. 2579/98 (γν. 295/98)
41.06	Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών & χρεογράφων (Ανάπτυξη κατά νόμο περί αναπροσαρμογής (π.χ. Α.Ν. 148/67, Ν.Δ. 1249/82 κλπ.)
41.07	Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσ. στοιχείων
41.08	Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων
41.09	Αποθεματικό για ίδιες μετοχές
41.10	Επιχορηγήσεις πάγιων επενδύσεων
41.90	Αποθεματ. από απαλλασ. της φορολ. έσοδα (Α.Υ.Ο. 1044770/93)
41.91	Αποθεμ. από έσοδα φορολ. κατ' ειδικό τρόπο (Α.Υ.Ο. 1044770/93)
41.92	Αφορολ. κέρδη τεχνικών & οικοδομικών επιχειρ. (Α.Υ.Ο. 1044770/93)
41.95	Διαφορά από εισφορά μηχανολογ. εξοπλισμού ως συμμετοχή μας σε εταιρία του εξωτερικού (γν. 182/93)
41.96	Υπεραξία από μετατροπή ή συγχώνευση θυγατρ. ή συγγεν. εταιρίας

26

λογ. 33.07. Στη συνέχεια από το υπόλοιπο του λογ. 33.07 μεταφέρεται στο λογ. 40.07 όσο ποσό επιθυμεί ο επιχειρηματίας.

Ο λογ. 41 παρακολουθεί τα κέρδη που ούτε έχουν μοιρασθεί στους δικαιούχους, αλλά ούτε έχουν κεφαλαιοποιηθεί με έκδοση μετοχών. **Ειδικότερα: Ο λογ/σμός 41.02** παρακολουθεί το υποχρεωτικό από το νόμο αποθεματικό για τις Ε.Π.Ε και Α.Ε., που αποσκοπεί την κάλυψη τυχόν ζημιών της επιχείρησης.

Στο λογ. 41.04, εκτός των άλλων, παρακολουθούνται και τα αποθεματικά εκείνα που σχηματίζονται για αποκατάσταση του ενεργητικού (άσχετα αν υπάρχουν ή όχι κέρδη). Τα αποθεματικά αυτά σχηματίζονται όταν οι κτιριακές και λοιπές εγκαταστάσεις περιέλθουν μετά από ένα ορισμένο χρόνο στο Δημόσιο ή σε τρίτους χωρίς καταβολή αποζημίωσης. Ο σχηματισμός γίνεται με χρέωση των ακαθάριστων εσόδων και με πίστωση το αποθεματικό αυτό. Η παραπάνω εγγραφή γίνεται στο τέλος κάθε χρόνου με το ποσό που προκύπτει αν διαιρέσουμε την αξία των εγκαταστάσεων με τα έτη διάρκειας της σύμβασης. (Στ. Ε. 1374/65).

Στο λογ. 41.05 παρακολουθούνται τα **έκτακτα αποθεματικά**, που σχηματίζονται από παρακράτηση κερδών που έχουν φορολογηθεί, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετοχών ή εταίρων της. Αυτό γίνεται με σκοπό κυρίως την ενίσχυση της ρευστότητας της επιχείρησης, που θα μπορεί έτσι ευκολότερα να παρακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη ή και να εκπληρώνει κάποιον άλλο συγκεκριμένο στόχο της.

Στο λογ. 41.08 παρακολουθούνται τ' **αφορολόγητα αποθεματικά**, που σχηματίζονται με βάση διάφορους ευεργετικούς αναπτυξιακούς νόμους (Ν. 1262, 1892 κλπ). Σκοπός των αφορολόγητων αποθεματικών είναι κυρίως η ενίσχυση της αυτοχρηματοδότησης της επιχείρησης. Κάθε είδους από τα αφορολόγητα αποθεματικά, παρακολουθείται με ειδικό τριτοβάθμιο λογαριασμό (π.χ 41.08.00. 41.08.01 κλπ). Όταν χρησιμοποιείται αποθεματικό για κάλυψη ζημίας ή για να διανεμηθεί στους μετόχους, τότε χρεώνεται ο λογ. 41 με πίστωση του λογ. 88.07.

Ο λογ. 41.10 πιστώνεται με τις προηγούμενες **επιχορηγήσεις** για την χρηματοδότηση πάγιων στοιχείων της επιχείρησης, με χρέωση του ταμείου κλπ. Στο τέλος της χρήσης, από το λογ. 41.10 μεταφέρεται στο λογ. 81.01.05 ποσό ίσο με τις τακτικές και πρόσθετες αποσβέσεις παγίων στοιχείων που χρηματοδοτήθηκε από τις πιο πάνω επιχορηγήσεις. Αν το πάγιο που χρησιμοποιήθηκε, καταστράφηκε ή πωλήθηκε, τότε το υπόλοιπο της επιχορήγησης, μεταφέρεται από το λογ. 41.10 στην πίστωση του αντίστοιχου παγίου που χρηματοδοτήθηκε.

Στον κωδικό 41.10 καταχωρούνται και οι **επιδότησεις της Κοινότητας** για απόκτηση πάγιων στοιχείων.

42	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ
42.00	Υπόλοιπο κερδών εις νέο
42.01	Υπόλοιπο ζημιών χρήσης εις νέο
42.02	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων
42.03	Ζημίες πολυετούς απόσβεσης
42.04	Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων
42.90	Διαφορές από διόρθωση λογιστικών σφαλμάτων προηγ. χρήσεων
43	ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
43.00	Καταθέσεις μετοχών
43.01	Καταθέσεις εταίρων
43.02	Διαθέσιμα μερίσματα χρήσης για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου
43.90	Αποθεματικά διατιθέμενα για αύξηση κεφαλαίου (γν. 241/95)

27

Σε περίπτωση που οι επιχορηγήσεις χαρακτηρίζονται ως **αφορολόγητα αποθεματικά**, με χρέωση του ταμείου ή άλλου λογ. του Ενεργητικού, πιστώνεται ο λογ. 41.08, χωρίς στο τέλος κάθε χρήσης, να γίνεται μεταφορά των επιχορηγήσεων στο λογ. 81.01.05.

Ο λογ. 42 απεικονίζει το ύψος **των κερδών** που έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στο έτος και δεν έχουν μοιρασθεί, αλλά θα συγχωνευθούν και θα μοιραστούν μαζί με τα κέρδη του επόμενου έτους. Επίσης, απεικονίζει το ύψος **των ζημιών** που έχουν πραγματοποιηθεί στην παρούσα χρήση ή σε προηγούμενες χρήσεις που θα συγχωνευθούν με κέρδη επόμενων χρήσεων. Αναλύεται σε τριτοβάθμιους λογαριασμούς (σε κάθε χρήση και ένας τριτοβάθμιος), που ο καθένας απεικονίζει το υπόλοιπο της αντίστοιχης χρήσης. Το **υπόλοιπο της ζημιάς** του λογ. **42.01**, την επόμενη χρονιά, αν δεν καλυφθεί από τα κέρδη της χρήσης ή από διάθεση αποθεματικών, μεταφέρεται στο λογ. **42.02**.

Ο λογ. 42.04 πιστώνεται με χρέωση **α)** τα πάγια για τα ποσά που, ενώ ο λογιστής τα θεώρησε έξοδα, ο φορολογικός έλεγχος τα χαρακτήρισε πάγια, **β)** τα αποσβεσμένα πάγια, για τα ποσά των υπολογισμένων αποσβέσεων που είναι μεγαλύτερα από εκείνα που αναγνωρίζει ο νόμος, **γ)** οι απαιτήσεις, για τα ποσά που θεωρήθηκαν από τον λογιστή ανεπίδεκτες εισπράξεις ενώ ο έλεγχος δεν τα αναγνωρίζει, **δ)** το ταμείο ή το Ελληνικό Δημόσιο για τους φόρους των προηγούμενων χρήσεων που θα επιστραφούν στην επιχείρηση, **ε)** το λογ. 41.08 για τα ποσά αφορολόγητων αποθεματικών που δεν αναγνωρίζονται από τον φορολογικό έλεγχο.

Ο λογ. 42.04 χρεώνεται με πίστωση **α)** του λογ. 33.98 με τα ποσά του φόρου εισοδήματος σε βάρος της επιχείρησης, **β)** με πίστωση του λογ. 54.99 με τα ποσά του φόρου προηγούμενων χρήσεων.

Το **υπόλοιπο του λογαριασμού 42.04** στο τέλος της κάθε χρήσης μεταφέρεται στο λογαριασμό 88.06.

Ο λογ. 43.00 πιστώνεται με τα ποσά που **καταθέτουν οι μέτοχοι** για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, μετά από απόφαση του Δ.Σ, που θα γίνει μέσα σε ένα εξάμηνο. **Ο λογ. 43.00 χρεώνεται με πίστωση του λογ. 33.04.**

Ο λογ. 43.01 πιστώνεται με τις **καταθέσεις των εταίρων** για προσεχή αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου (μέσα σε ένα εξάμηνο). Αν η αύξηση δεν γίνει μέσα σε ένα εξάμηνο, τότε **χρεώνεται** ο λογ. **43.01 με πίστωση του λογ. 53.14.**

Ο λογ. 43.02 πιστώνεται με χρέωση του λογ. **53.01** για το ποσό του α' και του β' μερίσματος που αποφασίστηκε για να κεφαλοποιηθεί. Στη συνέχεια, χρεώνεται ο λογ. 43.02 με πίστωση του λογ. 33.04, όταν ολοκληρωθεί η αύξηση του Μ.Κ.

Για να **μην χαρτοσημανθούν** τα ποσά που προορίζονται για την αύξηση του κεφαλαίου, θα πρέπει να προηγηθεί **πρακτικό με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου** που θα καθορίζει ότι οι προσωρινές καταθέσεις προορίζονται για αύξηση του Μ.Κ..... ή **πρακτικό των διαχειριστών της Ε.Π.Ε. ή απόδειξη καταβολής** που θα γράφει το χρόνο πραγματοποίησης της αύξησης σε Ο.Ε. και Ε.Ε κλπ.

Ο λογ. 43.90 πιστώνεται με τα αποθεματικά που διατίθενται για αύξηση κεφαλαίου με χρέωση του λογ. 88.99.

- 44 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ**
- 44.00 Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**
- 44.00.00 Σχηματισμένες προβλέψεις
(χωριστά οι προβλέψεις για το έμμισθο και χωριστά για το ημερομίσθιο προσωπικό)
- 44.00.01 Χρησιμοποιημένες προβλέψεις
- 44.09 Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης
- 44.09.00 Σχηματισμένες προβλέψεις
- 44.09.01 Χρησιμοποιημένες προβλέψεις
- 44.10 Προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων γηπέδων
- 44.11 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις**
- 44.12 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις**
- 44.13 Προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων**
- 44.14 Προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές από αποτίμηση απαιτήσεων και λοιπών υποχρεώσεων**
44.14.00, 44.14.01 κλπ. (ανάπτυξη κατά ξένο νόμισμα)
- 44.15 Προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις πάγιων στοιχείων**
44.15.00, 44.15.01 κλπ. (ανάπτυξη κατά πίστωση ή δάνειο)
- 44.98 Λοιπές έκτακτες προβλέψεις

28

Ο λογ. 44 παρακολουθεί το ύψος των κρατήσεων που πραγματοποιούνται από την γενική εκμετάλλευση ή από τα αποτελέσματα χρήσης και αποσκοπούν στην κάλυψη αναμενόμενων ζημιών που δεν μπορεί ακριβώς να προσδιοριστεί το ύψος τους.

Διακρίνονται: **α)** σε προβλέψεις για **κινδύνους εκμετάλλευσης**(44.00-44.09)που γίνονται για να καλύψουν έξοδα της χρήσης που πιθανολογείται να πραγματοποιηθούν μετά τον σχηματισμό των προβλέψεων αυτών. Αν είχαν πραγματοποιηθεί τα έξοδα αυτά μέσα στη χρήση θα είχαν καταχωρηθεί στην ομάδα 6 (π.χ. αποζημιώσεις προσωπικού κλπ), **β)** σε προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους(44.10-44.19) που γίνονται για να καλύψουν έκτακτες ζημίες ή έξοδα που πιθανολογείται να πραγματοποιηθούν μετά από τον σχηματισμό των προβλέψεων. Τα έξοδα αυτά αν είχαν πραγματοποιηθεί μέσα στη χρήση, θα είχαν καταχωρηθεί στους λογ. 81 ή 82 ανάλογα. **Ειδικότερα:**

Οι λογ/σμοί 44.00- 44.09 πιστώνεται με το ύψος της προβλεπόμενης ζημίας(εξόδου) με χρέωση του λογ. 68. Σε περίπτωση, που πραγματοποιηθούν τα έξοδα για τα οποία είχε γίνει η πρόβλεψη, χρεώνονται κανονικά οι λογαριασμοί της ομάδας 6 . Συγχρόνως **χρεώνονται** οι λογ. **44.00-44.09** και **πιστώνεται** ο λογ. 78.05 με τα ποσά των προβλέψεων που είχαν σχηματιστεί για τα έξοδα αυτά, που ήδη πραγματοποιήθηκαν. Ο λογ. 78.05 πιστώνεται με ολόκληρο το ποσό της πρόβλεψης, αν αυτή είναι μικρότερη ή ίση με τα έξοδα αυτά, αλλιώς **πιστώνεται** με το ποσό ίσο με τα πραγματοποιούμενα έξοδα.

Για τις προβλέψεις απαξίωσης και υποτίμησης γηπέδων, χρεώνεται ο λογ. 83.10 με πίστωση του λογ. **44.10** και αν πωληθεί το γήπεδο, χρεώνεται ο λογ. **44.10** με πίστωση του λογ. του γηπέδου.

Για τις προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων, χρεώνεται ο λογ. 83.11 με πίστωση του λογ. 44.11. Όταν η απαίτηση γίνει ανεπίδεκτη, χρεώνεται ο λογ. 44.11 με πίστωση της απαίτησης αυτής. Το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο της απαίτησης που απομένει μεταφέρεται στο λογ. 81.02.06.

Για τις λοιπές έκτακτες προβλέψεις χρεώνονται οι λογ. 83.12, 83.13 και 83.98 με πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών, 44.12, 44.13 και 44.98. Αν πραγματοποιηθούν τα έξοδα ή οι ζημίες που είχαν προβλεφθεί , καταχωρούνται κανονικά στους λογ. 81 και 82. Συγχρόνως μεταφέρονται οι επιμέρους προβλέψεις του λογ. 44 στη πίστωση του λογ. 84.01, μέχρι το όριο φυσικά της κάλυψης των εξόδων αυτών. Αν η πρόβλεψη ήταν μεγαλύτερη από τα έξοδα, τότε ο λογ. 84.01 πιστώνεται με το ποσό των εξόδων που ήδη πραγματοποιήθηκαν.

Οι προβλέψεις αναπροσαρμόζονται στο τέλος της κάθε χρήσης. Αν τα έξοδα για τα οποία σχηματίστηκαν οι προβλέψεις, δεν πραγματοποιήθηκαν, τότε οι προβλέψεις χρεώνονται με πίστωση του λογ. 84.00 και φορολογούνται σαν κέρδος της χρήσης αυτής.(Στ. Ε. 465/43).

Επίσης, τα έξοδα, (αποζημίωσης) για τα οποία οι αντίστοιχες προβλέψεις εκμετάλλευσης περιλήφθηκαν στο λειτουργικό κόστος της προηγούμενης κοστολογικής περιόδου, δεν ενσωματώνονται για δεύτερη φορά στο λειτουργικό κόστος, αλλά μεταφέρονται απ' ευθείας στο λογ. 97.02.05 με πίστωση του λογ. 90.06.

Ο σχηματισμός των προβλέψεων είναι υποχρεωτικός εφόσον συντρέχουν οι πιθανότητες να πραγματοποιηθούν, ανεξάρτητα κλείνει με κέρδος ή ζημία(Στ. Ε. 956/80). Η πρόβλεψη γίνεται όταν υπάρχει πραγματική υποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού (εκτός από ακίνητα και πλοία) ή όταν υπάρχει υπερτίμηση των στοιχείων του παθητικού. Για την υποτίμηση που έχουν υποστεί τα χρεόγραφα και τα άλλα κυκλοφορούντα στοιχεία που αγοράστηκαν για επένδυση και όχι για μεταπώληση, σχηματίζεται πρόβλεψη(εγκ. 129/55).

Φορολογικά αναγνωρίζονται οι προβλέψεις για τα πάγια στοιχεία της επιχείρησης, για τις συν/κές διαφορές(άρθρο. 11 παρ. 4 Π.Δ. 356/86), για τους επισφαλείς πελάτες και για τις αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία που σχηματίζονται στο τέλος της κάθε χρήσης και καλύπτουν τις αποζημιώσεις του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησής τους κατά το επόμενο έτος.

Η υποτίμηση των εμπορεύσιμων ειδών(α' υλών , εμπορευμάτων κλπ.),εμφανίζεται στην αποτίμηση που γίνεται κατά την απογραφή και συνεπώς μεταφέρεται στα αποτελέσματα της ίδιας χρήσης(Υπ. Οικ. Εγκ. 129/55).

Στο λογ. 44.14 καταχωρούνται, σε ιδιαίτερους λογαριασμούς κατά ξένο νόμισμα, οι **συν/κες διαφορές** που προκύπτουν από την αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χωριστά οι βραχυπρόθεσμες και χωριστά οι μακροπρόθεσμες. Στο τέλος της χρήσης, τα υπόλοιπα των παραπάνω λογαριασμών **αν είναι χρεωστικά** μεταφέρονται **στο λογ. 81.00.04**, ενώ **αν είναι πιστωτικά:** α) παραμένουν στο λογ. 44.14 και μέσα στην επόμενη χρήση, μεταφέρονται στο λογ. **81.01.04** εφόσον προέρχονται από **βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις** ή β) **αν τα πιστωτικά υπόλοιπα** προέρχονται από αποτίμηση **των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων** του ίδιου νομίσματος, είτε μεταφέρονται στο λογ. **81.01.04** της χρήσης εκείνης μέσα στην οποία εισπράχθηκαν οι σχετικές απαιτήσεις ή πληρώθηκαν οι σχετικές πληρωμές.

Σε περίπτωση που **δεν προηγήθηκαν μερικοί συμψηφισμοί** των πιστωτικών υπολοίπων των υπολ/σμών **44.14** με χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά την αποτίμηση των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, από τα πιστωτικά αυτά υπόλοιπα, μεταφέρονται στο λογαριασμό “αποτελέσματα” κάθε χρήσης, οι πιστωτικές συν/κες διαφορές που αντιστοιχούν στις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις του ίδιου νομίσματος που εισπράχθηκαν ή πωλήθηκαν μέσα στην χρήση αυτή.

Σε περίπτωση που **προηγήθηκαν μερικοί συμψηφισμοί** των πιστωτικών υπολοίπων του λογ. 44.14 με χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, το μέρος που μεταφέρεται στο **λογ. 81.01.04** προσδιορίζεται κατά αναλογία με βάση τα αρχικά πιστωτικά υπόλοιπα και τα μετά τους συμψηφισμούς αντίστοιχα πιστωτικά υπόλοιπα των υπολογαριασμών του 44.14.

45	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
45.00	Ομολογιακά δάνεια σε δρχ. μη μετατρέψιμα σε μετοχές 45.00.00 κλπ.
45.01	Ομολογιακά δάνεια σε δρχ. μετατρέψιμα σε μετοχές 45.01.00 κλπ.
45.02	Ομολογιακά δάνεια σε δρχ. με ρήτρα Ξ.Ν. μη μετατρ. σε μετοχές 45.02.00 κλπ.
45.03	Ομολογιακά δάνεια σε δρχ. με ρήτρα Ξ.Ν. μετατρέψ. σε μετοχές 45.11.00 κλπ.
45.12	Τράπεζες- λογ/σμοί μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σε Ξ.Ν. 45.12.00 κλπ.
45.13	Ταμειυτήρια- λογ/σμοί μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων 45.13.00 κλπ.
45.14	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις σε δρχ. 45.14.00 κλπ.
45.15	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις σε Ξ.Ν. 45.15.00 κλπ.
45.16	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπού συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε δρχ. 45.16.00 κλπ.
45.17	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπού συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε Ξ.Ν. 45.17.00 κλπ.
45.18	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς εταίρους και διοικούντες 45.18.00 κλπ.
45.19	Γραμμάτια πληρωτέα σε δρχ.

30

Ο λογ. 45 παρακολουθεί τις υποχρεώσεις της επιχείρησης που λήγουν μετά πάροδο ενός έτους.

Ο λογ. 45 παρακολουθεί τις **μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης** δηλαδή εκείνες που **λήγουν μετά την λήξη της επόμενης χρήσης**, ενώ οι υπόλοιπες υποχρεώσεις(δηλαδή οι βραχυπρόθεσμες) παρακολουθούνται σε λογαριασμούς της ομάδας 5. Στην ομάδα 5 μεταφέρονται από το λογαριασμό 45 και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις όταν γίνονται βραχυπρόθεσμες

- 45.20 Γραμμάτια πληρωτέα σε Ξ.Ν.
- 45.21 **Γραμμάτια πληρωτέα έκδοσης Ν.Π.Δ.Δ & Δημόσιων Επιχειρήσ.**
- 45.22 **Ελληνικό Δημόσιο (οφειλόμενοι φόροι)**
45.22.00, 45.22.01 κλπ.
- 45.23 **Ασφαλιστικοί Οργανισμοί**
45.23.00, 45.23.01 κλπ.
- 45.24 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων σε δρχ. (αντίθετος λογ.)
- 45.25 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων σε Ξ.Ν. (αντίθετος λογ.)
Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων έκδοσης Ν.Π.Δ.Δ &
- 45.26 Δημόσιων Επιχειρήσεων (αντίθετος λογ.)
- 45.98 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σε δρχ.
45.98.00, 45.98.01 κλπ.
- 45.99 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σε Ξ.Ν.
45.99.00, 45.99.01 κλπ.

31

Στους λογ. 45.00-45.09 καταχωρούνται τα ομολογιακά δάνεια, στην τιμή που είναι υποχρεωμένη να τα εξοφλήσει η επιχείρηση και η διαφορά παρακολουθείται στο λογ. 16.16.

Τα ποσά των **μακροπρόθεσμών υποχρεώσεων** των λογ. **45.10- 45.99** που πρόκειται να πληρωθούν μέσα στην επόμενη(νέα) χρήση, εμφανίζονται στον ισολογισμό με τους λογαριασμούς 53.17 ή 53.18, χωρίς να είναι υποχρεωτικό να γίνει και σχετική ημερολογιακή εγγραφή.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις **σε ξένο νόμισμα αποτιμούνται** με βάση την **τιμή πώλησης του συν/τος** που ισχύει στις 31.12.

Οι λογαριασμοί που απεικονίζουν τα μακροπρόθεσμα γραμμάτια πληρωτέα **δεν είναι υποχρεωτικοί**, αλλά οι **τόκοι τους** όμως καταχωρούνται **υποχρεωτικά** στους λογ/σμούς **65.01.07 ή 65.01.08**. Στον ισολογισμό τα μακροπρόθεσμα γραμμάτια πληρωτέα εμφανίζονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

- 48 **ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**
(Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας σε περίπτωση παρακολούθησης όλων ή μερικών υποκαταστημάτων με αυτοτελή λογιστική)
- 49 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ-ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
(Όμιλος λογαριασμών προαιρετικής χρήσης)
- 494 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 44)
- 495 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 45)
- 498 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕ ΛΟΙΠΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
(Αυτοτελούς λογιστικής) (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 44)

Ο λογ/σμός 49 λειτουργεί όπως ο λογ/σμός 19

32

Ο λογαριασμός 48 παρακολουθεί τις δοσοληψίες του κεντρικού καταστήματος της επιχείρησης με τα υποκαταστήματα, όταν αυτά τηρούν αυτοτελή λογιστικά βιβλία. Για κάθε υποκατάστημα τηρείται ξεχωριστός αναλυτικός λογαριασμός του **λογ. 48** στο λογιστικό σχέδιο του κεντρικού. Ο λογ. 48 που είναι ανοιγμένος στο κεντρικό κατάστημα χρεώνεται, στις περιπτώσεις που στέλνει εμπορεύματα ή διάφορα άλλα είδη στο υποκατάστημα, με την αξία που έχουν τα εμπορεύματα ή τα είδη που έστειλε και πιστώνεται ο λογαριασμός του αντίστοιχου εμπορεύματος κλπ. με την ίδια αξία. Στην περίπτωση που το κεντρικό κατάστημα στέλνει χρήματα στο υποκατάστημα, χρεώνεται με το ποσό αυτό ο λογαριασμός 48 με τον αντίστοιχο αναλυτικό(π.χ 48.02 καταβολές και εισπράξεις υποκαταστήματος Α κλπ), που είναι ανοιγμένος στο κεντρικό κατάστημα, και πιστώνεται ο λογ. 38 “χρηματικά διαθέσιμα” με το ίδιο ποσό. Οι αναλυτικοί λογαριασμοί που είναι ανοιγμένοι στο κεντρικό κατάστημα για κάθε υποκατάστημα, θα πρέπει να συμφωνούν πάντα αντιθετικά με τους αναλυτικούς λογαριασμούς που έχουν ανοιχθεί στα αντίστοιχα υποκαταστήματα. Αν ο λογ. 48 του κεντρικού καταστήματος έχει αναλυτικό λογαριασμό με χρεωστικό υπόλοιπο, τότε ο αντίστοιχος αναλυτικός που τηρείται στο υποκατάστημα είναι πιστωτικός με το ίδιο ποσό.

Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να υπολογισθεί η αξία των εμπορευμάτων ή γενικά των υλικών που στέλνει το υποκατάστημα, και μόνο στις περιπτώσεις δοσοληψιών μεταξύ κεντρικού καταστήματος και υποκαταστήματος, ο υπολογισμός γίνεται προσωρινά με την μέθοδο του λογιστικού ισοτίμου. Σαν λογιστικά ισότιμα για τον υπολογισμό της κατά προσέγγιση αξίας των εμπορευμάτων χρησιμοποιούνται ή η μονάδα ή ορισμένοι συντελεστές, που παρουσιάζουν την μεγαλύτερη πιθανότητα προσέγγισης της πραγματικής αξίας των εμπορευμάτων(πιθανή ολική αξία ενός εμπορεύματος =λογιστικό ισότιμο χ ποσότητα).Όταν οριστικοποιείται η αξία γίνεται συμπληρωματική εγγραφή για τον προσδιορισμό της πραγματικής αξίας των αγαθών αυτών.

Ο λογ/σμός 48 δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό τέλους χρήσης

ΟΜΑΔΑ 5η
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

50	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ
50.00	Προμηθευτές εσωτερικού 50.00.00 κλπ.
50.01	Προμηθευτές εξωτερικού 50.01.00 κλπ.
50.02	Ελληνικό Δημόσιο 50.02.00 κλπ.
50.03	Ν.Π.Δ.Δ και Δημόσιες Επιχειρήσεις 50.03.00 κλπ.
50.04	Προμηθευτές-Εγγυήσεις ειδών συσκευασίας
50.05	Προκαταβολές σε προμηθευτές 50.05.00 κλπ.
50.06	Προμηθευτές-Παρακρατημένες εγγυήσεις
50.07	Προμηθευτές αντίθετος λογ/σμός, ειδών συσκευασίας
50.08	Προμηθευτές εσωτερικού λογ/σμός παγίων στοιχείων 50.08.00 κλπ.
50.90	Τρίτοι- λογ/σμοί πωλήσεων εμπορευμάτων για λογ/σμό τους
50.91	Πωλήσεις προϊόντων παραγωγών (γν. 123/93)
50.92	Παραγωγοί- λογ/σμοί πωλήσεων προϊόντων τους

33

Ο λογαριασμός 50 απεικονίζει τα ποσά που χρωστάει η επιχείρηση σε τρίτους από αγορά πρώτων υλών, βοηθητικών υλών, εμπορευμάτων, διαφόρων πάγιων στοιχείων κλπ.

Ειδικότερα: Ο λογ/σμός **50.04** παρακολουθεί τα ποσά που έχουν καταβληθεί από την επιχείρηση στους προμηθευτές **σαν εγγύηση για τα είδη συσκευασίας** μέχρι την επιστροφή των ειδών συσκευασίας, ενώ ο **λογαριασμός 50.06** παρακολουθεί τα ποσά που έχουν καταβληθεί στους προμηθευτές **σαν εγγύηση για οποιοδήποτε άλλο λόγ.**

Ο λογαριασμός 50.05 **χρεώνεται με τις προκαταβολές** που δίνονται για σημαντικές παραγγελίες και πιστώνεται με χρέωση του 50.00 ή 50.01. Αν δεν εκτελεστεί η παραγγελία με υπαιτιότητα της επιχείρησης, πιστώνεται ο λογ. 50.05 με το ποσό της προκαταβολής και χρεώνεται ο λογ. 81.00.02.

Ο λογ. 50.07 χρεώνεται και συγχρόνως πιστώνεται ο λογ. 50..... με την αξία **των ειδών συσκευασίας**, όταν επιστρέφονται σε αυτόν ή όταν καταστρέφονται τότε με το ποσό αυτό χρεώνεται ο λογ. 61.98.01 και πιστώνεται ο λογ. 50.07.

Αν η επιχείρηση κρατήσει τα είδη συσκευασίας, χρεώνεται ο λογ. 28 με πίστωση του λογ. 50.07. Αν δεν χρησιμοποιηθεί ο λογαριασμός 50.07, χρησιμοποιούνται ο λογ. 50.00, 50.01 και 50.03.

Οι συν/κές διαφορές του λογ. 50.01 μεταφέρονται στο λογ. 81.00.04 ή στο λογ.81.01.04 ανάλογα ή στο λογ. 16.15 αν αφορούν αγορά ή κατασκευή πάγιων στοιχείων(βλέπε και σελ. 24, 46, 91, 249).

Οι προμηθευτές **σε ξένο νόμισμα** (λογ. 50.01) **αποτιμούνται** στις 31.12 με βάση την **τιμή πώλησης του συναλλάγματος** που ισχύει την ημέρα αυτή.

Με την **αξία πώλησης** για λογαριασμό τρίτων πιστώνεται ο λογ. 50.90 και με την αξία πώλησης για λογ/σμό των προαγωγών πιστώνεται ο λογ. 50.91.

51	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ
51.00	Γραμμάτια πληρωτέα σε δρχ.
51.01	Γραμμάτια πληρωτέα σε Ξ.Ν.
51.02	Γραμμάτια πληρωτέα έκδοσης Ν.Π.Δ.Δ. & Δημόσιων Επιχειρήσεων
51.03	Μη δουλευμ. τόκοι γραμματίων πληρωτέων σε δρχ. (αντίθετος λογ.)
51.04	Μη δουλευμ. τόκοι γραμματίων πληρωτέων σε Ξ.Ν.(αντίθετος λογ.)
51.05	Μη δουλευμ. τόκοι γραμματίων πληρωτέων έκδοσης Ν.Π.Δ.Δ. & Δημόσιων Επιχειρήσεων (αντίθετος λογ.)
51.90	Υποσχετικές επιστολές πληρωτέες σε δρχ. (γν. 79/91)
51.91	Υποσχετικές επιστολές πληρωτέες σε Ξ.Ν. (γν. 79/91)
51.92	Μη δουλευμ. τόκοι υποσχετ. επιστολών σε δρχ.(αντίθ. λογ.)
51.93	Μη δουλευμ. τόκοι υποσχετ. επιστολών σε Ξ.Ν.(αντίθ. λογ.)
52	ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
52.00	Τράπεζα Α'
	52.00.00 κλπ.
52.01	Τράπεζα Β'
	52.01.00.
52.99	Λοιπές Τράπεζες
	52.99.00 κλπ.

34

Ο λογ. 51 περιλαμβάνει το σύνολο της αξίας των συν/κών που έχει αποδειχθεί ή επιχείρηση από τρίτους. Όταν αποδεχθεί η επιχείρηση μια συν/κή, ενημερώνει το θεωρημένο βιβλίο γραμματίων πληρωτέων.

Αν το βιβλίο γραμματίων πληρωτέων δεν είναι θεωρημένο, τότε στην απογραφή γράφονται όλα τα γραμμάτια χωριστά ένα-ένα.

Οι συν/κές διαφορές του λογ. 51.01 μεταφέρονται στο λογ. **81.00.04** ή στο λογ. **81.01.04** ανάλογα, εκτός αν αφορούν πάγια οπότε πάνε στο λογ. **16.15**(βλέπε και σελίδα 24,91,249).

Οι λογ. 51.03 51.05 δεν είναι υποχρεωτικοί, αλλά αν χρησιμοποιηθούν μια φορά τότε είναι υποχρεωτικοί για τα επόμενα έτη. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται, οι λογιστική απεικόνιση έχει την εξής σειρά:

α) Με τους τόκους των γραμματίων πληρωτέων που αναλογούν στην χρονική περίοδο μετά την λήξη της χρήσης αυτής χρεώνεται ο λογ. **65.06**, και με τους τόκους που αναλογούν στην χρονική περίοδο μετά τη λήξη της χρήσης αυτής χρεώνονται οι λογ. 51.03-51.05 ανάλογα.

β) Στο τέλος της επόμενης χρήσης, με το ποσό των δουλεμένων τόκων της χρήσης αυτής χρεώνεται ο λογ. 65.06 και πιστώνονται οι λογ. 51.03-51.05 ανάλογα.

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις καλούνται αυτές που λήγουν σε χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους. Όσον αφορά τους επιμέρους αναλυτικούς λογαριασμούς των τραπεζών, θα πρέπει οι χρεωπιστώσεις των λογαριασμών αυτών να συμφωνούν με τις αντίστοιχες χρεωπιστώσεις που προκύπτουν από τα αντίγραφα των λογαριασμών αυτών που στέλνουν οι τράπεζες (συνήθως κάθε τρίμηνο).

Όταν προκύπτουν **συν/κές διαφορές** μεταφέρονται στους λογαριασμούς **81.00.04** ή **81.01.04** ανάλογα, εκτός αν αφορούν πάγια οπότε πάνε στο λογαριασμό 16.15 .

53	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ
53.00	Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες 53.00.00 κλπ.
53.01	Μερίσματα πληρωτέα 53.01.00 κλπ.
53.02	Προμερίσματα πληρωτέα 53.02.00 κλπ.
53.03	Οφειλόμενες αμοιβές προσωπικού
53.04	Ομολογίες πληρωτέες
53.05	Τοκομερίδια πληρωτέα
53.06	Οφειλόμενες δόσεις συμμετοχών
53.07	Οφειλόμενες δόσεις ομολογιών και λοιπών χρεογράφων
53.08	Δικαιούχοι αμοιβών 53.08.00 κλπ.
53.09	Δικαιούχοι χρηματικών εγγυήσεων 53.09.00 κλπ.
53.10	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες Επιχειρήσεις σε δρχ. 53.10.00 κλπ.
53.11	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες Επιχειρήσεις σε Ξ.Ν. 53.11.00 κλπ.
53.12	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού Ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε δρχ. 53.12.00 κλπ.
53.13	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού Ενδιαφέροντος επιχειρήσεις σε Ξ.Ν. 53.13.00 κλπ.
53.14	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς εταίρους 53.14.00 κλπ.
53.15	Δικαιούχοι ομολογιούχοι παροχών επί πλέον τόκου 53.15.00 κλπ.

35

Ο λογ. 53 παρακολουθεί τις υποχρεώσεις της επιχείρησης σε τρίτους που δεν υπάγονται σε καμία από τις προηγούμενες κατηγορίες υποχρεώσεων. **Ειδικότερα: Ο λογ/σμός 53.00 πιστώνεται** στο τέλος του κάθε μήνα με τις καθαρές αποδοχές και **χρεώνεται** με πίστωση του 38.00.

Αν δεν καταβληθούν οι αποδοχές **μέχρι τέλος του άλλου μήνα**, τότε χρεώνεται ο λογ. 53.00 με πίστωση του **53.03**.

Ο λογ. 53.01 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 88.99 με τα διανεμητέα μερίσματα της χρήσης και με χρέωση του λογ. **53.02** για τα απλήρωτα προμερίσματα.

Επίσης **χρεώνεται ο λογ. 53.01** με πίστωση του λογ. 33.06 για τα προμερίσματα, του λογ. 43.02 για τα μερίσματα που διατίθενται για αύξηση του Μ.Κ και του λογ. 38.00 για το ποσό που εισπράττουν οι μέτοχοι.

Ο λογ. 53.02 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 33.06 για το προμέρισμα που θα πάρουν και **χρεώνεται** με πίστωση του λογ. 38.00.

Οι λογ. 53.06 και 53.07 πιστώνονται με τα ποσά των οφειλόμενων δόσεων **με χρέωση** του λογ. **18.00**.

- 53.16 Μέτοχοι-αξία μετοχών τους προς απόδοση λόγω απόσβεσης ή μείωσης του κεφαλαίου**
- 53.17 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση σε δρχ.
- 53.18 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση σε Ξ.Ν.
- 53.90 Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)(γνωμ. 1047/88)**
- 53.92 Υποχρεώσεις προς μετόχους από ματαιωθείσα αύξηση κεφαλαίου
- 53.98 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε δρχ.
- 53.99 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε Ξ.Ν.

Ο λογ. 53.08 παρακολουθεί το σύνολο των αμοιβών που οφείλει η επιχείρηση σε ελεύθερους επαγγελματίες, σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε διάφορους τρίτους. Ο λογ/σμός 53.09 παρακολουθεί τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από τους προμηθευτές τα οποία καταχωρούνται στο λογ. 50.06.

Για τις συνδεδεμένες και για τις συμμετοχικές επιχειρήσεις βλέπε στο λογ. 18.

Αυτά που χρωστάει η επιχείρηση στους εταίρους καταχωρούνται **στο λογ/σμό 53.14**.

Ο λογ/σμός 53.16 πιστώνεται με την ονομαστική αξία των μετοχών και με τα ποσά που δικαιούνται οι μέτοχοι λόγω απόσβεσης ή μείωσης του Μ.Κ.

Στο λογ. 53.17 μεταφέρονται από τους λογ. 45.10-45.99 τα ποσά που λήγουν μέσα στην νέα χρήση.

Στο λογ. 53.90 πιστώνεται με τις **επιταγές πληρωτέες**(μεταχρονολογημένες) **με χρέωση** του λογ.50. Στη συνέχεια, όταν οι επιταγές αυτές λήξουν και πληρωθούν, **χρεώνεται** ο λογ. 53.90 **με πίστωση** του λογ. 38.03 ή του λογ. 38.00 ανάλογα(Εγγρ. 1047/10.11.89 Υπ. ΕΘΝ. Οικ.). Στον ισολογισμό καταχωρούνται οι επιταγές πληρωτέες ιδιαιτέρως στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

54	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ
54.00	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
54.01	Ειδικός φόρος κατανάλωσης (Ν.2127/93)
54.03	Φόροι-Τέλη αμοιβών προσωπικού
54.03.00	Φόρος μισθωτών υπηρεσιών
02	Χαρτόσημο και ΟΓΑ μισθωτών υπηρεσιών
04	Φόρος αποζημιώσεων απολυομένων
06	Χαρτόσημο και ΟΓΑ αποζημιώσεων απολυομένων
54.04	Φόροι-Τέλη αμοιβών τρίτων
54.04.00	Φόρος αμοιβών ελεύθερων επαγγελματιών
01	Χαρτόσημο και ΟΓΑ αμοιβών ελεύθερων επαγγελματιών
02	Χαρτόσημο και ΟΓΑ λοιπών αμοιβών τρίτων
54.05	Φόροι-Τέλη κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων
54.06	Φόροι-Τέλη τιμολογίων αγοράς
54.07	Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών
54.08	Λογ/σμός εκκαθάρισης φόρων-τελών ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος
54.09	Λοιποί φόροι και τέλη

36

Ο λογ. 54 απεικονίζει το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης στο Δημόσιο κλπ. **Ειδικότερα:**

Ο λογ. 54.00 πιστώνεται με το Φ.Π.Α. των εκροών(πωλήσεων) και χρεώνεται με το Φ.Π.Α. των εισροών(αγορών) και με το ποσό που καταβάλλεται στο Δημόσιο. Ο λογαριασμός αυτός αναλύεται σε τριτοβάθμιους λογ/σμούς ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο Φ.Π.Α του λογ. 54.00 στο τέλος της κάθε χρήσης μεταφέρεται στο λογ. 33.13.90(Εγγρ. 959/87) Ο λογ. 54.03 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 60 και χρεώνεται με πίστωση του λογ. 38.

Ο λογ. 54.04 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 61 και χρεώνεται με πίστωση του λογ. 38.

Ο λογ. 54.05 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 63.03 και χρεώνεται με πίστωση του λογ. 38.

Ο λογ. 54.07 πιστώνεται στο τέλος της χρήσης με χρέωση του λογ. 88.08 με το ποσό του φόρου εισοδήματος της ίδιας χρήσης και στη συνέχεια χρεώνεται με πίστωση του λογ. 54.08.

Ο λογ. 54.08 χρεώνεται με πίστωση του λογ. 33.13.00 για το ποσό της προκαταβολής του φόρου και με το ποσό που απαιτείται για να εξισωθούν οι λογ/σμοί 33.13.01-33.13.07, οι οποίοι για το λόγο αυτό και πιστώνονται.

Επίσης, πιστώνεται ο λογ. 54.08 με χρέωση του λογ. 54.07 για τον φόρο εισοδήματος, του λογ. 54.09.05 για το χαρτόσημο οικοδομών, του λογ. 54.09.06 για τα τέλη ύδρευσης των εισοδημάτων από οικοδομές και του λογ. 33.13.00 για το προκαταβλητέο φόρο της επόμενης χρήσης. Το υπόλοιπο που απομένει, είναι το ποσό του φόρου που οφείλει η επιχείρηση στο Δημόσιο.

Ο λογ. 54.08 χρεώνεται με το ποσό της κάθε δόσης που καταβάλλει η επιχείρηση στη Δ.Ο.Υ. Αν είναι χρεωστικό, τότε επιστρέφεται στην επιχείρηση.

Ο λογ. 54.09.02 πιστώνεται με το χαρτόσημο αμοιβών Δ.Σ. και χρεώνεται με το ίδιο ποσό λογ. 63.98.

Το χαρτόσημο αυτό, ελλείψει συμφωνίας, βαρύνει την επιχείρηση και αναγνωρίζεται φορολογικά(άρθρο 425ΑΚ.).

Στους λογ. 54.09.03-54.09.04 καταχωρούνται τα ποσά του φόρου και χαρτοσήμου που παρακρατούνται για τους τόκους που καταβάλλει η επιχείρηση σε τρίτους.

Στους λογ. 54.09.05-54.09.06 καταχωρούνται τα τέλη χαρτοσήμου και ύδρευσης με χρέωση του λογ. 63.98.00 “Χαρτόσημο μισθωμάτων” και 63.98.01 “Τέλη ύδρευσης” αντίστοιχα. Όταν η επιχείρηση μισθώνει ακίνητα, με το χαρτόσημο του ενοικίου που εισπράττει πιστώνει το λογ. 54.09.05. Στη συνέχεια οι λογ/σμοί 54.09.05 και 54.09.06 χρεώνονται με πίστωση του λογ. 54.08.

54.09.00 Φόρος μερισμάτων

- 01 Φόρος αμοιβών Μελών Διοικητικού Συμβουλίου
- 02 Χαρτόσημο και ΟΓΑ αμοιβών Μελών Διοικητικού Συμβουλίου
- 03 Φόρος τόκων
- 04 Χαρτόσημο και ΟΓΑ τόκων
- 05 Χαρτόσημο και ΟΓΑ εισοδημάτων από οικοδομές
- 06 Τέλη ύδρευσης εισοδημάτων από οικοδομές
- 07 Φόροι-Τέλη ακίνητης περιουσίας
- 08 Φόροι-Τέλη ανεγειρόμενων οικοδομών
- 09 Τέλη καθαριότητας και φωτισμού
- 10 Χαρτόσημο και ΟΓΑ δανείων
- 11 Χαρτόσημο και ΟΓΑ κερδών προσωπικών εταιριών
- 12 Φόρος αμοιβών εργολάβων
- 13 Φόρος αμοιβών διαχειριστών εταιρών Ε.Π.Ε. (άρθρο 55 παρ. 1δ Ν. 2238/94)
- 14 Φόρος προμηθευτών (άρθρο 55 παρ. 1στ Ν. 2238/94)
- 17 Φόρος αφορ. Κερδών άρθρο 7 Ν. 2579/98 (γν. 295/98)

54.90 Αγγελιοσήμο υπέρ ΤΣΠΕΑΘ (γν. 232/94)

54.99 Φόροι-Τέλη προηγούμενων χρήσεων

37

Οι λογ. 54.09.07 και 54.09.08 πιστώνονται με τους φόρους που αναλογούν στην ακίνητη περιουσία και χρεώνονται οι λογ. 63.98.02 “Φόρος ακίνητης περιουσίας”, οι λογαριασμοί της ομάδας 1 για τα τέλη και τους φόρους της έκδοσης αδειών ανέγερσης οικοδομών ή του λογ. 63.04.01 για τα τέλη πεζοδρομίου, χρήσης δρόμων, τέλη οικοδομών αδειών ή συντήρησης εγκαταστάσεων.

Ο λογ. 54.09.09 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 63.04.00 για τα τέλη καθαριότητας και δημοτικού φωτισμού.

Ο λογ. 54.09.11 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 63.98.03 για το χαρτόσημο κερδών που αναλογούν στα κέρδη προσωπικών εταιριών. Το χαρτόσημο αυτό που είναι μαζί με το ΟΓΑ 1,20% επί των κερδών βαρύνει την εταιρία και αναγνωρίζεται φορολογικά ως δαπάνη (Υπ. Οικ. Σ. 294/45 Πολ. 24/1988).

Ο λογ. 54.99 πιστώνεται με χρέωση του λογ. 82.00 για τους τυχόν φόρους και τα τέλη προηγούμενων χρήσεων.

Οι τόκοι καθυστερήσεων και προστίμων από οφειλές στο Δημόσιο δεν αναγνωρίζονται (Στ. Ε. 3417/75), άσχετα αν η υποχρέωση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της επιχείρησης.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από φόρους-τέλη εμφανίζονται στον ισολογισμό με τους λογαριασμούς **45.22** και **45.98-99**.

55	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
55.00	Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)
55.00.00	Λογαριασμός τρέχουσας κίνησης
	01 Λογαριασμός δόσεων καθυστερούμενων κρατήσεων & εισφορών
	02 Λογαριασμός τρέχουσας κίνησης εισφορών ανεγειρόμενων οικοδομών
	03 Λογ/σμός δωροσήμου ημερομισθίων οικοδομικών εργασιών
55.01	Λοιπά Ταμεία κύριας ασφάλισης
55.02	Επικουρικά Ταμεία
55.03	Εργατική Εστία
55.99	Κρατήσεις & εισφορές καθυστερούμενες προηγούμεν. χρήσεων

38

Ο λογ/σμός 55 απεικονίζει τις υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τα διάφορα ασφαλιστικά ταμεία.

Ειδικότερα: Οι λογ/σμοί **55.00-55.03 πιστώνονται** με τα οφειλόμενα ποσά προς το ΙΚΑ και λοιπά ασφαλιστικά ταμεία, όπως προκύπτουν από την μισθοδοτική κατάσταση και **χρεώνεται** ο λογ. 60 “Αμοιβές και έξοδα προσωπικού”. Στη συνέχεια, κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων, **χρεώνονται** οι λογ/σμοί **55.00-55.03** με τα καταβληθέντα ποσά και **πιστώνεται** ο λογ. 38.

Οι καθυστερημένες υποχρεώσεις προς το ΙΚΑ που καταβάλλονται με δόσεις παρακολουθούνται στο λογ. **55.00.01**.

Αν από έλεγχο του ΙΚΑ διαπιστωθεί πως οφείλονται και άλλα ποσά στο ΙΚΑ από αμοιβές του ίδιου έτους, τότε χρεώνεται με τα ποσά αυτά ο λογ. 60 και πιστώνεται ο λογ. **55.00**. Αν όμως αφορούν προηγούμενες χρήσεις, τότε με τα ποσά αυτά χρεώνεται ο λογ. 82.00 και πιστώνεται ο λογ. **55.99**. Τα ίδια ισχύουν και για τους λογ. **55.01-55.03**.

Οι τόκοι υπερημεριών που προέρχονται από καθυστερήσεις καταβολής εισφορών και προστίμων στο ΙΚΑ και στα Επικουρικά Ταμεία δεν αναγνωρίζονται φορολογικά, ανεξάρτητα αν η μη πληρωμή τους δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της επιχείρησης (Στ. Ε. 3417/75) και καταχωρούνται στο λογ. **81.00.01**.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις στους ασφαλιστικούς οργανισμούς εμφανίζονται στον ισολογισμό με τον κωδικό **45.23**.

56	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ
56.00	Έσοδα επομένων χρήσεων 56.00.00, 56.00.01 κλπ. (ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. εσόδων)
56.01	Έξοδα χρήσης δουλευμένα(πληρωτέα) 56.01.00, 56.01.01 κλπ. (ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. εξόδων)
56.02	Αγορές υπό τακτοποίηση 56.02.00, 56.02.01 κλπ.
56.03	Εκπτώσεις επί των πωλήσεων χρήσης υπό διακανονισμό
56.90	Πωλήσεις ανεγειρόμενων οικοδομών υπό διακανονισμό

39

Ο λογ/σμός 56 κινείται στο τέλος της χρήσης. **Ειδικότερα:**

Ο λογ. 56.00 πιστώνεται με το σύνολο των εσόδων που ανήκουν στην επόμενη χρήση και **χρεώνονται** οι αντίστοιχοι λογ/σμοί των εσόδων. Μέσα στην επόμενη χρήση γίνεται ακριβώς η αντίθετη εγγραφή.

Ο λογ. 56.01 πιστώνεται με το σύνολο των οφειλόμενων εξόδων που ανήκουν στην παρούσα χρήση και δεν έχουν καταβληθεί – αλλά ούτε έχει γίνει γι' αυτά παρόμοια εγγραφή κατά την διάρκεια της ίδιας χρήσης που να έχει πιστωθεί ο αντίστοιχος λογ/σμός υποχρέωσης, ενώ συγχρόνως για τα έξοδα αυτά χρεώνονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί της ομάδας 6. Όταν εξοφληθούν, θα χρεωθεί ο λογ. 56.01 και θα πιστωθεί ο λογ. 38.

Ο λογ. 56.02 πιστώνεται με την αξία των αγορών των αγαθών που φθάνουν στην επιχείρηση χωρίς **το τιμολόγιο με χρέωση** του αντίστοιχου λογ/σμού αποθεμάτων(λογ. 20-28). Στη συνέχεια, όταν έρθει το τιμολόγιο μέσα στην επόμενη χρήση, χρεώνεται ο λογ. **56.02** με πίστωση του λογ. **50** ή του λογ. **38**.

Στην πίστωση του λογ. 56.03 καταχωρούνται οι εκπτώσεις πωλήσεων που δικαιούνται οι πελάτες στο τέλος της χρήσης, αλλά δεν είναι γνωστό ακόμη το ακριβές τους ύψος(και γι αυτό πιστώνεται ο λογ. 56.03 αντί του λογ. 30) **με χρέωση** του αναλυτικού λογ/σμού των εκπτώσεων(λογ. 70, ή 71 κλπ). όταν στην επόμενη χρήση οριστικοποιηθούν οι εκπτώσεις, **χρεώνεται** ο λογ. 56.03 και **πιστώνεται** ο λογ. 30.

58	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ
58.00	Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες αμοιβές, έξοδα και παροχές προσωπικού (Λ.60/99) 58.00.00 κλπ.
58.01	Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες αμοιβές και έξοδα τρίτων (Λ.61/99) 58.01.00 κλπ.
58.02	Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες παροχές τρίτων (Λ.62/99) 58.02.00 κλπ.
58.03	Προϋπολογισμένοι-Προπληρωμένοι φόροι-τέλη(Λ.63/99) 58.03.00 κλπ.
58.04	Προϋπολογισμένα-Προπληρωμένα διάφορα έξοδα (Λ.64/99) 58.04.00 κλπ.
58.05	Προϋπολογισμένοι-Προπληρωμένοι τόκοι και συναφή έξοδα(Λ.65/99) 58.05.00 κλπ.
58.06	Προϋπολογισμένες αποσβέσεις εκμετάλλευσης(Λ.66/99) 58.06.00 κλπ.
58.08	Προϋπολογισμένες προβλέψεις εκμετάλλευσης(Λ.68/99) 58.08.00 κλπ.
58.09	Προϋπολογισμένα-Προπληρωμένα έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα(Λ.69/99) 58.09.00 κλπ.
58.10	Προϋπολογισμένα-Προπληρωμένα έξοδα και έσοδα προηγούμενων χρήσεων (Λ.82/99) 58.10.00 κλπ.
58.11	Προϋπολογισμένες προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους (Λ.83/99) 58.11.00 κλπ.
58.12	Προϋπολογισμένα έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων(Λ.84/99) 58.12.00 κλπ.
58.13	Προϋπολογισμένες μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις(Λ.85/99) 58.13.00 κλπ.
58.14	Προϋπολογισμένες αγορές εμπορευμάτων (Λ.20/99) 58.14.00 κλπ.
58.15	Προϋπολογισμένες αγορές πρώτων και βοηθητικών υλών-υλικών συσκευασίας (Λ.24/99) 58.15.00 κλπ.

40

Ο λογ/σμός 58 είναι προαιρετικός και δεν παρουσιάζει μεγάλη χρησιμότητα στο σύνολο των επιχειρήσεων. Χρησιμοποιείται στην περίπτωση που η επιχείρηση, άσχετα αν τηρεί ή όχι αποθήκη, επιθυμεί να προσδιορίζει βραχύχρονα αποτελέσματα.

Ο λογ. 58, στο τέλος της κάθε περιόδου λογισμού(π.χ στο τέλος του κάθε μήνα ή τριμήνου), **πιστώνεται** με τα προϋπολογισμένα έξοδα και με τις προϋπολογισμένες αγορές(π.χ, αγορές που δεν συνοδεύονται με τιμολόγιο) ή και με τα προπληρωμένα έξοδα και **χρεώνονται** οι λογ/σμοί των ομάδων 6,8 και 2 ανάλογα.

- 58.16 Προϋπολογισμένες αγορές αναλωσίμων υλικών(Λ.25/99)
58.16.00 κλπ.
- 58.17 Προϋπολογισμ. αγορές ανταλλακτικών πάγιων στοιχείων (Λ.26/99)
58.17.00 κλπ.
- 58.18 Προϋπολογισμένες αγορές ειδών συσκευασίας(Λ.28/99)
58.18.00 κλπ.
- 58.20 Προϋπολογισμένες πωλήσεις εμπορευμάτων (Λ.70/99)
58.20.00 κλπ.
- 58.21 Προϋπολογισμένες πωλήσεις ετοιμών και ημιτελών προϊόντων (Λ.71/99)
58.21.00 κλπ.
- 58.22 Προϋπολογισμένες πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων και άχρηστου υλικού(Λ.72/99)
58.22.00 κλπ.
- 58.23 Προϋπολογισμένες πωλήσεις υπηρεσιών(Λ.73/99)
58.23.00 κλπ.
- 58.24 Προϋπολογισμένες-Προεισπραγμένες επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων (Λ.74/99)
58.24.00 κλπ.
- 58.25 Προϋπολογισμένα-Προεισπραγμένα έσοδα παρεπόμεν. ασχολιών(Λ.75/99)
58.25.00 κλπ.
- 58.26 Προϋπολογισμένα-Προεισπραγμένα έσοδα κεφαλαίων (Λ.76/99)
58.26.00 κλπ.
- 58.28 Προϋπολογισμένη παραγωγή ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων στοιχείων & προϋπολογισμ. Χρησιμοποίηση προβλέψεων (Λ.78/99)
58.28.00 κλπ.

41

Επίσης **χρεώνεται** με τα προϋπολογισμένα έσοδα(π.χ μη πραγματοποιημένες επιχορηγήσεις ή πριμοδοτήσεις) καθώς και με τα προεισπραγμένα έσοδα και **πιστώνονται** οι λογαριασμοί των ομάδων 7 και 8 ανάλογα(π.χ. 70.99).

Στο τέλος της χρήσης, ο λογ. 58 εξισώνεται, γιατί τα έξοδα και τα έσοδα που ανήκουν στην επόμενη χρήση και οι αγορές που δεν έχουν καλυφθεί με παραστατικό μεταφέρονται στους λογαριασμούς 36 και 56 αντίστοιχα.

Έτσι τα ποσά που προϋπολογίζονται, είναι ίσα με τα ποσά που πραγματοποιούνται μέσα στη χρήση. Αν υπάρχουν διαφορές, προσαρμόζονται τα προϋπολογισμένα έσοδα και έξοδα ανάλογα.

59	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ Όμιλος λογαριασμών προαιρετικής χρήσης)
590	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 50)
591	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 51)
592	ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 52)
593	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 53)
594	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 54)
595	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 55)
596	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 56)
598	ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ/σμού 58)

42

ΟΜΑΔΑ 6η
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

- 60 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**
- 60.00 Αμοιβές έμμισθου προσωπικού**
- 60.00.00 Τακτικές αποδοχές**(περιλαμβάνονται και προσαυξήσεις λόγω νυκτερινών, Κυριακών και εξαιρετέων)
- 01Οικογενειακά επιδόματα
- 02Αμοιβές υπερωριακής απασχόλησης**
- 03Δώρα εορτών**(Χριστουγέννων και Πάσχα)
- 04Αποδοχές επίσημων αργιών
- 05Αποδοχές ασθενείας**
- 06Αποδοχές κανονικής άδειας**
- 07Επιδόματα κανονικής άδειας**
- 08Αποζημιώσεις μη χορηγούμενων αδειών**
- 09Ποσοστά για πωλήσεις και αγορές**
- 10Έκτακτες αμοιβές**(πριμ, βραβεία, επιδόματα, αποζημιώσεις για παροχές σε είδος κλπ.)
- 11Αμοιβές εκτός έδρας** (όταν δεν καλύπτουν τα έξοδα εκτός έδρας)
- 12Αμοιβές μαθητευομένων (τακτικές, έκτακτες, αργιών, ασθένειας, άδειας, κλπ.)

43

Ο λογαριασμός 60 περιλαμβάνει τις κάθε είδους αμοιβές του προσωπικού της, που υπολογίζονται συνήθως στο τέλος του κάθε μήνα με μισθοδοτικές καταστάσεις. Ο λογ/σμός 60 χρεώνεται με το συνολικό ποσό της αμοιβής, ενώ συγχρόνως πιστώνονται :α) ο λογ/σμός 33 με τα ποσά που ενδεχομένως είχαν προκαταβληθεί στο προσωπικό έναντι της αμοιβής του μήνα που γίνεται η εγγραφή, β) ο λογ/σμός 54 με τα ποσά που παρακρατούνται για φόρο μισθωτών υπηρεσιών και χαρτόσημο, γ) ο λογ/σμός 55 με τα ποσά που παρακρατούνται για τα ασφαλιστικά ταμεία και δ) ο λογ/σμός 53.00 με τα καθαρά ποσά που θα πάρει το προσωπικό. Στη συνέχεια, όταν καταβληθούν τα ποσά στο προσωπικό χρεώνεται ο λογ. 53.00, ενώ πιστώνεται ο λογ/σμός 38. Στο τέλος της χρήσης, ο λογ/σμός 60 πιστώνεται με το υπόλοιπό του για να εξισωθεί και χρεώνεται ο λογ. 80.00 “Λογ/σμός Γενικής Εκμετάλλευσης” με το ίδιο ποσό κλπ.

Αν η επιχείρηση δεν θέλει να παρακολουθήσει χωριστά τα οικογενειακά επιδόματα και τις αμοιβές μαθητευομένων μπορεί τα ποσά αυτά να τα παρακολουθεί στους λογ. 60.00.00 και 60.01.00.

Οι δωρεές που γίνονται στους υπαλλήλους της επιχείρησης, αναγνωρίζονται ως δαπάνη και αυξάνουν τις αποδοχές τους (λογ. 60.00). Τα επιδόματα σε είδος και σε χρήμα προσαυξάνουν τις αποδοχές(λογ. 60.00 και 60.01).

Στο λογ. 60.00 καταχωρούνται και οι μισθοί που καταβάλλονται στα μέλη του Δ.Σ. λόγω της προσφοράς εξαρτημένης εργασίας. Οι μισθοί αυτοί αναγνωρίζονται από το νόμο, αν (εκτός των άλλων προϋποθέσεων) η σύμβαση εργασίας έχει εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων, πριν από την σύναψή τους(Αρ. Πάγ. 32/75). Αν όμως ένας υπάλληλος της Α.Ε. γίνει στη συνέχεια και μέλος του Δ.Σ., η αμοιβή του, ως υπαλλήλου, αναγνωρίζεται και χωρίς να εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση(Υπ. Οικ. Ε. 1057/78).

Οι αμοιβές και τα ποσά των διοικητικών συμβούλων και οι εκτός μισθών αμοιβές και ποσοστά των διευθυντών και διαχειριστών των Α.Ε. θεωρούνται εισοδήματα Γ΄ πηγής (κινητών αξιών, άρθρο 54 Ν.Δ. 2238/94), οι τακτικές όμως και πάγιες αποδοχές των

- 60.01 Αμοιβές ημερομίσθιου προσωπικού**
60.01.00 Τακτικές αποδοχές(περιλαμβάνονται και προσαυξήσεις λόγω νυκτερινών, Κυριακών και εξαιρέτων)
01Οικογενειακά επιδόματα
02Αμοιβές υπερωριακής απασχόλησης
03Δώρα εορτών(Χριστουγέννων και Πάσχα)
04Αποδοχές επίσημων αργιών
05Αποδοχές ασθένειας
06Αποδοχές κανονικής άδειας
07Επιδόματα κανονικής άδειας
08Αποζημιώσεις μη χορηγούμενων αδειών
09Ποσοστά για πωλήσεις και αγορές
Έκτακτες αμοιβές(πριμ, βραβεία, επιδόματα, αποζημιώσεις
10για παροχές σε είδος κλπ.)
11Αμοιβές εκτός έδρας (όταν δεν καλύπτουν τα έξοδα εκτός έδρας)
12Αμοιβές μαθητευομένων (τακτικές, έκτακτες, αργιών, ασθένειας, άδειας, κλπ.)

διευθυντών και διαχειριστών θεωρούνται αναγνωρίσιμες δαπάνες και καταχωρούνται στο λογ. 60.00.

Οι μισθοί που καταβάλλονται **στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου Α.Ε.** που είναι ασφαλισμένα οποιοδήποτε, εκτός του ΙΚΑ, ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο, θεωρούνται ως εισόδημα Δ' κατηγορίας(εμπορικών επιχειρήσεων)(άρθρο 28 παρ. 3 Ν. 2238/94). Από τους μισθούς αυτούς γίνεται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 35% ή 40% που εφαρμόζεται στο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου. Ο φόρος παρακρατείται από την Α.Ε. κατά την καταβολή των μισθών και αποδίδεται μετά την λήξη κάθε διμήνου και μέσα σε 15 ημέρες(μαζί με το Φ.Μ.Υ. των άλλων μισθωτών της επιχείρησης). Με την παρακράτηση του παραπάνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τους μισθούς που λαμβάνουν. Οι αμοιβές αυτές καταχωρούνται στο λογ. 61.0. Αν όμως, τα μέλη του Δ.Σ. είναι ασφαλισμένα στο ΙΚΑ τότε ο πιο πάνω μισθοί θεωρούνται πάντοτε ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και καταχωρούνται στο λογ. 60(Υπ. Οικ. 1047053/89) **Τα μερίσματα και οι αμοιβές** που καταβάλλονται **στα μέρη συνεταιρισμών** δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη, ούτε και τα ποσά που καταβάλλονται **στο Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο** των συνεταιρισμών(άρθρο 28 παρ. 3γ Ν. 2238/94, Ν. 602). Τα ποσά αυτά θεωρούνται εισοδήματα Δ' κατηγορίας (εμπορικών επιχειρήσεων). Οι μισθοί που καταβάλλονται στα μέλη των συνεταιρισμών για τις υπηρεσίες που προσφέρουν λόγω της εξαρτημένης εργασίας τους θεωρούνται δαπάνη(λογ. 60.00) μόνο αν έχουν προβλεφθεί από το καταστατικό(Υπ. Οικ. Ν. 2548/49).

Σε ατομική επιχείρηση δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη ο μισθός του ίδιου του επιχειρηματία για αυτό και καταχωρείται στο λογ. 33.07, ενώ της συζύγου του η αμοιβή αναγνωρίζεται ως δαπάνη και καταχωρείται στο λογ. 60.00(Εγγρ. ΙΚΑ 23/31.1.89).

Οι μισθοί που καταβάλλονται **στα μέλη της οικογένειας** του επιχειρηματία ή των εταίρων ή σε συγγενικά πρόσωπα, **αναγνωρίζονται ως δαπάνη**, αν προσφέρουν πραγματική εργασία και δεν υπάγονται για την συγκεκριμένη εργασία που προσφέρουν στο συγγενή **υποχρεωτικά ή προαιρετικά** σε άλλη κύρια ασφάλιση(Υπ. Οικ. Π. 6196/78, 958/58, Εγκ. ΙΚΑ 23/89, λογ. 60.00 ή 60.01).

Στο λογ. 60.02 παρακολουθούνται τα διάφορα είδη που προορίζονται για το προσωπικό της, όπως π.χ **τα είδη ένδυσης, φάρμακα** κλπ, εκτός αν τα είδη αυτά θέλει ο λογιστής να τα παρακολουθεί στο λογ. 25 "αναλώσιμα υλικά". Για το ποσό που τυχόν συμμετέχει το προσωπικό στα είδη αυτά πιστώνεται ο λογ. 75.01 "Εσοδα από παροχή υπηρεσιών στο προσωπικό"

Τα ποσά που καταβάλλονται **για συσσίτια, κατασκηνώσεις και φαρμακευτική περίθαλψη** αναγνωρίζονται ως δαπάνη, εφόσον γίνονται για βελτίωση των όρων ζωής των μισθωτών της επιχείρησης(Υπ. Οικ. εγκ. 129/55) και καταχωρούνται στο λογ. 60.02. Οι δαπάνες για συντήρηση ποδοσφαιρικής ομάδας, τα δώρα και τα επιδόματα για γάμους των μισθωτών και των παιδιών τους και **οι παιδικές κατασκηνώσεις** αναγνωρίζονται (Ελ. Συν. 332/55, 316/55) και καταχωρούνται στη χρέωση του λογ. 60.02

- 60.02 Παρεπόμενες παροχές και έξοδα προσωπικού**
- 60.02.00 Είδη ένδυσης**
- 01 Έξοδα στέγασης**(π.χ. κατοικιών)
 - 02 Επιχορηγήσεις και λοιπά έξοδα κυλικείου-εστιατορίου**
 - 03 Έξοδα ψυχαγωγίας προσωπικού**(π.χ. κατασκηνώσεων, εκδρομών, χοροεσπερίδων ή εορταστικών εκδηλώσεων)
 - 04 Έξοδα επιμόρφωσης προσωπικού**(π.χ. δίδακτρα, έξοδα εκπαιδευτικών ταξιδιών ή έξοδα μετεκπαιδεύσεων)
 - 05 Έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης προσωπικού**(π.χ. νοσήλια, φάρμακα, έξοδα εγχειρήσεων, έξοδα κηδεϊών)
 - 06 Ασφάλιστρα προσωπικού** (π.χ. ομαδικής ή ατομικής ασφάλισης)
 - 07 Αξία επιχορηγούμενων αποθεμάτων** (Γνωμ. 1123/89)
- 99 Λοιπές παρεπόμενες παροχές και έξοδα προσωπικού
- 60.03 Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού**
- 60.03.00 Εργοδοτικές εισφορές ΙΚΑ**
- 01 Εργοδοτικές εισφορές λοιπών ταμείων κύριας ασφάλισης**
 - 02 Εργοδοτικές εισφορές ταμείων επικουρικής ασφάλισης**
 - 04 Χαρτόσημο μισθοδοσίας**
- 60.04 Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις ημερομίσθιου προσωπικού**
- 60.04.00 Εργοδοτικές εισφορές ΙΚΑ**
- 01 Εργοδοτικές εισφορές λοιπών ταμείων κύριας ασφάλισης**
 - 02 Εργοδοτικές εισφορές ταμείων επικουρικής ασφάλισης**
 - 03 Δωρόσημο οικοδόμων** (γνωμ. 252/95)
 - 04 Χαρτόσημο μισθοδοσίας**

44

Τα έξοδα που κάνει η επιχείρηση για εκπαίδευση ή για μετεκπαίδευση του προσωπικού της, αναγνωρίζονται ως δαπάνη (λογ. 60.02), αν υπάρχουν επίσημα αποδεικτικά στοιχεία (Στ. Ε. 1463/66) και εφόσον συνεχίσει να εργάζεται το προσωπικό στην επιχείρηση και μετά το πέρας της εκπαίδευσης. Οι παροχές όμως της επιχείρησης προς τους υπαλλήλους της για τα παιδιά τους που σπουδάζουν στο εξωτερικό δεν αναγνωρίζεται ως εκπεστέα δαπάνη αν δεν καταβληθεί η ασφαλιστική εισφορά που αναλογεί στο ΙΚΑ (Στ. Ε. 2443/88).

Η δαπάνη για εκπαίδευση προσώπου που δεν είναι υπάλληλος της επιχείρησης, αλλά αναλαμβάνει να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην επιχείρηση μετά από το πέρας των σπουδών του αναγνωρίζεται (Στ. Ε. 671/68, 672/68) και καταχωρείται στο λογ. 60.02.

Τα εφάπαξ βοηθήματα και η ιατρική περίθαλψη που καταβάλλονται για ασθενείς που ήταν παλιά μισθωτοί στην επιχείρηση, αναγνωρίζονται ως δαπάνη (Φορ. Εφ. 1299/70) και καταχωρούνται στο λογ. 60.02.

Τα μηνιαία βοηθήματα που καταβάλλονται σε οικογένειες μισθωτών υπαλλήλων της επιχείρησης που σκοτώθηκαν, οι παιδικές κατασκηνώσεις των παιδιών τους καθώς και τα έξοδα κηδείας των υπαλλήλων της επιχείρησης που πέθαναν κλπ. αναγνωρίζονται ως δαπάνη (Στ. Ε. 1855/55, 79/56) και καταχωρούνται στο λογ. 60.02.

Τα προίοντα που χορηγούνται στο προσωπικό καταχωρούνται με το κόστος παραγωγής τους στη χρέωση του λογ. 60.02.07 με πίστωση του λογ. 78.10 (Εγγρ. 1129/10.4.89 Υπ. ΕΘΝ. Οικ).

Αν υπάλληλος είχε πάρει δάνειο και αποχώρησε χωρίς να το πληρώσει, τότε σε περίπτωση που του παρακρατήθηκαν τα διάφορα επιδόματα (επίδομα αδείας, δώρα εορτών κλπ.), για συμψηφισμό του δανείου, η διαφορά που απομένει αναγνωρίζεται ως δαπάνη και καταχωρείται στο λογ. 60.02, αλλιώς δεν αναγνωρίζεται (Υπ. Οικ. Α. 7958/61) και καταχωρείται στο λογ. 81.01.99.

Οι παροχές που χορηγούνται οικειοθελώς από τον εργοδότη επ' ευκαιρία έκτακτου γεγονότος ή προς επιβράβευση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων, δεν αποτελούν μισθό και δεν υπόκεινται σε

- 60.05 Αποζημιώσεις απόλυσης ή εξόδου από την υπηρεσία
60.05.00 Αποζημιώσεις απόλυσης ή εξόδου από την υπηρεσία έμμισθου προσωπικού
01 Αποζημιώσεις απόλυσης ή εξόδου από την υπηρεσία ημερομίσθιου προσωπικού
60.99 Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες αμοιβές, έξοδα και παροχές προσωπικού (Λ/58.00)

ασφαλιστικές εισφορές (λογ. 60.02.099), εκτός αν υπάρχει καταστρατήγηση του νόμου ή κανονική επανάληψη της χορήγησης(Στ. Ε. 1303/89).

Τα πρόστιμα και οι προσυζητήσεις από αμοιβές, αν αφορούν την ίδια την χρήση, καταχωρούνται στη χρέωση του λογ. 81.00 (εκτός από τα πρόστιμα του ΙΚΑ και Επικουρικών Ταμείων της ίδιας χρήσης που καταχωρούνται στο λογ. 60) και, αν αφορούν προηγούμενες χρήσεις, στη χρέωση του λογ. 82.00, με πίστωση του λογ. 54 ή του λογ. 55 (βλέπε λογ. 54 και 55).

Ο λογ. 60.05 χρεώνεται με τα ποσά των **αποζημιώσεων**, άσχετα αν είχε προηγηθεί πρόβλεψη(λογ. 44.00)

Η αποζημίωση που καταβάλλεται στους μισθωτούς που αποχωρούν από την επιχείρηση, αναγνωρίζεται ως δαπάνη, και καταχωρείται στο λογ. 60.05 (Στ. Ε. 1262/55, 6337/55).

Η πρόσθετη αποζημίωση που καταβάλλεται σε αυτούς που αποχωρούν από την επιχείρηση, αναγνωρίζεται ως δαπάνη, αν συμβάλλει ουσιαστικά στην καλύτερη απόδοση της επιχείρησης (Στ. Ε. 147/56, λογ. 60.05).

Το αργότερο μέχρι τέλους της χρήσης, **όσα εργατικά** βαρύνουν την κατασκευή πάγιων στοιχείων του εργοστασίου, μεταφέρονται στα πάγια, όσα βαρύνουν τα παραχθέντα προϊόντα μεταφέρονται στο κόστος παραχθέντων και τα υπόλοιπα με φύλλο μερισμού χαρακτηρίζονται έξοδα διοίκησης, έξοδα διάθεσης, χρηματοοικονομικά έξοδα κλπ.

Αναγνωρίζονται ως δαπάνες **οι αμοιβές προσωπικού**, για τις οποίες **δεν παρακρατήθηκε** και δεν αποδόθηκε στο Δημόσιο Φ.Μ.Υ. Το ποσό που πλήρωσε η επιχείρηση για το φόρο των εργαζομένων, δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη(Ν.Δ. 444/64). Αν όμως η επιχείρηση πλήρωσε το φόρο αυτό στο Δημόσιο χωρίς να τον παρακρατήσει, τότε αφ' ενός δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη για την επιχείρηση, αφ' ετέρου θεωρείται ως εισόδημα για τον εργαζόμενο το ποσό εκείνο από το οποίο αν αφαιρεθεί ο φόρος που αναλογεί προκύπτει το χωρίς φόρο καθαρό εισόδημα που καταβάλλεται στον εργαζόμενο.

Αν οι **ασφαλιστικές εισφορές δεν καταβλήθηκαν στο ΙΚΑ**, τότε οι αντίστοιχες αμοιβές προσωπικού(τακτικές αποδοχές, υπερωρίες κλπ) δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη, εκτός αν βεβαιώθηκαν και καταβάλλονται με δόσεις (Εφ. Αθ. 2870/74, Ν. 38/75).

Επίσης, **αν γίνει φορολογικός έλεγχος** στην επιχείρηση και αποδειχθεί, ότι κάποιος συμπεριλαμβάνεται **εικονικά στις μισθοδοτικές καταστάσεις**, τότε η αμοιβή αυτή δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη(Στ. Ε. 672/680).

Η προμήθεια (ποσοστά επί των πωλήσεων) των πλασιέ που **συνδέονται** με την εταιρία **με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου** καταχωρείται στο λογ. 60.00.09 εφόσον οι πλασιέ συνδέονται με την εταιρία **με σύμβαση μίσθωσης εργασίας**. Αν οι πλασιέ **δεν συνδέονται** με την εταιρία **με σύμβαση μίσθωσης εργασίας** οι προμήθειες τους καταχωρούνται στο λογ. 61.02 (Εγγρ. 969/87Υπ. Εθν. Οικ.).

- 61 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ**
 Αμοιβές και έξοδα ελεύθερων επαγγελματιών υποκείμενες σε
- 61.00 παρακράτηση φόρου εισοδήματος**
- 61.00.00 Αμοιβές και έξοδα δικηγόρων**
 - 01**Αμοιβές και έξοδα συμβολαιογράφων (όταν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος)
 - 02**Αμοιβές και έξοδα τεχνικών
 - 03**Αμοιβές και έξοδα οργανωτών- μελετητών-ερευνητών
 - 04**Αμοιβές και έξοδα ελεγκτών
 - 05**Αμοιβές και έξοδα ιατρών
 - 06**Αμοιβές και έξοδα λογιστών
 - 99Αμοιβές και έξοδα λοιπών ελεύθερων επαγγελματιών
- 61.01 Αμοιβές και έξοδα μη ελεύθερων επαγγελματιών υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος**
- 61.01.00 Αμοιβές συνεδριάσεων μελών διοικητικού συμβουλίου**
 - 01Αμοιβές και έξοδα διαφόρων τρίτων
 - 02**Αμοιβές σε εταιρίες μελετών Τεχνικών Έργων εξωτερικού (γν. 252/95)
- 61.02 Λοιπές προμήθειες τρίτων**
- 61.02.00 Προμήθειες για αγορές**
 - 01**Προμήθειες για πωλήσεις
 - 02**Προμήθειες είσπραξης τιμολογίων και φορτωτών εγγράφων
 - 03**Μεσιτείες
- 61.03 Επεξεργασίες από τρίτους**
- 61.03.00 Επεξεργασίες(FACON)**
 - 01**Αμοιβές μηχανογραφικής επεξεργασίας (SERVICE)
- 61.90 Αμοιβές τρίτων μη υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος (γν. 252/95)**
- 61.90.00 Αμοιβές σε εταιρίες μελετών τεχνικών έργων (γν.252/2244/95)**
 - 01**Αμοιβές για έρευνα αγοράς
 - 03**Αμοιβές γραφείων επιλογής προσωπικού
 - Πνευματικά και καλλιτεχνικά δικαιώματα τρίτων επί πωλήσεων
- 61.91 (γν.95/95)**

45

Ο λογ. 61 χρεώνεται με το σύνολο των δαπανών αυτών που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια της χρήσης. Για το ποσό της δαπάνης που καταβάλλεται πιστώνεται ο λογ. 38 “χρηματικά διαθέσιμα”, ενώ για το ποσό της δαπάνης που οφείλεται, πιστώνεται ο λογ. 53.08 “πιστωτές διάφοροι”, και για το ποσό που παρακρατείται σαν φόρος πιστώνεται ο λογ. 54 “Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη” κλπ. **Ειδικότερα:** Ο λογ/σμός **61.98.01** χρεώνεται με την αξία των ειδών συσκευασίας που δεν επιστράφηκαν στους προμηθευτές (π.χ, καταστράφηκαν κλπ), ενώ πιστώνεται ο λογ/σμός 50.07 με την ίδια αξία κλπ.

Οι προκαταβολές για χρησιμοποίηση μεθόδων παραγωγής κλπ. καταχωρούνται στο λογ. 18 και όχι στο λογ. 61.98.

Στο τέλος της χρήσης ο λογ/σμός **61** πιστώνεται με το υπόλοιπό του για να εξισωθεί, ενώ συγχρόνως χρεώνεται ο λογ/σμός **80.00** με το ίδιο ποσό κλπ.

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες εκδίδουν θεωρημένες αποδείξεις για το σύνολο της αμοιβής τους.

- 61.92 Εισφορές υπέρ τρίτων για ελεύθερους επαγγελματίες
- 61.92.00 Εισφορές Ταμείων Νομικών έμμισθων δικηγόρων (άρθρο 37 Ν.2145/93)
 - 01 Εισφορές ΤΣΑΙ έμμισθων ιατρών
- 61.93 Αμοιβές υπεργολάβων εκτέλεσης εργασιών τεχνικών έργων (γν. 252/95)
- 61.94 Εισφορές υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών για κατασκευαζόμενα Τεχνικά Έργα (γν. 252/95)
- 61.94.00 Εισφορές ΙΚΑ προσωπικού υπεργολάβων εκτέλεσης εργασιών Τεχνικών Έργων
 - 01 Δωρόσημα οικοδόμων υπεργολάβων εκτέλεσης εργασιών Τεχνικών Έργων
 - 05 Κρατήσεις-Εισφορές υπέρ ΤΣΜΕΔΕ
 - 06 Κρατήσεις-Εισφορές υπέρ ΤΠΕΔΕ
 - 07 Κρατήσεις-Εισφορές υπέρ ΜΤΠΥ
- 61.98 Λοιπές αμοιβές τρίτων
- 61.98.00 Χρήσεις δικαιωμάτων
 - 01 Αποζημιώσεις για φθορά ειδών συσκευασίας προμηθευτών
 - 03 Έξοδα ξενοδοχείων για εξυπηρέτηση πελατών μας (γν. 219/94)
- 61.99 Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες αμοιβές και έξοδα τρίτων (Λ/58.01)

46

Από το ποσό αυτό αφαιρείται η παρακράτηση του 20% και του καταβάλλεται το υπόλοιπο, χωρίς να υπάρχει ως προϋπόθεση αναγνώρισης της δαπάνης αυτής η υποβολή της δήλωσης απόδοσης του 20%, αρκεί η αμοιβή αυτή να αφορά υπόθεση της επιχείρησης και όχι του επιχειρηματία (ΥΠ. Οικ. 24988/59, Π.Δ.. 129/89 άρθρο 49).

- 62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ
- 62.00 Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής
- 62.01 Φωταέριο παραγωγικής διαδικασίας
- 62.02 Ύδρευση παραγωγικής διαδικασίας
- 62.03 Τηλεπικοινωνίες
- 62.03.00 Τηλεφωνικά-Τηλεγραφικά
 - 01ΤΕΛΕΧ(Τηλέτυπο)
 - 02Ταχυδρομικά
 - 03Διάφορα έξοδα τηλεπικοινωνιών
 - 10Αγορές τηλεκαρτών προς διάθεση
- 62.04 Ενοίκια
- 62.04.00 Ενοίκια εδαφικών εκτάσεων
 - 01Ενοίκια κτιρίων-τεχνικών έργων
 - Ενοίκια μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού
 - 02μηχανολογικού μηχανισμού
 - 03Ενοίκια μεταφορικών μέσων
 - 04Ενοίκια επίπλων
 - 05Ενοίκια μηχανογραφικών μέσων
 - 06Ενοίκια λοιπού εξοπλισμού
 - 07Ενοίκια φωτοαντιγραφικών μέσων
 - 08Ενοίκια φωτεινών επιγραφών
 - 10Ενοίκια χρονομεριστικής μίσθωσης Ν. 1652/86
 - 20Ενοίκια μίσθωσης leasing μηχανημάτων
 - 25Ενοίκια μίσθωσης leasing μεταφορικών μέσων
- 62.05 Ασφάλιστρα
- 62.05.00 Ασφάλιστρα πυρός
 - 01Ασφάλιστρα μεταφορικών μέσων
 - 02Ασφάλιστρα μεταφορών
 - 03Ασφάλιστρα πιστώσεων
 - 04Ασφάλιστρα κλοπής
 - 05Ασφάλιστρα απώλειας εισοδήματος (της εταιρίας)
 - 06Ασφάλιστρα αστικής ευθύνης
 - 07 Λοιπά ασφάλιστρα

47

Όταν ο επιτηδευματίας δεν είναι υποχρεωμένος να εκδίδει θεωρημένη απόδειξη, τότε η επιχείρηση εκδίδει αθεώρητη απόδειξη του άρθρου 15 του Κ.Β.Σ και του κάνει παρακράτηση 23,60%.

Ο λογ/σμός 62 χρεώνεται με το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια της χρήσης, ενώ πιστώνεται ο λογ/σμός 38 για το ποσό της δαπάνης που καταβάλλεται, ενώ για το ποσό που οφείλεται πιστώνεται ο λογ. 50. Στο τέλος της χρήσης, ο λογ 62 πιστώνεται με το υπόλοιπο του για να εξισωθεί και χρεώνεται ο λογ. 80.00 με το ίδιο ποσό.

- 62.07 **Επισκευές και συντηρήσεις**
- 62.07.00 **Εδαφικών εκτάσεων**
- 01Κτιρίων-Εγκαταστάσεων κτιρίων-Τεχνικών έργων
- 02Μηχανημάτων-Τεχνικών Εγκαταστάσεων-Λοιπού
- Μηχανολογικού εξοπλισμού
- 03Μεταφορικών μέσων
- 04Επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 05Εμπορευμάτων
- 06Ετοίμων προϊόντων
- 07Λοιπών υλικών αγαθών
- 08Μεταφορικών μέσων Ι.Χ. επιβατικών μέχρι 2.000 κ.ε.
- 09Μεταφορικών μέσων Ι.Χ. επιβατικών πάνω από 2.000 κ.ε.
- 62.91 **Έξοδα μεταφορικού έργου (γν. 129/1875/93)**
- 62.98 Λοιπές παροχές τρίτων
- 62.98.00 **Φωτισμός (πλην ηλεκτρικής ενέργειας παραγωγής)**
- 01Φωταέριο (πλην φωταερίου παραγωγής)
- 02Ύδρευση (πλην ύδρευσης παραγωγής)
- 03Έξοδα ξενοδοχείων για εξυπηρέτηση πελατών μας
- 62.99 Προϋπολογισμένες-Προπληρωμένες παροχές τρίτων (Λ.58.02)

48

Τα έξοδα στέγασης και τα κάθε μορφής ασφάλιστρα του προσωπικού παρακολουθούνται στο λογ. 56.02, ενώ τα ασφάλιστρα μεταφοράς των εισαγομένων αγαθών στο λογ. 32 ή στο λογ. 20-28 ή στο λογ. 12 κλπ. ανάλογα.

Το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοχρησιμοποίηση βιομηχανοστασίων δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη, γιατί δεν θεωρείται εισόδημα από οικοδομές. (Υπ.Οικ. Εγκ. 129/55).

Τα ασφάλιστρα που πληρώνει η επιχείρηση για κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων (πυρκαγιές κλπ.), καθώς και ομαδική ασφάλιση της ζωής των εργατοϋπαλλήλων της αναγνωρίζεται ως δαπάνη (Ν.Δ. 400/70, λογ. 62.05, 60.02).

Η επισκευή γίνεται με σκοπό να διορθωθεί μια βλάβη ή μια αλλοίωση που έπαθε ένα μηχανήμα από τη χρήση ή από το χρόνο χωρίς να αντικατασταθεί αυτό, ενώ η συντήρηση γίνεται με σκοπό να προληφθεί η βλάβη ή η αλλοίωση και αναγνωρίζονται ως δαπάνες χρήσης(λογ. 62.07).

Οι βελτιώσεις που γίνονται με σκοπό την επέκταση ή την συμπλήρωση των εγκαταστάσεων, αυξάνουν την αξία του πάγιου στοιχείου της επιχείρησης και υπόκεινται σε κύριες αποσβέσεις (Στ. Ε. 3775/72). Δεν αναγνωρίζονται οι δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων μηχανημάτων βιομηχανίας που βρίσκεται σε αργία (Φορ. Εφετ. Πειρ. 455/70).

Οι επισκευές και οι συντηρήσεις των ακινήτων που ανήκουν σε τρίτους και χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, αναγνωρίζονται φορολογικά κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους. Τα ποσά όμως των δαπανών βελτιώσεων και προσθηκών σε μισθούμενα ακίνητα εκπίπτουν ισόποσα από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που διαρκεί η μίσθωση και σε κάθε περίπτωση όχι πέρα των 5 ετών (άρθρο 10 παρ. 12 Ν. 2065/92).

Από τις δαπάνες συντήρησης και επισκευών που κάνει η επιχείρηση (ατομική, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε.) σε ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιεί (εκτός από τα βιομηχανοστάσια και τις αποθήκες τους) και από τα ασφάλιστρα που πληρώνει για τις ίδιες οικοδομές που ιδιοχρησιμοποιεί, αφαιρείται το 15% (25%-10%, για τις κατοικίες) ή το 5% (10%-5%, για τα καταστήματα, γραφεία, αποθήκες κλπ.) από το τεκμαρτό ενοίκιο και το υπόλοιπο αναγνωρίζεται φορολογικά ως έξοδο, ενώ στη λογιστική εγγραφή που γίνεται για το τεκμαρτό αυτό ενοίκιο χρεώνεται ο λογ. 62 και πιστώνεται ο λογ. 53.14 με τριτοβάθμιο

- 63 ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ
- 63.00 Φόρος εισοδήματος μη συμψηφιζόμενος
- 63.00.00 Φόρος εισοδήματος μη συμψηφιζόμενος εσωτερικού
 - 01 Φόρος εισοδήματος μη συμψηφιζόμενος εξωτερικού
- 63.01 Εισφορά ΟΓΑ
- 63.01.00 Εισφορά ΟΓΑ φόρου εισοδήματος
- 63.02 Τέλη συναλλαγματικών, δανείων και λοιπών πράξεων
- 63.02.00 Χαρτόσημα συναλλαγματικών και αποδείξεων
 - 01 Χαρτόσημα λοιπών πράξεων
- 63.03 Φόροι-Τέλη κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων
- 63.03.00 Αυτοκινήτων επιβατικών
 - 01 Αυτοκινήτων φορτηγών
 - 02 Σιδηροδρομικών οχημάτων
 - 03 Πλωτών μέσων
 - 04 Εναέριων μέσων
- 63.04 Δημοτικοί φόροι-τέλη
- 63.04.00 Τέλη καθαριότητας και φωτισμού
 - 01 Φόροι & τέλη ανεγειρόμενων ακινήτων
 - 03 Τέλη ακίνητης περιουσίας (άρθρο 24 Ν. 2130/93)
 - 99 Λοιποί δημοτικοί φόροι
- 63.05 Φόροι-Τέλη προβλέπονται από διεθνείς οργανισμούς
- 63.06 Λοιποί φόροι-Τέλη εξωτερικού
- 63.90 Τέλη υπέρ τρίτων επί κατασκευαζόμενων Τεχνικών Έργων
(γν.252/2244/95)

49

λογαριασμό τον εταίρο που ανήκει το κτίριο με ολόκληρο το ποσό του αντίστοιχου τεκμαρτού ενοικίου (Στ. Ε. 2187/60, λογ. 62.07).

Ο λογ. 63 χρεώνεται με τους φόρους και τα τέλη που επιβαρύνουν την επιχείρηση και δεν απεικονίζονται σε άλλους λογ/σμούς.

Προσοχή: Το χαρτόσημο μισθοδοσίας καταχωρείται στο λογ. 60.

Το χαρτόσημο που καταβάλλει η εταιρία (Ο.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε.) για τα κέρδη της θεωρείται φυσιολογική δαπάνη (λογ. 63.98.03).

Αναγνωρίζονται ως δαπάνες, μέσα στη χρήση που καταβάλλονται, όλοι οι φόροι, τα τέλη και τα δικαιώματα που αφορούν την επιχείρηση (άρθρο 31 παρ. 1εΝ. 2238/94).

Όταν καταβάλλεται ή όταν και μόνο βεβαιώνεται σε μια χρήση ένας φόρος (π.χ. Φ.Μ.Α. κλπ.), αναγνωρίζεται ως δαπάνη της χρήσης αυτής, άσχετα αν αφορά προγενέστερα έτη, οπότε καταχωρείται στο λογ. 82.00 (Στ. Ε. 2970/74). Ο φόρος 20% των ελεύθερων επαγγελματιών δεν θεωρείται δαπάνη, αλλά παρακράτηση φόρου (λογ. 54.04.00, Π.Δ. 129/89 άρθρο 49, άρθρο 58 Ν. 2238/94).

Κατά την εισαγωγή από το εξωτερικό κυκλοφορούντος ή παγίου στοιχείου, οι διάφοροι φόροι και οι δασμοί που καταβάλλονται για τον εκτελωνισμό τους βαρύνουν το αντίστοιχο στοιχείο (άρθρο 31 Ν. 2238/94).

Οι φόροι υπέρ τρίτων (δημοτικοί φόροι, δημοτικά τέλη κλπ.) βαρύνουν και αναγνωρίζονται φορολογικά (Ν. 2238/94, λογ. 63.04). **Οι προσαυξήσεις** και τα πρόστιμα όμως που επιβάλλονται για την εκπρόθεσμη πληρωμή των δημοτικών τελών δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη (Στ. Ε. 1262/54, λογ. 82.00).

- 63.98 Διάφοροι φόροι-τέλη
- 63.98.00 Χαρτόσημο μισθωμάτων
- 01 Τέλη ύδρευσης
 - 02 Φόρος ακίνητης περιουσίας
 - 03 Χαρτόσημο κερδών
 - 04 Χαρτόσημο εσόδων από τόκους
 - 05 Χαρτόσημο τιμολογίων (αγοράς & πώλησης)
 - 06 Χαρτόσημο αμοιβών τρίτων
 - 07 Κρατήσεις υπέρ Δημοσίου και Τρίτων από πωλήσεις προς το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ.
 - 08 Φ.Π.Α. Ι.Χ.Ε. Αυτοκινήτων μέχρι 2.000 κ.ε. (γν. 243/2162/95)
 - 09 Φ.Π.Α. Ι.Χ.Ε. Αυτοκινήτων πάνω από 2.000 κ.ε. (γν. 243/95)
 - 10 Φ.Π.Α. μη εκπιπτόμενος λοιπών περιπτώσεων (γν. 243/95)
 - 99 Λοιποί φόροι-Τέλη
- 63.99 Προϋπολογισμένοι-Προπληρωμένοι φόροι-Τέλη (Λ/58.03)

50

Όταν η επιχείρηση **πουλάει ένα ακίνητο, ο φόρος μεταβίβασης αναγνωρίζεται φορολογικά ως δαπάνη** μόνο στις περιπτώσεις που είναι υποχρεωμένη η επιχείρηση για την καταβολή του, εκτός αν έγινε ειδική συμφωνία (Π.Δ. 129/89, λογ. 63.98). Στο τέλος της χρήσης ο φόρος αυτός της ακίνητης περιουσίας μεταφέρεται από το λογ. 63.98 “Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι”.

Όταν η επιχείρηση **αγοράζει ένα οικόπεδο**, τότε τα ποσά που καταβάλλονται για φόρους, συμβολαιογραφικά, για δικηγορικά, μεσιτικά και λοιπά έξοδα αναγνωρίζονται φορολογικά (άρθρο 31 Ν. 2238/94) και καταχωρούνται στο λογ. 16.

- 64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ**
- 64.00 Έξοδα μεταφορών**
 - Έξοδα κίνησης(καύσιμα- λιπαντικά-διόδια) μεταφορικών
 - 64.00.00 μέσων ιδιοκτησίας της οικονομικής μονάδας)**
 - 01 Έξοδα μεταφοράς προσωπικού με μεταφορικά μέσα τρίτων**
 - 02 Έξοδα μεταφοράς υλικών-αγαθών αγορών με μεταφορικά μέσα τρίτων**
 - 03 Έξοδα μεταφοράς υλικών-αγαθών πωλήσεων με μεταφορικά μέσα τρίτων**
 - 04 Έξοδα διακινήσεων (εσωτερικών) υλικών-αγαθών με μεταφορικά μέσα τρίτων**
- 64.01 Έξοδα ταξιδιών**
 - 64.01.00 Έξοδα ταξιδιών εσωτερικού**
 - 01 Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού**
- 64.02 Έξοδα προβολής και διαφήμισης**
 - 64.02.00 Διαφημίσεις από τον τύπο**
 - 01 Διαφημίσεις από το ραδιόφωνο-τηλεόραση**
 - 02 Διαφημίσεις από τον κινηματογράφο**
 - 03 Διαφημίσεις από τα λοιπά μέσα ενημέρωσης**
 - 04 Έξοδα λειτουργίας φωτεινών επιγραφών**
 - 05 Έξοδα συνεδρίων-δεξιώσεων και άλλων παρεμφερών εκδηλώσεων**
 - 06 Έξοδα υποδοχής και φιλοξενίας**
 - 07 Έξοδα προβολής δια λοιπών μεθόδων (Χρηματοδότηση αθλητικών εκδηλώσεων, αγαθών RALLEY, κλπ.)**
 - 08 Έξοδα λόγω εγγυήσεις πωλήσεων (συμβατικές υποχρεώσεις)**
 - 09 Έξοδα αποστολής δειγμάτων**
 - 10 Αξία χορηγούμενων δειγμάτων (γνwm. 1129/89)**
 - 99 Διάφορα έξοδα προβολής και διαφήμισης**

51

Στο λογ/σμό 64 καταχωρούνται όλα τα οργανικά έξοδα που δεν καταχωρούνται σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία λογ/σμών δαπανών.

Η εγγραφή καταχώρησης δαπάνης θα πρέπει να δικαιολογείται με αποδεικτικά στοιχεία. Κανένα έξοδο δεν αναγνωρίζεται αν δεν έχει αποδεικτικό στοιχείο.

Αποδεικτικά στοιχεία είναι τα τιμολόγια, οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, οι φορτωτικές, τα τιμολόγια που στέλνουν οι προμηθευτές του εξωτερικού κλπ.

Στο λογ. 64.00.00 χρεώνονται, τα έξοδα κίνησης μεταφορικών μέσων της ίδιας της επιχείρησης. Τα έξοδα αυτά αναγνωρίζονται όταν τα αυτοκίνητα χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης (Ελ. Συν. 143/60).

Στο λογ. 64.00.01 χρεώνονται τα έξοδα μεταφοράς του προσωπικού της επιχείρησης με μεταφορικά μέσα που ανήκουν σε τρίτους. Αν η μεταφορά γίνει με **ενοικιασμένα μεταφορικά μέσα**, τότε τα ενοίκια που καταβάλλονται καταχωρούνται στο λογ. **62.04.03**.

Τα έξοδα κίνησης ιδιωτικών αυτοκινήτων υπαλλήλων της επιχείρησης αναγνωρίζονται ως δαπάνη με βάση τα χιλιόμετρα που χρησιμοποιήθηκαν γι αυτήν (ΣΤ. Ε.

- 64.03 Έξοδα εκθέσεων-επιδείξεων
- 64.03.00 Έξοδα εκθέσεων εσωτερικού
 - 01 Έξοδα εκθέσεων εξωτερικού
 - 02 Έξοδα επιδείξεων
- 64.04 Ειδικά έξοδα προώθησης εξαγωγών
- 64.04.00 Ειδικά έξοδα εξαγωγών "χωρίς δικαιολογητικά"
- 64.05 Συνδρομές-Εισφορές
- 64.05.00 Συνδρομές σε περιοδικά και εφημερίδες
 - 01 Συνδρομές-Εισφορές σε επαγγελματικές οργανώσεις
 - 02 Δικαιώματα Χρηματιστηρίου διαπραγμάτευσης τίτλων
- 64.06 Δωρεές-Επιχορηγήσεις
- 64.06.00 Δωρεές για κοινωφελείς σκοπούς
 - 01 Επιχορηγήσεις για κοινωφελείς σκοπούς
 - 02 Αξία δωρεών αποθεμάτων για κοινωφελείς σκοπούς (γν. 44/1129/89)
 - 98 Λοιπές δωρεές
 - 99 Λοιπές επιχορηγήσεις
- 64.07 Έντυπα και γραφική ύλη
- 64.07.00 Έντυπα
 - 01 Υλικά πολλαπλών εκτυπώσεων
 - 02 Έξοδα πολλαπλών εκτυπώσεων
 - 03 Γραφική ύλη και λοιπά υλικά γραφείων
 - 04 Αγορές βιβλίων υποκείμενες στο Φ.Π.Α
- 64.08 Υλικά άμεσης κατανάλωσης

2829/73). Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται απλή απόδειξη που θα επιβαρύνεται με χαρτόσημο 2,4%.

Τα έξοδα αυτοκινήτων ιδιοκτησίας τρίτων αναγνωρίζονται ως δαπάνη από την επιχείρηση, κατά το ποσοστό που εξυπηρέτησαν την επιχείρηση (Φορ. Εφ. Πειρ. 1164/69).

Στο λογ. 64.00.02 καταχωρούνται τα έξοδα μεταφοράς των αγαθών που αγοράζονται και δεν έχουν καταχωρηθεί στο αντίστοιχο λογαριασμό της αγοράς του αγαθού, **στο λογ. 64.00.03** καταχωρούνται τα έξοδα μεταφοράς των αγαθών που πωλούνται και στο λογ. **64.00.04** τα έξοδα εσωτερικής διακίνησης των αγαθών, όταν η μεταφορά αυτή γίνεται με μεταφορικά μέσα που ανήκουν σε τρίτους.

Στο λογ. 64.01 καταχωρούνται τα έξοδα κίνησης, διατροφής ή διανυκτέρευσης, όχι όμως και οι αμοιβές εκτός έδρας που καταχωρούνται στους λογαριασμούς 60.00.11 ή 60.01.11 ανάλογα.

Τα έξοδα ταξιδιών που αφορούν **τα μέλη της οικογένειας διευθυντού της επιχείρησης** δεν αναγνωρίζονται (Ελ. Συν. 308/54). Το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο που εκδίδεται στο εξωτερικό είναι αρκετό για την δικαιολόγηση της δαπάνης αυτή για το ταξίδι στο εξωτερικό (Στ. Ε. 2245-9/91).

Στο λογ 64.01 καταχωρούνται **τα έξοδα ταξιδιών** που γίνονται για τις ανάγκες της επιχείρησης και όχι του επιχειρηματία (Ελ. Συν. 308/54), ακόμη και με χωρίς δικαιολογητικά, αν η λήψη του γίνει πολύ δυσχερής και το ποσό δεν είναι υπερβολικό (Ελ. Συν. 55/57).

Στο λογ. 64.02.04 καταχωρούνται τα έξοδα συντήρησης και επισκευών **των φωτεινών επιγραφών** της επιχείρησης. Όταν όμως **ενοικιάζει** η επιχείρηση φωτεινές επιγραφές, τα ενοίκια αυτά πάνε στο λογ. 62.04.08.

Τα έξοδα φιλοξενίας, δεξίωσης και γενικά περιποίησης αντιπροσώπων ξένων οίκων αναγνωρίζονται ως δαπάνη, αν αποβλέπουν στο συμφέρον της επιχείρησης, ανεξάρτητα αν πολλές φορές δεν μπορούν να ληφθούν αποδεικτικά στοιχεία (Δευτ. Φορ. Δικ. Αθ. 2404/65, Στ. Ε. 1508/68, λογ. 64.02.06). Τα δώρα και τα γεύματα προς τους πελάτες αναγνωρίζονται ως δαπάνη λογ. 64.02 (Στ. Ε. 3110/73).

Ως δικαιολογητικά για τα **έξοδα φιλοξενίας** θεωρείται το τιμολόγιο ή η απόδειξη του εστιατορίου κλπ.

- 64.08.00 Καύσιμα και λοιπά υλικά θέρμανσης**
 - 01Υλικά καθαριότητας**
 - 02Υλικά φαρμακείου**
 - 99Λοιπά υλικά άμεσης κατανάλωσης**
- 64.09 Έξοδα δημοσιεύσεων**
- 64.09.00 Έξοδα δημοσίευσης ισολογισμών και προσκλήσεων**
 - 01Έξοδα δημοσίευσης αγγελιών και ανακοινώσεων**
 - 99Έξοδα λοιπών δημοσιεύσεων**
- 64.10 Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων**
- 64.10.00 Προμήθειες & λοιπά έξοδα αγοράς συμμετοχ. & χρεογράφων**
 - 01Προμήθειες & λοιπά έξοδα πώλησης συμμετοχών & χρεογράφων**
 - 99Λοιπά έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων**
- 64.11 Διαφορές αποτίμησης συμμετοχών και χρεογράφων**
- 64.12 Διαφορές (ζημίες) από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων**
- 64.12.00 Διαφορές από πώληση συμμετοχών**
 - 01Διαφορές από πώληση συμμετοχών σε λοιπές πλην Α.Ε. επιχείρησης**
 - 02Διαφορές από πώληση χρεογράφων**

52

Η δωρεάν διάθεση προϊόντων για διαφημιστικούς λόγους, αν δικαιολογείται από τον κύκλο εργασιών, αναγνωρίζεται φορολογικά (ΦΟΡ. Πειρ. 550/65, λογ. 64.020), καθώς και τα δείγματα φαρμάκων στους γιατρούς (Υπ. Οικ. Α. 18711/54 λογ. 64.020). **Οι διαφημίσεις** που συμβάλλουν στην παραγωγή του φορολογητέου κέρδους αναγνωρίζονται φορολογικά κατά το έτος της έκδοσης του προβλεπόμενου φορολογικού στοιχείου (Στ. Ε. 214/55, άρθρο 31 παρ. 1 ιδ Ν. 2238/94, λογ. 64.02).

Τα δείγματα που στέλνονται δωρεάν στους πελάτες καταχωρούνται με το κόστος παραγωγής τους **στη χρέωση του λογ. 64.02.10 και με πίστωση του λογ. 78.10.01** (Εγγρ. 1129/10.4.89 Υπ. Εθν. Οικ.). Επίσης για τα **δώρα μικρής αξίας** χρεώνεται ο λογ. **64.06.02**, με πίστωση του λογ. **78.10 .02**, ενώ για **τα δώρα σημαντικής αξίας** χρεώνεται ο λογ. **81.00.05** με πίστωση του λογ. **78.10.03 Τα ακαθάριστα έσοδα** (δηλαδή το τίμημα της πώλησης CIF, ΣΤ. Ε. 2958/89) που προέρχονται από εξαγωγές και τα έσοδα από υπηρεσίες και εργασίες που παρέχονται στην αλλοδαπή, καθώς και τα έσοδα από ημεδαπές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις πολλαπλασιάζονται με το ποσοστό **2%** όταν είναι μέχρι **750 εκατ. δρχ.**, μέχρι το ποσοστό **1%**, όταν είναι από **750 εκατ.-3 δις. δρχ.** και με το ποσοστό **0,5 %** όταν τα ακαθάριστα έσοδα **είναι πάνω από 3 δις. δρχ.** (άρθρο 31 παρ. 2. Ν. 2238/94

Τα παραπάνω ποσά της έκπτωσης αναγνωρίζονται ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά και καταχωρούνται στη χρέωση του λογ. 64.04 (ή για κάθε εξαγωγή χωριστά ή μια φορά τέλους του έτους) **με πίστωση** του ταμείου ή του ατομικού λογ/σμού του επιχειρηματία.

Σε περίπτωση Α.Ε., θα πρέπει το ποσοστό της δαπάνης για έκπτωση να μην καταβάλλεται σε υπαλλήλους της ίδιας επιχείρησης ή σε άλλα όργανα με σκοπό την αντιμετώπιση των εξαγωγικών δαπανών (π.χ. στους διευθυντές ή στα μέλη του Δ.Σ.), γιατί τότε τα διανεμόμενα ποσά αποτελούν φορολογητέο εισόδημα Γ' κατηγορίας για εκείνους στους οποίους έχει καταβληθεί (Στ. Ε. 3103/89).

Για τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις που επεξεργάζονται α' ύλης του εξωτερικού και τις εξάγουν με μορφή έτοιμων προϊόντων στο εξωτερικό, αναγνωρίζονται ως δαπάνη **ποσοστό 3%** στο ποσό της αμοιβής για τις υπηρεσίες αυτές. Το ίδιο ισχύει και γι αυτούς που κάνουν εξαγωγή προϊόντων με ανταλλαγή άλλων αγαθών από το εξωτερικό. Το ποσοστό **3%** της έκπτωσης υπολογίζεται πάνω στην προμήθεια που δικαιούται η επιχείρηση. (άρθρο 31 παρ. 4Ν. 2238/94).

Στα ακαθάριστα έσοδα για τον υπολογισμό της έκπτωσης του **2%** (ή το **1%** κλπ.), **δεν συμπεριλαμβάνονται τα διάφορα πριμ και οι ενισχύσεις** από το κράτος. (Υπ . Οικ. Εγκ. 13/75).

Όταν κάποιος εξαγωγέας προβαίνει στην εξαγωγή προϊόντων κάποιας επιχείρησης, τότε την έκπτωση του **2%**, (ή **1%** κλπ.) πάνω στα ακαθάριστα έσοδα τη δικαιούται αυτός (ο εξαγωγέας) και όχι η επιχείρηση. (Υπ .Οικ .Ν. 6127/76).

- 64.98 Διάφορα έξοδα
- 6.98.00 Κοινόχρηστες δαπάνες
- 01 Έξοδα λειτουργίας Οργάνων Διοίκησης (π.χ. έξοδα Γ.Σ., Συμβουλίων, Επιτροπών κλπ.)
- 02 Δικαστικά και έξοδα εξώδικων ενεργειών
- 03 Έξοδα συμβολαιογράφων
- 04 Έξοδα λοιπών ελεύθερων επαγγελματιών
- 05 Έξοδα διαφόρων τρίτων
- 64.99 Προϋπολογισμένα-Προπληρωμένα διάφορα έξοδα (Λ/56.04)

53

Αν προκύψει ζημία λόγω της έκπτωσης αυτής (του 2% ή του 1% κλπ), τότε αυτή δεν συμψηφίζεται με τα κέρδη άλλων κλάδων της επιχείρησης ή από τα κέρδη άλλων πηγών, αλλά μπορεί όμως να μεταφέρεται για συμψηφισμό με τα κέρδη των κλάδων αυτών στις 5 επόμενες συνεχείς χρήσεις (εφόσον τηρούνται επαρκή και ακριβή βιβλία γ' κατηγορίας).

Στο λογ. 64.05 καταχωρούνται **οι συνδρομές** που καταβάλλονται σε **επαγγελματικά σωματεία, Ε.Β.Ε., ενώσεις** κλπ. και καλύπτονται με τις αποδείξεις είσπραξης που εκδίδουν τα σωματεία αυτά. (Στ. Ε. 2519/72 Φορ. Αθ. 2906/68).

Οι δωρεές (λογ. 64.06) αναγνωρίζονται μόνο με επίσημα απόδειξη του Δημοσίου ή της κοινότητας κλπ., ότι καταβλήθηκε ο φόρος 20% όταν η δωρεά είναι πάνω από 100.000 δρχ, και εφόσον φυσικά καταχωρούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό (Στ. Ε. 64/97). **Οι δωρεές ακινήτων** δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη. Αν ο επιχειρηματίας ή ο συνétairos κάνει δωρεά, αυτή δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη στην επιχείρηση (Υπ. Οικ. Εγκ. 129/55). Δεν αναγνωρίζονται τα ποσά που διατίθενται σε ιδιώτες με την μορφή δώρων βοηθημάτων κλπ. (Ελ. Συν. 147/530, ή με δική τους πρωτοβουλία για φιλανθρωπικούς σκοπούς (Στ. Ε. 214/55) ή για συνδρομές κλπ. αναξιοπαθούντα πρόσωπα που δεν συμβάλλουν στην αύξηση του κέρδους (Ελ. Συν. 146/53).

Τα μικροέξοδα κοινωνικών παραστάσεων (μικροβοηθήματα και μικροδωρεές) αναγνωρίζονται κατά το ποσό που είναι εύκολο για το κύκλο εργασιών της επιχείρησης και που έχουν γραφτεί αναλυτικά με το χαρακτηρισμό του σκοπού που επιδιώκουν, ο οποίος και θα πρέπει να εκπληρώνεται (Στ. Ε. 485/75, 3694/7 Υπ. Οικ. Εγκ. 19/78).

Οι ζημίες από πώληση χρεογράφων αναγνωρίζονται ως δαπάνη (Υπ. Οικ. Σ. 8314/79) και αυτό καταχωρείται στο λογ. **64.12.02. Οι ζημίες από έκδοση ομολογιών** κάτω από το άρτιο, αναγνωρίζονται ως δαπάνη (λογ. 64.12.02, Ν. 2238/94).

Στο λογ. 64.98 καταχωρούνται τα έξοδα των ελεύθερων επαγγελματιών για τα οποία δεν γίνεται παρακράτηση φόρου, ενώ οι αμοιβές, για τις οποίες γίνεται παρακράτηση φόρου, καταχωρούνται στο λογ. 61. Επίσης στο λογ. 64.98 καταχωρούνται τα **μικροέξοδα**.

Τα διάφορα μικροέξοδα, όπως είναι τα εισιτήρια λεωφορείων, οι δαπάνες μετακίνησης με ταξίδια, τα εισιτήρια χορών, οι καφέδες και τα λοιπά έξοδα κυλικίων, η αγορά εφημερίδων κλπ. θεωρούνται γενικά έξοδα και καταχωρούνται στους αντίστοιχους επιμέρους λογαριασμούς του λογ. 64.

- 65 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ
- 65.00 Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων
- 65.00.00 Τόκοι και έξοδα δανείων σε δρχ, μη μετατρέψιμων σε μετοχές
- 01 Τόκοι & έξοδα δανείων σε δρχ, μετατρέψιμων σε μετοχές
- 02 Τόκοι & έξοδα δανείων με ρήτρα Ξ.Ν. μη μετατρ. σε μετοχές
- 03 Τόκοι & έξοδα δανείων με ρήτρα Ξ.Ν. μετατρέψ. σε μετοχές
- 04 Τόκοι & έξοδα δανείων σε Ξ.Ν. μη μετατρέψιμων σε μετοχές
- 05 Τόκοι & έξοδα δανείων σε Ξ.Ν. μετατρέψιμων σε μετοχές
- 65.01 Τόκοι και έξοδα λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων
- 65.01.00 Τόκοι και έξοδα Τραπεζικών μακροπρ. υποχρεώσεων σε δρχ,
- 01 Τόκοι και έξοδα Τραπεζικών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σε δρχ, με ρήτρα Ξ.Ν.
- 02 Τόκοι και έξοδα Τραπεζικών μακροπρ. υποχρεώσεων σε Ξ.Ν.
- 03 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς Ταμιευτήρια
- 04 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς συγγενείς(συνδεδεμένες) επιχειρήσεις σε δρχ.
- 05 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις σε Ξ.Ν.
- 06 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς εταίρους και διοικούντες
- 07 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθ. γραμματίων πληρωτέων σε δρχ.
- 08 Τόκοι & έξοδα μακροπρόθ. γραμματίων πληρωτέων σε Ξ.Ν.
- 09 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς το Δημόσιον από φόρους
- 10 Τόκοι και έξοδα μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς ασφαλιστικά ταμεία
- 98 Τόκοι και έξοδα λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σε δρχ.
- 99 Τόκοι και έξοδα λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σε Ξ.Ν.
- 65.02 Προεξοφλητικοί τόκοι και έξοδα Τραπεζών
- 65.03 Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσεων Τραπεζών εγγυημένων με αξιόγραφα
- 65.04 Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών χορηγήσεων για εξαγωγές
- 65.05 Τόκοι & έξοδα λοιπών βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών χρηματοδοτήσεων
- 65.06 Τόκοι και έξοδα λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
- 65.07 Χαρτόσημα συμβάσεων δανείων και χρηματοδοτήσεων (και ειδικός φόρος)
- 65.08 Έξοδα ασφαλειών (π.χ. εμπραγμάτων) δανείων & χρηματοδοτ.
- 65.09 Παροχές σε ομολογιούχους επί πλέον τόκου
- 65.10 Προμήθειες εγγυητικών επιστολών
- 65.90 Τόκοι και έξοδα είσπραξης απαιτήσεων με σύμβαση Factoring (γν. 216/2176/94)
- 65.98 Λοιπά συναφή με τις χρηματοδοτήσεις έξοδα

- 65.98.00 Εισπρακτικά γραμματίων εισπρακτέων
65.98.01 Λοιπές προμήθειες και έξοδα τραπεζών
99Διάφορα έξοδα Τραπεζών
65.99 Προϋπολογισμένοι-Προπληρωμένοι τόκοι & συναφή έξοδα (Λ/58.05)
54

Οι τόκοι, οι προμήθειες και όλα τα άλλα έξοδα που έχουν σχέση με τους τόκους καταχωρούνται στην χρέωση του λογ. 65. Οι προμήθειες που δεν συνυπολογίζονται με τους τόκους αλλά μεμονωμένα καταχωρούνται στο λογ. **65.98.01**, ενώ οι προμηθευτές των τραπεζών που συνυπολογίζονται με τους τόκους καταχωρούνται στους λογ. **65.00-65.06**.

Οι τόκοι αναγνωρίζονται, αν τα δάνεια τα πήρε και τα χρησιμοποίησε η ίδια η επιχείρηση (Υπ.Οικ. Εγκ. 129/55).

Συνεπώς, οι τόκοι των δανείων που πήρε η επιχείρηση και τα χορήγησε σε τρίτους, όχι προς το συμφέρον της, ή τα δάνεισε άτοκα στον επιχειρηματία ή στους συνεταίρους ή τα διέθεσε σε άλλη εταιρία που συμμετέχει προς ευόδωση των σκοπών της εταιρίας αυτής, δεν αναγνωρίζονται φορολογικά (Ελ. Συν. 14/57, Φορ. Πειρ. 752/72, Στ. Ε. 2157/76).

Αναγνωρίζονται μόνο οι **δουλεμένοι τόκοι της χρήσης**, άσχετα αν πληρώθηκαν ή οφείλονται ακόμη. **Οι τόκοι υπερημερίας** από δάνεια ή πιστώσεις αναγνωρίζονται φορολογικά ως δαπάνη, όχι όμως και οι τόκοι υπερημεριών από οφειλέτες στο ΙΚΑ ή στο Δημόσιο (Στ. Ε. 3417/75).

Οι τόκοι από αλληλόχρεο ανοιχτό λογαριασμό αναγνωρίζονται φορολογικά (Στ. Ε. 464/76, λογ. 65.06), καθώς και οι τόκοι που πήρε η επιχείρηση για να αγοράσει πάγια στοιχεία (Φορ. Εφ. Αθ. 840/73, λογ. 65.01).

Οι τόκοι των δανείων που πήρε η επιχείρηση για ίδρυση ή επέκταση εργοστασίων της και για το χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη της λειτουργίας τους, θεωρούνται έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης και αποσβένονται ή στο χρόνο πραγματοποίησής τους σε 5 έτη ισόποσα (λογ. 16.18, Πρ.Δ.1123/80, Στ. Ε. 262/81).

Όταν γίνει αγορά πάγιου στοιχείου και στην αξία του προστεθούν και οι τόκοι λόγω αγοράς του με πίστωση, τότε οι τόκοι αυτοί ενσωματώνονται στην αξία του ακινήτου.

Αν δεν γίνει εγγραφή στα βιβλία της επιχείρησης για τους τόκους, δεν αναγνωρίζονται (Στ. Ε. 1374/77).

Δεν αναγνωρίζονται οι τόκοι των ιδίων κεφαλαίων (Υπ. Οικ. Εγκ. 129/55), ούτε και οι τόκοι μεταξύ Κεντρικού και Υποκαταστήματος (Ελ. Συν. 298/38).

Οι προμήθειες που καταβάλλονται για εξόφληση τιμολογίων του εξωτερικού, όταν δεν συσχετίζονται με χρηματοδότηση, καταχωρούνται στη χρέωση του λογ. **61.02.02** και όχι στο λογ. 65.

- 66 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ**
- 66.00 Αποσβέσεις εδαφικών εκτάσεων**
- 66.00.01 Αποσβέσεις Ορυχείων**
- 02Αποσβέσεις Μεταλλείων
 - 03Αποσβέσεις Λατομείων
 - 05Αποσβέσεις Φυτειών
 - 06Αποσβέσεις Δασών
 - 11Αποσβέσεις Ορυχείων εκτός εκμετάλλευσης
 - 12Αποσβέσεις Μεταλλείων εκτός εκμετάλλευσης
 - 13Αποσβέσεις Λατομείων εκτός εκμετάλλευσης
 - 15Αποσβέσεις Φυτειών εκτός εκμετάλλευσης
 - 16Αποσβέσεις Δασών εκτός εκμετάλλευσης
- 66.01 Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων-τεχνικών έργων**
- 66.01.00 Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων**
- 01Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών
 - 02Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων
 - 03Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων
 - 07Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
 - 08Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων
 - 09Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων
 - 10Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων τρίτων
 - 14Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων εκτός εκμετάλλευσης
 - 15Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
 - 16Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων εκτός εκμετάλλευσης
 - 17Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων εκτός εκμετάλλευσης
 - 21Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 22Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 23Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 24Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 66.02 Αποσβέσεις μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού**
- 66.02.00 Αποσβέσεις μηχανημάτων**
- 01Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων
- 66.02.02 Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων "χειρός"**
- 03Αποσβέσεις εργαλείων
 - 04Αποσβέσεις καλουπιών-ιδιοσυσκευών
 - 05Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων
 - 06Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
 - 07Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων

- 08Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων
- 09Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων

- 10Αποσβέσεις μηχανημάτων εκτός εκμετάλλευσης
- 11Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων εκτός εκμετάλλευσης
- 12Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων "χειρός" εκτός εκμετάλλευσης
- 13Αποσβέσεις εργαλείων εκτός εκμετάλλευσης
- 14Αποσβέσεις καλυνπών-ιδιοσυσκευών εκτός εκμετάλλευσης
- 15Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων εκτός εκμετάλλευσης
- 16Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού εκτός εκμετάλλευσης
- 17Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 18Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 19Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης

66.03 Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων

66.03.00 Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων

- 01Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων
- 02Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορτηγών -ρυμουλκών-ειδικής χρήσης
- 03Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων
- 04Αποσβέσεις πλωτών μέσων
- 05Αποσβέσεις εναέριων μέσων
- 06Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών
- 09Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς
- 10Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων εκτός εκμετάλλευσης
- 11Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων εκτός εκμετάλλευσης
- 12Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορτηγών- ρυμουλκών-ειδικής χρήσης εκτός εκμετάλλευσης
- 13Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων εκτός εκμετάλλευσης
- 14Αποσβέσεις πλωτών μέσων εκτός εκμετάλλευσης
- 15Αποσβέσεις εναέριων μέσων εκτός εκμετάλλευσης
- 16Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
- 19Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης

66.04 Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού

66.04.00 Αποσβέσεις επίπλων

- 01Αποσβέσεις σκευών
- 02Αποσβέσεις μηχανών γραφείων
- 03Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συγκροτημάτων
- 04Αποσβέσεις μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς
- 05Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων
- 06Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση
- 08Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών
- 09Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού
- 10Αποσβέσεις επίπλων εκτός εκμετάλλευσης
- 11Αποσβέσεις σκευών εκτός εκμετάλλευσης
- 12Αποσβέσεις μηχανών γραφείων εκτός εκμετάλλευσης

**13Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών
συγκροτημάτων εκτός εκμετάλλευσης**

14Αποσβέσεις μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης

15Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων εκτός εκμετάλλευσης

16Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμετάλλευσης

18Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών εκτός εκμετάλλευσης

19Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού εκτός εκμετάλλευσης

66.05 Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων & εξόδων πολυετούς απόσβεσης

66.05.00 Αποσβέσεις υπεραξίας επιχείρησης

01Αποσβέσεις δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας

02Αποσβέσεις δικαιωμάτων εκμετάλλευσης ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων

03Αποσβέσεις λοιπών παραχωρήσεων

04Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ενσώματων πάγιων στοιχείων

05Αποσβέσεις λοιπών δικαιωμάτων

10Αποσβέσεις εξόδων ίδρυσης και α' εγκατάστασης

11Αποσβέσεις εξόδων ερευνών ορυχείων -μεταλλείων-λατομείων

12Αποσβέσεις εξόδων λοιπών ερευνών

13Αποσβέσεις εξόδων αύξησης κεφαλαίου και έκδοσης ομολογιακών δανείων

14Αποσβέσεις εξόδων κτήσης ακινητοποιήσεων

16Αποσβέσεις διαφορών έκδοσης και εξόφλησης ομολογιών

17Αποσβέσεις εξόδων αναδιοργάνωσης

18Αποσβέσεις τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου

19Αποσβέσεις λοιπών εξόδων πολυετούς απόσβεσης

66.99 Προϋπολογισμένες αποσβέσεις εκμετάλλευσης (Λ/58.06)

55

Ο λογ. 66 χρεώνεται μόνο με τακτικές αποσβέσεις, δηλαδή με τις κοστολογήσιμες, με πίστωση των λογ/σμών 10.99, 11.99, 16.99 ανάλογα, ενώ οι πρόσθετες αποσβέσεις πάνε στο λογ. 85.

Ως αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου πάνω στην οποία υπολογίζονται οι αποσβέσεις, παίρνεται η αξία κτήσης προσαυξημένη με τα έξοδα εγκαταστάσεων και με τα ειδικά έξοδα που γίνονται μέχρις ότου χρησιμοποιηθεί το πάγιο στοιχείο, καθώς επίσης και με τις δαπάνες βελτίωσης (Υπ. Οικ. Εγκ. 129/55).

Οι αποσβέσεις αναγνωρίζονται ως έξοδο, αν γραφούν στα βιβλία απογραφών κατά το έτος που αναφέρονται (Στ. Ε. 2668/71). Αν η επιχείρηση υπολογίσει σε κάποια χρήση **περισσότερες αποσβέσεις** από τις νόμιμες, τότε το επιπλέον ποσό των αποσβέσεων θα προστεθεί στα κέρδη της χρήσης αυτής και θα φορολογηθεί ως φορολογική διαφορά. Συγχρόνως όμως, θεωρείται ότι δεν έγιναν αυτές οι αποσβέσεις, πράγμα που σημαίνει ότι έχει δικαίωμα η επιχείρηση να προβεί σε ανάλογο ποσό αποσβέσεων στα επόμενα έτη μέχρις ότου, δηλαδή αποσβεστεί πλήρως ολοσχερώς (ολοσχερώς) το συγκεκριμένο αυτό πάγιο στοιχείο (Υπ. Οικ. Π. 19248/60). Αν όμως, η επιχείρηση υπολογίσει σε μια χρήση **λιγότερες αποσβέσεις** από τις νόμιμες, τότε η **διαφορά** αυτή μέχρι τις νόμιμες αποσβέσεις **χάνεται** και δεν μπορεί η επιχείρηση να τις συμπεριλάβει μέσα στις επόμενες χρήσεις. Έτσι, συνολικά υπολογίζονται αποσβέσεις λιγότερες κατά το ποσό αυτό της παραπάνω διαφοράς.

Για τα πάγια που βρίσκονται **υπό κατασκευή**, δεν υπολογίζονται αποσβέσεις (Υπ. Οικ. Π. 11535/50).

Όταν η επιχείρηση αγοράσει **μεταχειρισμένο** πάγιο στοιχείο, τις αποσβέσεις θα τις υπολογίσει πάνω στην αξία που το αγόρασε. (Στ. Ε. 647/67).

Οι τεχνικές εταιρίες που ασχολούνται με την ανέγερση οικοδομών, δεν υπολογίζονται αποσβέσεις για τις οικοδομές που κτίζουν με σκοπό να τις μεταπωλήσουν, γιατί αυτές θεωρούνται στοιχεία του

68	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
68.00	Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία
68.01	Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχών και χρεογράφων
68.09	Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης
68.99	Προϋπολογισμένες προβλέψεις εκμετάλλευσης(Λ/58.08)(βλέπε λογ. 44)
69	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΥΠΟΚΑΤ/ΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ (Όμιλος λογ/σμών προαιρετικής χρήσης)
690	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 60)
691	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 61)
692	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 62)
693	ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 63)
694	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 64)
695	ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 65)
696	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 66)
698	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 68)

56

πάγιου ενεργητικού (εμπορεύσιμα αγαθά) και συνεπώς δεν υπόκεινται σε απόσβεση (Π.Δ. 88/73, Στ. Ε. 196/58). Η επιχείρηση προβαίνει σε αποσβέσεις και για τα πάγια εκείνα που τα **ενοικιάζει** σε άλλους (Στ. Ε. 645/72).

Τα έξοδα κατεδάφισης κτιρίων για ανέγερση νέων θεωρούνται έξοδα της υπό ίδρυσης νέας οικοδομής και μεταφέρονται στο λογ. 16.14, ενώ η **αναπόσβεστη λογιστική αξία** της παλιάς οικοδομής δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη (λογ. 81.02, Υπ.Οικ. Ε. 5287/74, άρθρο 31 παρ. 1^η Ν. 2238/94).

Όταν γίνεται αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων και η κατά είδος τρέχουσα τιμή είναι μικρότερη από την αντίστοιχη αξία κτήσης, τότε με την διαφορά αυτή χρεώνεται ο λογ. 68.01 με πίστωση των αντίστοιχων αντίθετων λογαριασμών πρόβλεψης 18.00.19, 18.01.19 και 34.99.

Ο λογ. 69 λειτουργεί όπως ο λογ. 19.

ΟΜΑΔΑ 7η
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

- 70.00 Πωλήσεις στο εσωτερικό
- 70.00.00 Πωλήσεις χονδρικώς με 8%
- 70.00.08 Πωλήσεις λιανικώς με 8%
- 70.00.18 Πωλήσεις χονδρικώς με 18%
- 70.01 Πωλήσεις στο εξωτερικό
- 70.02 Ενδοκοινοτικές παραδόσεις
- 70.95 Επιστροφές πωλήσεων
- 70.96 Διάμεσος λογ. πωλήσεων
- 70.97 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων
- 70.98 Εκπτώσεις πωλήσεων
- 70.99 Προϋπολογισμένες πωλήσεις εμπορευμάτων (Λ/58.20)

71 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΤΟΙΜΩΝ ΚΑΙ ΗΜΙΤΕΛΩΝ

- 71.00, 71.01 κλπ. (όπως και ο λογ.70)
- 71.95 Επιστροφές πωλήσεων
- 71.96 Διάμεσος λογ. πωλήσεων
- 71.97 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων
- 71.98 Εκπτώσεις πωλήσεων
- 71.99 Προϋπολογισμένες πωλήσεις προϊόντων έτοιμων & ημιτελών (Λ/58.21)

72 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΗΣΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

- 72.00 Πωλήσεις άχρηστου υλικού
- 72.10 Ασφαλιστική αποζημίωση κλαπέντων ή απωλ. αποθ. (γν.114/92)
- 72.11 Ασφαλιστική αποζημίωση καταστραφέντων αποθεμ.(γν.107/92)
Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας με διάκριση σε πωλήσεις εσωτερικού & εξωτερικού των εξής αντίστοιχων λογ. της ομάδας 2:
- 72.22 Πωλήσεις υποπροϊόντων και υπολειμμάτων
- 72.24 Πωλήσεις πρώτων και βοηθητικών υλών-υλικών συσκευασίας
- 72.25 Πωλήσεις αναλωσίμων υλικών
- 72.26 Πωλήσεις ανταλλακτικών παγίων στοιχείων
- 72.28 Πωλήσεις ειδών συσκευασίας
- 72.95 Επιστροφές πωλήσεων
- 72.96 Διάμεσος λογ. πωλήσεων
- 72.97 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων
- 72.98 Εκπτώσεις πωλήσεων
- 72.99 Προϋπολογισμένες πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων & αχρήστου υλικού (Λ/58.22)

73 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (έσοδα από παροχή υπηρεσιών)

- 73.00 73.01 ΚΑΠ. (με διάκριση σε εσωτερικού και σε εξωτερικού)
 73.91 Διαφορές (κέρδη) από πράξεις hedging (γν. 268/96)
 73.96 Διάμεσος λογ/σμός πωλήσεων
 73.97 Μη δουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων
 73.98 Εκπτώσεις πωλήσεων
 73.99 Προϋπολογισμένες πωλήσεις υπηρεσιών (Λ/58.23)

74 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

- 74.00 Επιχορηγήσεις πωλήσεων**
74.01 Επιστροφές δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων
74.02 Επιστροφές τόκων λόγω εξαγωγών
74.03 Ειδικές επιχορηγήσεις-επιδότησεις(γν. 206/2138/94)
 74.03.00 Επιδότησεις ΟΑΕΔ κλπ.
74.05 Επιδότηση επιτοκίου δανείων πάγιων επενδυσ. (γν. 93/1687/92)
 74.98 Διάφορα πρόσθετα έσοδα πωλήσεων
 74.98.00 Αποζημιώσεις από πελάτες
 01 Έσοδα από μερική χρησιμοποίηση ειδών συσκευασίας

Οι πωλήσεις είναι υποχρεωτικό να χωρίζονται τουλάχιστον σε πωλήσεις εσωτερικού και σε πωλήσεις εξωτερικού. Επίσης πρέπει να χωρίζονται σε αναλυτικούς λογ/σμούς («πωλήσεις χονδρικώς με 8%», «πωλήσεις χονδρικώς με 18%», καθώς και σε αντίστοιχες «πωλήσεις λιανικώς με 8%» κλπ.)

Στο τέλος της χρήσης, αφού γίνουν πρώτα οι εγγραφές τακτοποίησης για τα ποσά των εσόδων που έχουν προεισπραχθεί και για τα ποσά των μη δουλεμένων τόκων, οι λογ/σμοί **70-79 χρεώνονται με πίστωση** του λογ. 80.00. Οι πωλήσεις καταχωρούνται χωριστά κατά συντελεστή Φ.Π.Α. και χωριστά οι απαλλασσόμενες από το Φ.Π.Α.(Εγκ. 1131481/92 Υπ. Οικ.)

Ως ακαθάριστο έσοδο καλείται η αξία πώλησης μείον τις εκπτώσεις που χορηγούνται στους πελάτες είτε πάνω στο τιμολόγιο, είτε με έκδοση πιστωτικού τιμολογίου (Στ. Ε. 555/72), άσχετα αν η πώληση έγινε τοις μετρητοίς ή με πίστωση. (Στ. Ε. 3514/76).

Η πώληση πραγματοποιείται από τη στιγμή που θα εκδοθεί το δελτίο αποστολής ή το τιμολόγιο-δελτίο αποστολής και παραδοθεί το εμπόρευμα.(Ελ. Συν. 270/57, Εγκ. 3162/86). **Οι πωλήσεις στο εξωτερικό** πραγματοποιούνται από τη στιγμή που θα φορτωθεί το εμπόρευμα(Φορ. Δικ. Πειρ. 752/65)

Όταν πραγματοποιείται η πώληση, **χρεώνεται** ο λογ. **30** και **πιστώνεται** ο λογ. **70, 71** κλπ. με την αξία της πώλησης και π λογ. **54.00** με το ποσό Φ.Π.Α που επιβαρύνεται το τιμολόγιο ή η Α.Α.Π.

Η εγγραφή για την **πώληση στο εξωτερικό** γίνεται την ημέρα που τα αγαθά εξάγονται από την αποθήκη και εκδίδεται το παραστατικό πώλησης. Η δραχμοποίηση γίνεται στην τιμή αγοράς του συν/τος την ημέρα εκείνη, που εκδίδεται το παραστατικό. Η τυχόν διαφορά στην αξία της ημέρας πώλησης και της ημέρας διακανονισμού και εκκαθάρισης από την Τράπεζα που μεσολαβεί, μεταφέρεται στο λογ. 81.00.04 ή 81.01.04 ανάλογα.

Αν στις 31.12 έχει φορτωθεί το εμπόρευμα και ταξιθεύει για το εξωτερικό, ενώ για διάφορους λόγους δεν εκδόθηκε το παραστατικό της πώλησης, τότε χρεώνεται ο λογ. 36.01 με πίστωση του 70 ή 71 κλπ. Στη συνέχεια, όταν εκδοθεί το παραστατικό, χρεώνεται ο λογ. 30 και πιστώνεται ο λογ. 36.01. Αν όμως εκδόθηκαν τα παραστατικά αλλά δεν φορτώθηκε το εμπόρευμα μέχρι 31.12, τότε ακυρώνονται τα παραστατικά αυτά.

Τα προϊόντα που στέλνονται με δελτίο αποστολής **σε αντιπροσώπους** για πώληση, θα θεωρηθούν πουλημένα, όταν πράγματι τα πουλήσει ο αντιπρόσωπος (Υπ. Οικ. Κ 301/48).

Η πώληση **με δοκιμή** δεν θεωρείται έσοδο μέχρις ότου ο αγοραστής πει το ναι ή όχι, μέσα σε εύλογο φυσικό χρονικό διάστημα (Στ. Ε. 1008/50). Η πώληση **με δόσεις** θεωρείται ότι πραγματοποιείται ολόκληρη όταν γίνεται παράδοση του εμπορεύματος. (Υπ. Οικ. Α 28185/4).

Η αξία των πωλήσεων που πραγματοποιούνται με τη συμφωνία το εμπόρευμα να παραμείνει στην αποθήκη της επιχείρησης προς φύλαξη και για λογ/σμό του πελάτη θεωρείται έσοδο.

Στον κωδ. **74.03** καταχωρούνται οι επιδοτήσεις που λαμβάνονται από την Ε.Ε. για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων, ενώ οι επιδοτήσεις της Ε.Ε. για αγορά παγίων καταχωρούνται στο λογ. **41.10**.

- 02 Αποζημιώσεις από αβαρίες
74.99 Προϋπολογισμένες-Προεισπραγμένες επιχορηγήσεις και διάφορα

- 75 **ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΑΣΧΟΛΙΩΝ**
75.00 Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους
75.00.00 Έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογιστηρίου
01 Έσοδα από μελέτες-έρευνες για λογαριασμό τρίτων
02 Έσοδα από επεξεργασία (FACON) προϊόντων-υλικών τρίτων
03 Έσοδα από επισκευές αγαθών τρίτων
04 Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε πρωτοβάθμιους Συν/σμούς
99 Λοιπά έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους
75.01 Έσοδα από παροχή υπηρεσιών στο προσωπικό
75.01.00 Έσοδα από παροχή κατοικιών
01 Έσοδα εστιατορίου
02 Έσοδα κυλικείου
99 Λοιπά έσοδα από παροχή υπηρεσιών στο προσωπικό
75.02 Προμήθειες-Μεσιτείες
75.02.00 Προμήθειες από αγορές για λογαριασμό τρίτων
01 Προμήθειες από πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων
99 Λοιπές προμήθειες και μεσιτείες
Οι προμήθειες-μεσιτείες από κύριες ασχολίες καταχωρούνται στο λογ/σμό 73.
75.03 Έσοδα από προνόμια και διοικητικές παραχωρήσεις
♦ Τα έσοδα από προνόμια και διοικητικές παραχωρήσεις, όταν πρόκειται
Για κύριες ασχολίες, καταχωρούνται στο λογ/σμό 73.

58

Δε μπορεί να γίνει πώληση μεταξύ Κεντρικού και Υποκαταστήματος, γιατί είναι το ίδιο νομικό πρόσωπο(Υπ. Οικ. Εγκ. 143/75).

Όταν η επιχείρηση πουλάει για **λογαριασμό τρίτων**, τότε ως **ακαθάριστο έσοδο** της επιχείρησης θεωρείται μόνο η προμήθεια της(Στ. Ε. 929/62, λογ. 75.02.01).

Όταν η εταιρία (Α.Ε. κλπ.) ενοικιάζει ένα εργοστάσιο σε τρίτους, τότε τα ενοίκια που παίρνει θεωρούνται εισόδημα Α' κατηγορίας(από οικοδομές, λογ. 75.05, 75.06). Όταν όμως το εργοστάσιο το εκμεταλλεύεται η ίδια η εταιρία, αλλά για ορισμένες μόνο ημέρες της εβδομάδας ή για λίγες μόνο ώρες της ημέρας, παραχωρεί την εκμετάλλευση του εργοστασίου σε τρίτους, τότε το ενοίκιο που παίρνει η εταιρία θεωρείται εισόδημα Δ' κατηγορίας (από εμπορικές επιχειρήσεις) (Στ. Ε. 3378/72, λογ. 75.05, 75.06)

Αν μια επιχείρηση που είναι **ιδιοκτήτης οικοπέδου**, παραχωρεί σε τρίτον το δικαίωμα να κτίσει οικοδομή με σκοπό, ο τρίτος αυτός να καρπωθεί για μια σειρά ετών την εκμετάλλευση της οικοδομής και μετά να την παραχωρήσει στην επιχείρηση (ιδιοκτήτης του οικοπέδου), τότε η επιχείρηση αυτή θα εμφανίζει ως εισόδημα Α' κατηγορίας όχι μόνο για το τυχόν ετήσιο ενοίκιο του οικοπέδου που συμφωνήθηκε, αλλά και το ποσό που προκύπτει αν διαιρέσουμε την αξία ανέγερσης της οικοδομής μεϊον το τυχόν αντάλλαγμα που θα πληρωθεί στον τρίτο κατά τη μεταβίβαση της κυριότητας, δια του αριθμού των ετών που θα εκμεταλλεύεται ο τρίτος την οικοδομή (Στ. Ε. 1296/65 λογ. 75.04, 75.05).

Στην περίπτωση αυτή, οι προσθήκες και οι βελτιώσεις της οικοδομής δεν παίρνονται ως εισόδημα για την επιχείρηση, άσχετα αν τα πληρώνει ο τρίτος (Στ. Ε. 3466/72). Επίσης, ο τρίτος για να προσδιορίσει το φορολογητέο εισόδημα, θα πρέπει ν' αφαιρέσει από το ακαθάριστο εισόδημα που προέρχεται από την εκμετάλλευση της οικοδομής, το ετήσιο ενοίκιο του οικοπέδου και το ετήσιο πόσο της αξίας της οικοδομής, όπως αναπτύχθηκε παραπάνω, για να μην υπάρχει διπλή φορολογία.

Τα νομικά πρόσωπα (Α.Ε. κλπ.) μπορούν ν' αφαιρούν τα γενικά έξοδα διαχείρισης από τα έσοδα, έστω και αν αυτά είναι μόνο έσοδα από εκμίσθωση οικοδομών(Στ. Ε. 3679/76).

- 75.04 Ενοίκια εδαφικών εκτάσεων
 75.05 Ενοίκια κτιρίων-τεχνικών έργων
 75.06 Ενοίκια μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
 75.07 Ενοίκια μεταφορικών μέσων
 75.08 Ενοίκια επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
 75.09 Ενοίκια ασώματων ακινητοποιήσεων(π.χ. μεταλλευτικών παραχωρήσεων κλπ.)
 75.10 Εισπραττόμενα έξοδα αποστολής αγαθών
 75.99 Προϋπολογισμένα-Προεισπραγμένα έσοδα παρεπόμε. ασχολιών (Λ/58.25)
- 76 ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
- 76.00 Έσοδα συμμετοχών
- 76.00.00 Μερίσματα μετοχών εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
 01Μερίσματα μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
 02Μερίσματα μετοχών εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
 03Μερίσματα μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
 04Έσοδα από συμμετοχή σε προσωπικές εταιρίες εσωτερικού
 05Έσοδα από συμμετοχή σε προσωπικές εταιρίες εξωτερικού
 06Έσοδα από συμμετοχή σε κοινοπραξίες εσωτερικού
 07Έσοδα από συμμετοχή σε κοινοπραξίες εξωτερικού
 99Λοιπά έσοδα από συμμετοχές

59

Όταν γίνονται πωλήσεις με πίστωση και υπολογίζονται **τόκοι**, τότε και αυτοί θεωρούνται τμήμα της αξίας των πουλημένων εμπορευμάτων(Στ. Ε. 3514/76).

Οι **επιστροφές πωλήσεων** καταχωρούνται ή στη χρέωση του κάθε αντίστοιχου τριτοβαθμίου λογ/σμού πωλήσεων ή στην χρέωση του λογ. **70.95.00, 75.95.01** κλπ. Που έχουν ανάπτυξη ανάλογη με τους αντίστοιχους τριτοβάθμιους λογ/σμούς των πωλήσεων. Ανάλογη είναι και η ανάπτυξη των λογ. 70.98, 71.95, 71.98, κ.ο.κ.

Όταν η επιχείρηση τηρεί πολλούς αναλυτικούς λογ/σμούς στα εμπορεύματα (λογ. 70), τότε προς διευκόλυνση, πιστώνεται ο λογ. 70.96 με τη συνολική καθαρή αξία των πωλήσεων της και κάθε ημέρας και χρεώνεται ο λογ. 30. Στο τέλος του κάθε μήνα (ή και ενδιάμεσα), χρεώνεται ο λογ. 70.96 με πίστωση των αντιστοίχων υπολογ/σμών του λογ. 70 με το σύνολο της αξίας του καθένα χωριστά.

Το ίδιο γίνεται και με τους λογ. 71.96, 72.96 κ.ο.κ Με τον ίδιο τρόπο λειτουργούν και οι λογ. **70.98, 71.98** κλπ. για τις εκπτώσεις που γίνονται με πιστωτικά τιμολόγια. Αν οι εκπτώσεις που γίνονται με πιστωτικά τιμολόγια είναι αδύνατο να χωριστούν κατά κατηγορία εμπορευμάτων ή προϊόντων, τότε μεταφέρονται στο τέλος της χρήσης στα συνολικά μικτά αποτελέσματα των εμπορευμάτων, προϊόντων κλπ.

Οι λογ. **70.97, 71.97** κλπ. όταν τηρούνται(δεν είναι υποχρεωτικό), χρεώνονται με το ποσό των μη δουλεμένων τόκων και πιστώνεται ο λογ. 31.06. αυτό γίνεται όταν οι τόκοι των γραμματίων περιλαμβάνονται στα έσοδα από πωλήσεις.

Στο λογ. **74.00** καταχωρεί η επιχείρηση τα ποσά που εισπράττει από το κράτος γιατί πουλάει σε **χαμηλότερες τιμές** από τις κανονικές.

Στο λογ. **74.01** και **74.02** καταχωρούνται τα ποσά που παίρνει η επιχείρηση εξαιτίας **εξαγωγών** της. Όταν με τους δασμούς έχει επιβαρυνθεί η αξία της κτήσης της α' ύλης ή του εμπορεύματος κλπ., τότε με τις επιστροφές δασμών πιστώνεται ο λογ. **74.01**, αλλιώς πιστώνεται ο λογ. **33.14.01**.

Στο λογ. 74.98 καταχωρούνται που καταβάλλουν οι πελάτες σε περίπτωση αθέτησης των όρων σύμβασης, τα έσοδα από μερική χρησιμοποίηση ειδών συσκευασίας, οι αποζημιώσεις από αβαρίες που δεν μπορούν να μειώσουν απ' ευθείας την αξία των αγαθών στα οποία έγινε η βλάβη κλπ.

- 76.01 Έσοδα χρεογράφων
- 76.01.00 Μερίσματα μετοχών εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
 - 01Μερίσματα μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού
 - 02Έσοδα ομολογιών ελληνικών δανείων
 - 03Μερίσματα μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού
 - 04Τόκοι έντοκων γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου
 - 05Μερίσματα μετοχών εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
 - 06Μερίσματα μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών εξωτερικού
 - 07Έσοδα ομολογιών αλλοδαπών δανείων
 - 08Μερίσματα μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων εξωτερικού
 - 98Έσοδα λοιπών χρεογράφων εσωτερικού
 - 99Έσοδα λοιπών χρεογράφων εξωτερικού
- 76.02 Δουλεuμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων
- 76.03 Λοιποί πιστωτικοί τόκοι
- 76.03.00 Τόκοι καταθέσεων Τραπεζών εσωτερικού
 - 01Τόκοι καταθέσεων Ταμειευτηρίων εσωτερικού
 - 02Τόκοι καταθέσεων εξωτερικού
 - 03Τόκοι χορηγουμένων δανείων
 - 04Τόκοι τρεχούμενων λογ/σμών πελατών
 - 05Τόκοι λοιπών τρεχούμενων λογαριασμών
 - 06Τόκοι καθυστερούμενων γραμματίων εισπρακτέων
 - 99Λοιποί πιστωτικοί τόκοι
- 76.04 Διαφορές(κέρδη) από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων
- 76.04.00 Διαφορές(κέρδη) από πώληση συμμετοχών
 - 01Διαφορές(κέρδη) από πώληση συμμετοχών σε λοιπές πλήν Α.Ε. επιχειρήσεις
 - 02Διαφορές(κέρδη) από πώληση χρεογράφων
- 76.98 Λοιπά έσοδα κεφαλαίων
- 76.98.00 Εκπτώσεις από εφάπαξ εξοφλ. φόρων & τελών (γν. 1022/88)
- 76.99 Προϋπολογισμένα-Προεισπραγμένα έσοδα κεφαλαίων (Λ/58.26)

60

Τα έσοδα από επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην πίστωση του λογ. 74, ενώ οι επιχορηγήσεις που εισπράττονται και αφορούν προηγούμενες χρήσεις καταχωρούνται στο λογ. 82.

Όταν τα έσοδα που αναφέρονται στους λογ/σμούς 75 και 76 προέρχονται από δευτερεύουσες ασχολίες, καταχωρούνται στους λογ/σμούς αυτούς (75 και 76), αλλιώς καταχωρούνται στο λογ. 73.

Όταν πραγματοποιούνται έξοδα για λογ/σμό του προσωπικού, καταχωρούνται στο λογ/σμό 60.02 με πίστωση του 38. Για το ποσό των εξόδων που συμμετέχει το προσωπικό, χρεώνεται ο λογ. 38 και πιστώνεται ο λογ. 75.01.

Όταν τα έσοδα από ενοίκια δεν αποτελούν το κύριο αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης καταχωρούνται στους λογ. 75.04-75.09. αν όμως τα πάγια που μισθώνονται δεν αφορούν το αντικείμενο της εκμετάλλευσης, τότε τα έσοδα από ενοίκια καταχωρούνται στο λογ. 81.01.

- 78
- 78 **ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ**
- 78.00 **Ιδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων**
- 78.00.00 **Εδαφικών εκτάσεων**
- 01Κτιρίων-Εγκαταστάσεων κτιρίων-Τεχνικών έργων
- 02Μηχανημάτων-Τεχνικών εγκαταστάσ.- Λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
- 03Μεταφορικών μέσων
- 04Επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 05Ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση
- 06Ασώματων ακινητοποιήσεων & εξόδων πολυετούς απόσβεσης
- 14Ιδιοπαραγωγής ζώων για πάγια εκμεταλ. (γν. 183/2099/93)
- 78.05 **Χρησιμοποιούμενες προβλέψεις προς κάλυψη εξόδων εκμετάλλευσης**
- 78.05.00 **Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**
- 09Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης
- 78.10 **Τεκμαρτά έσοδα από ιδιοχρηση αποθεμάτων (γν. 1129/89)**
- 78.10.00 **Αξία χορηγούμενων αποθεμάτων**
- 78.10.01 **Αξία χορηγούμενων δειγμάτων**
- 02Αξία δωρεών αποθεμάτων για κοινωφελείς σκοπούς
- 03Αξία σημαντικών δωρεών αποθεμάτων για κοινωφελείς σκοπούς
- 04Ζημίες από καταστροφή ανασφάλιστων αποθεμάτων(γν. 51/90)
- 05Ζημίες από απώλεια ή κλοπή ανασφάλιστων αποθεμάτων(γν. 217/94)
- 08Αξία ιδιοχρησιμοποιούμενων αποθεμάτ. ως παγίων (γν. 217/94)
- 78.11 **Αξία καταστραφέντων ακατάλληλων αποθεμάτων (γν. 51/1282/90)**
- 78.11.00 Αξία καταστραμμένων εμπορευμάτων
- 78.99 Προϋπολογισμένη παραγωγή ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων στοιχείων⁶¹ & προϋπολογισμένη χρησιμοποίηση προβλεψ. (Λ/58.28)

Οι λογ/σμοί 76.00 και 76.01 πιστώνονται με τα έσοδα από μερίσματα και από τόκους ομολογιών και χρεώνονται οι αντίστοιχοι λογ/σμοί 33.11 ή 33.21, με το συνολικό ποσό. Στη συνέχεια, πιστώνονται οι λογ. 33.11 ή 33.21 με χρέωση του λογ. 33.13 για το ποσό των παρακρατημένων φόρων.

Για τους τόκους (λογ. 76.02, 76.03) βλέπε λογ. 31.

Τα κέρδη από πώληση χρεογράφων καταχωρούνται στο λογ. 76.04.

Με το κόστος του **ιδιοκατασκευαζόμενου** πάγιου στοιχείου **χρεώνεται** ο λογ. 15 με πίστωση του λογ. 78.00. Στη συνέχεια, **χρεώνεται** ο λογ. 78.00 με πίστωση του λογ. 80.00. Το ίδιο γίνεται και με τις **βελτιώσεις** των πάγιων στοιχείων.

Όταν στα τιμολόγια πώλησης (ή σε άλλο παραστατικό) προστίθενται και **έξοδα αποστολής**, τότε τα έξοδα αυτά **καταχωρούνται στην πίστωση του λογ. 75.10.**

Η **έκπτωση 2,5%** που χορηγείται σε περίπτωση **εξόφλησης εφάπαξ του φόρου**, καταχωρείται στην **πίστωση του λογ. 76.98.00** (Εγγρ. Υπ. Οικ. 1022/7.9.98).

Για την τήρηση των **ενδιάμεσων λογ/σμών «αγορές μετρητοίς»** και **«πωλήσεις μετρητοίς»** μπορούν να χρησιμοποιούνται οποιοδήποτε κενοί δευτεροβάθμιοι λογ/σμοί των ομάδων 2 και 7 με την προϋπόθεση όμως ότι οι διάμεσοι αυτοί λογ/σμοί στο τέλος κάθε μήνα θα πρέπει να εξισώνονται (Εγγρ. 1046/17.10.88).

Τα **έσοδα παροχής υπηρεσιών** των επιχειρήσεων παραγωγής **διαφημιστικού υλικού** καταχωρούνται στο λογ. 73 και τα **έσοδα από πώληση διαφημιστικού υλικού** στο λογ. 71 (Εγγρ. 984/13.1.88 Υπ. Εθν. Οικ.). Για τη λειτουργία του λογ. 78.10 βλέπε και σελίδες 63.72.

Ο λογ. 78.11 πιστώνεται με το κόστος παραγωγής (ή αγοράς) των **καταστραμμένων αγαθών** με **χρέωση** του λογ. 81.02.10 «Ζημίες από καταστροφή ακατάλληλων αποθεμάτων».

- 79 ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΥΠΟΚΑΤ/ΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
(όμιλος λογ/σμών προαιρετικής χρήσης)
- 790 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 70)
- 791 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΤΟΙΜΩΝ & ΗΜΙΤΕΛΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ.71)
- 792 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΗΣΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 72)
- 793 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 73)
- 794 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
(Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 74)
- 795 ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΑΣΧΟΛΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 75)
- 796 ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ.76)
- 798 ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 78)

62

Ο λογ. 79 λειτουργεί όπως ο λογ. 19.

ΟΜΑΔΑ 8η
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 80 ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ**
 - 80.00 Λογαριασμός Γενικής Εκμετάλλευσης**
 - 80.01 Μικτά Αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) Εκμετάλλευσης**
 - 80.02 Έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων**
 - 80.02.00 Έξοδα διοικητικής λειτουργίας**
 - 01 Έξοδα λειτουργίας ερευνών-ανάπτυξης**
 - 02 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης**
 - 03 Κόστος αδρανείας (γν. 46/1189/89)**
 - 04 Διαφορές αποτίμησης συμμετοχών και χρεογράφων**
 - 05 Έξοδα και ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων**
 - 06 Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα**
 - 80.03 Έσοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων**
 - 80.03.00 Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης**
 - 01 Έσοδα συμμετοχών**
 - 02 Έσοδα χρεογράφων**
 - 03 Κέρδη πώλησης συμμετοχών και χρεογράφων**
 - 04 Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα**
- 81 ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**
 - 81.00 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα**
 - 81.00.00 Φορολογικά πρόστιμα και προσανξήσεις**
 - 01 Προσανξήσεις εισφορών ασφαλιστικών ταμείων**
 - 02 Καταπτώσεις εγγυήσεων-ποινικών ρητρών**
 - 03 Κλοπές-Υπεξαირέςεις**
 - 04 Συναλλαγματικές διαφορές**
 - 05 Αξία σημαντικών δωρεών αποθεματ. για κοινωφελείς σκοπούς (γν. 44/1129/89)**
 - 10 Έκτακτη εφάπαξ εισφορά επί ακινήτων Ν.2019/92**
 - 11 Φόρος επί υπεραξίας αναπροσαρμογής ακινήτων(άρθρο 24 Ν.2065/92)**
 - 99 Λοιπά έκτακτα & ανόργανα έξοδα**

63

Ο λογ. 80 προσδιορίζει τα **τακτικά και οργανικά καθαρά αποτελέσματα**. Καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών, αμέσως μετά την καταχώριση του ισολογισμού και των λογ. 86 και 88 αλλά δεν δημοσιεύεται όμως, όπως γίνεται με τον ισολογισμό και με τους λογ. 86 και 88. Ανάλυση της λειτουργίας των **λογ/σμών 80-89** γίνεται στη συγκεντρωτική κατάσταση των λογιστικών ενεργειών(βλέπε σε επόμενες σελίδες).

Στους λογ. **81.00** και **81.01** καταχωρούνται τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα που αφορούν τη χρήση. Τα αντίστοιχα έξοδα και έσοδα που αφορούν τις προηγούμενες χρήσεις καταχωρούνται στους λογ. 82.00 και 82.01.

Τα **φορολογικά πρόστιμα** και οι προσανξήσεις τους, αν δεν έχει προηγηθεί προσφυγή στα δικαστήρια, καταχωρούνται στο λογ. **81.00**, αλλιώς καταχωρούνται στο λογ.33.98.

- 81.01 Έκτακτα και ανόργανα έσοδα**
- 81.01.02 Καταπτώσεις εγγυήσεων-ποινικών ρητρών**
- 04Συναλλαγματικές διαφορές
- 05Αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις πάγιων επενδύσεων
- 99Λοιπά έκτακτα & ανόργανα έσοδα
- 81.02 Έκτακτες ζημίες**
- 81.02.00 Ζημίες από εκποίηση ακινήτων**
- 01Ζημίες από εκποίηση τεχνικών έργων
- 02Ζημίες από εκποίηση μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
- 03Ζημίες από εκποίηση μεταφορικών μέσων
- 04Ζημίες από εκποίηση επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 05Ζημίες από μεταβίβαση δικαιωμάτων και λοιπών ασώματων ακινητοποιήσεων
- 06Ζημίες από ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις (γν. 51/1282/90)
- 07Ζημίες από καταστροφή ανασφάλιστων αποθεμάτων. (γν. 51/90)
- 08Ζημίες από απώλεια ή κλοπή ανασφάλιστων αποθεμάτων. (γν. 217/94)
- 10Ζημίες από καταστροφή ακατάλληλων αποθεμάτων
- 99Λοιπές έκτακτες ζημίες
- 81.03 Έκτακτα κέρδη**
- 81.03.00 Κέρδη από εκποίηση ακινήτων**
- 01Κέρδη από εκποίηση τεχνικών έργων
- 02Κέρδη από εκποίηση μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
- 03Κέρδη από εκποίηση μεταφορικών μέσων
- 04Κέρδη από εκποίηση επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 05Κέρδη από μεταβίβαση δικαιωμάτων και λοιπών ασώματων ακινητοποιήσεων
- 07Κέρδη από λαχνούς ομολογιακών δανείων
- 99Λοιπά έκτακτα κέρδη
- 81.99 Προϋπολογισμένα-Προπληρωμένα έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα**
(Λ/58.09)

64

Στο λογ. **81.00** καταχωρούνται και οι εισφορές για **εκπρόθεσμη εξόφληση** συν/κών εξωτερικού οι οποίες και αναγνωρίζονται ως δαπάνη(Στ. Ε. 1872/75). Επίσης η **ποινική ρήτρα** για μη τήρηση επαγγελματικής συμφωνίας αναγνωρίζεται φορολογικά (Φορ. Δικ. 737/65, λογ. 81.00.02).

Τα ποσά που καταβάλλονται για **ζημίες που προξένησαν τα αυτοκίνητα της επιχείρησης** κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας αναγνωρίζονται ως δαπάνη(Στ. Ε. 1128/69 2689/71, λογ. 81.02.99).

Τα πρόστιμα, οι προσανξήσεις και οι ποινές δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη(Στ. Ε3417/75, λογ 81.00).

Οι τόκοι υπερημερίας που προέρχονται από οφειλές φόρων, εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο ή τα Ν.Π.Δ.Δ. 9ΙΚΑ κλπ.) δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη(Στ. Ε. 3417/75 λογ. 81.00).

Τα **πρόστιμα** που καταβάλλονται για παράβαση του ΚΒ.Σ. δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη(Ελ.Συν. 116/55), ούτε τα πρόστιμα που καταβάλλονται για τη μη έγκυρη καταβολή των υποχρεώσεων στο ΙΚΑ και στα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία(Δευτ. Φορ. Δικ. 761/63, λογ. 81.00).

Τα πρόστιμα για τελωνειακές παραβάσεις, τα δικαιώματα υπερημερίας λόγω καθυστέρησης παραλαβής των εμπορευμάτων στο τελωνείο κλπ. αναγνωρίζονται ως έξοδο και προσανξάνουν το εισαγόμενο προϊόν(λογ. 20,24 κλπ.) Αν δεν μεταφέρθηκαν στους

- 82 ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ
- 82.00 Έξοδα προηγούμενων χρήσεων
- 82.00.00 Φορολογικά πρόστιμα και προσανξήσεις
- 01 Προσανξήσεις εισφορών ασφαλιστικών ταμείων
 - 02 Καταπτώσεις εγγυήσεων ποινικών ρητρών
 - 03 Κλοπές-Υπεξαιρέσεις
 - 04 Φόροι και τέλη προηγούμενων χρήσεων (πλην φόρου εισοδήματος)
 - 05 Οριστικοποιημένοι επίδικοι φόροι Δημοσίου (πλην φόρου εισοδήματος)
 - 06 Εισφορές ασφαλιστικών ταμείων προηγούμενων χρήσεων
 - 07 Χρεωστικές διαφορές μεταβατικού λογ. 36.01 (γν.176/2087/93)
 - 08 Χρεωστικές διαφορές μεταβατικού λογ. 36.03 (γν.176/2087/93)
 - 09 Χρεωστικές διαφορές μεταβατικού λογ. 56.01 (γν.2087/93)
 - 10 Χρεωστικές διαφορές μεταβατικού λογ. 56.03 (γν.2087/93)
 - 11 Εφάπαξ έκτακτη εισφορά
 - 60 Αποζημιώσεις απόλυσης ή εξόδου από την υπηρεσία (γν. 91/92)
 - 99 Λοιπά έξοδα προηγούμενων χρήσεων
- 82.01 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων
- 82.01.00 Επιχορηγήσεις πωλήσεων
- 01 Επιστροφές δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων
 - 02 Επιστροφές τόκων λόγω εξαγωγών
 - 03 Εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων
 - 04 Επιστροφές αχρεωστήτως καταβλημένων φόρων και τελών (πλην φόρου εισοδήματος)
 - 07 Πιστωτικές διαφορές μεταβατικού λογ. 36.01 (γν.176/2087/93)
 - 08 Πιστωτικές διαφορές μεταβατικού λογ. 36.03 (γν.176/2087/93)
 - 09 Πιστωτικές διαφορές μεταβατικού λογ. 56.01 (γν.2087/93)
 - 10 Πιστωτικές διαφορές μεταβατικού λογ. 56.03 (γν.2087/93)
- 99 Λοιπά έσοδα προηγούμενων χρήσεων
- 82.99 Προϋπολογισμ.-Προπληρ. έξοδα & έσοδα προηγ. χρήσ. (Λ/58.10)

65

λογαριασμούς αυτούς θα μεταφερθούν στο λογ. 81, αλλά θα αναγνωρισθούν όμως ως δαπάνη (Φορ. Εφ. Αθ. 641/68)

Οι **ποινικές ρήτρες** που βαρύνουν την επιχείρηση αναγνωρίζονται ως δαπάνη (Φορ. Δικ. Αθ 737/65, λογ. 81.00.02.)

Αναγνωρίζεται η ζημιά από καταστροφή περιουσιακών στοιχείων (αρχική αξία μείον τις αποσβέσεις που ενεργήθηκαν μέχρι την ημέρα της καταστροφής) (Δευτ. Φορ. Δικ. Πειρ. 1269/66, λογ. 81.02.99).

Για τη λειτουργία του λογ. **81.02.10**. βλέπε και λογ. **78.11**.

Αν διαπιστωθεί, κατά την απογραφή, **έλλειμμα** στο ταμείο και δεν μπορεί η επιχείρηση να το απαιτήσει από κανέναν (ταμεία ή άλλο πρόσωπο), τότε, αφού οριστικοποιηθεί λογιστικά, αναγνωρίζεται ως δαπάνη (Φορ. Εφετ. Πειρ. 1554/70, λογ. 81.00.03 ή λογ. 82.00.03 όταν αφορά παλιές χρήσεις).

Η ζημιά που προκύπτει από την **πώληση περιουσιακού στοιχείου** αναγνωρίζεται φορολογικά (Ελ.Συν. 2057/40, λογ. 81.02).

Αν ένας, που είναι υπάλληλος, **καταχράστηκε** ένα χρηματικό ποσό από την επιχείρηση και το ύψος του ποσού οριστικοποιήθηκε από δικαστική απόφαση, τότε το ποσό αυτό αναγνωρίζεται ως δαπάνη (ΥΠ. Οικ.Λ. 4585/59, λογ. 82.00.03).

Τα ποσά που καταβάλλονται στην τράπεζα για **εγγύηση**, αναγνωρίζονται ως δαπάνη ακόμα και στην περίπτωση που δεν μπορέσει η επιχείρηση να αντεπεξέλθει στις αντίστοιχες

83	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ
83.00	83.01 κλπ.
83.10	Προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων γηπέδων 18 Προβλέψεις για κάλυψη ζημίας από συμμετοχή σε κοινοπραξία ή Ο.Ε. ή Ε.Ε (γν. 118/1845/93)
83.11	Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις 83.11.00, 83.11.01
83.12	Προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους και έκτακτα έξοδα 83.12.00, 83.12.01
83.13	Προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων 83.13.00, 83.13.01
83.98	Λοιπές έκτακτες προβλέψεις
83.99	Προϋπολογισμένες προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους (Λ/58.11)

66

υποχρεώσεις της και τα χάνει(καταπέσουν προς όφελος της τράπεζας)(Εφ.Πειρ. 295/54, λογ. 81.01.02).

Αν ο επιχειρηματίας προβεί σε **αδικοπραξίες** και το **δικαστήριο του επιβάλλει ποινή**, αυτή δεν αναγνωρίζεται ως δαπάνη της επιχείρησης(Ελ. Συν. 587/49, λογ.81.00)

Η **αποζημίωση** που καταβάλλει η επιχείρηση σε τρίτον για να **αποχωρήσει από κτίριο που το ενοικιάζει σ' αυτόν**, αναγνωρίζεται ως δαπάνη, μόνο αν υποχρεώνεται να δώσει την αποζημίωση αυτή με βάση κάποιου νόμου, διαφορετικά όχι(Στ.Ε 2488/75, λογ. 81.00)

Στους λογ. **81.00.04** και **81.01.04**, κατά τη διάρκεια της χρήσης, καταχωρούνται οι **συν/κές διαφορές** από την είσπραξη απαιτήσεων ή εξόφληση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα. Επίσης, στους ίδιους λογ/σμούς καταχωρούνται στο τέλος της χρήσης οι συν/κές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, εκτός από αυτές των δανείων για αγορά πάγων που καταχωρούνται στο λογ. 16.15.

Οι **συν/κές διαφορές** αναγνωρίζονται ως φυσιολογικό έξοδο ή έσοδο.

Οι **ζημιές ή τα κέρδη** από την πώληση πάγων στοιχείων, από μεταβίβαση δικαιωμάτων, από ανεπίδεκτους πελάτες και από λαχνούς ομολογιακών δανείων, καταχωρούνται στους λογ. 81.02 και 81.03 αντίστοιχα.

Στο τέλος της χρήσης ο λογ. 81 μεταφέρεται στο λογ. 86.02.

Στο λογ. **82.00** καταχωρούνται τα έξοδα **προηγούμενων χρήσεων**(όπως είναι οι φόροι και τα τέλη) που επιβάλλονται για φορολογικές υποχρεώσεις οι οποίες δημιουργούνται από πράξεις ή παραλείψεις προηγούμενων χρόνων, αλλά η αποδοχή όμως της υποχρέωσης για πληρωμής τους γίνεται μέσα στη χρήση που τρέχει, χωρίς να προηγηθεί άσκηση προσφυγής στα δικαστήρια. Στον ίδιο λογ/σμό καταχωρούνται οι φόροι και τα τέλη που βεβαιώνονται μετά από οριστική απόφαση των δικαστηρίων, εκτός από το φόρο φυσικά του εισοδήματος των προηγούμενων χρήσεων που καταχωρείται στο λογ. 42.04.

Στο λογ. **82.01** καταχωρούνται οι **εισπράξεις** από αποσβεσμένους πελάτες, οι επιστροφές αχρεωστήτως καταβλημένων σε προηγούμενες χρήσεις φόρων και τελών, εκτός από τις επιστροφές φόρου εισοδήματος που καταχωρούνται στο λογ.42.04, οι επιχορηγήσεις, οι επιστροφές δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων και οι επιστροφές τόκων λόγω εξαγωγών που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Στο τέλος της χρήσης ο λογ. 82 μεταφέρεται στο λογ. 86.02.

Οι λογ. **83 και 84** στο τέλος της χρήσης μεταφέρονται στους λογ. 86.02.10 και 86.02.03 αντίστοιχα(βλέπε και λογ. 44).

- 84 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ**
- 84.00 Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων**
- 84.00.00 Από προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**
- 01 Από προβλέψεις για υποτίμηση συμμετοχ. σε λοιπές πλην Α.Ε. Επιχειρήσεις
- 09 Από λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης
- 10 Από προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων γηπέδων
- 11 Από προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις
- 12 Από προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους & έκτακτα έξοδα
- 13 Από προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων
- 99 Από λοιπές έκτακτες προβλέψεις
- 84.01 Έσοδα από χρησιμοποιημένες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων για έκτακτους κινδύνους**
- 84.01.12 Από προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους & έκτακτα έξοδα**
- 13 Από προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων
- 99 Από λοιπές έκτακτες προβλέψεις
- 84.91 Έσοδα από χρησιμοποιημένες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων προς κάλυψη εξόδων εκμετάλλευσης**
- 84.91.00 Από προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**
- 09 Από λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης
- 84.99 Προϋπολογισμένα έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων (Λ/58.12)**

- 85 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ**
- 85.00 Αποσβέσεις εδαφικών εκτάσεων**
- 85.00.01 Αποσβέσεις Ορυχείων**
- 02 Αποσβέσεις Μεταλλείων
- 03 Αποσβέσεις Λατομείων
- 05 Αποσβέσεις Φυτειών
- 06 Αποσβέσεις Δασών
- 11 Αποσβέσεις Ορυχείων εκτός εκμετάλλευσης
- 12 Αποσβέσεις Μεταλλείων εκτός εκμετάλλευσης
- 13 Αποσβέσεις Λατομείων εκτός εκμετάλλευσης
- 15 Αποσβέσεις Φυτειών εκτός εκμετάλλευσης
- 16 Αποσβέσεις Δασών εκτός εκμετάλλευσης
- 85.01 Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων-τεχνικών έργων**
- 85.01.00 Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων**
- 01 Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών
- 02 Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων
- 03 Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων
- 07 Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
- 08 Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων
- 09 Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων
- 10 Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων τρίτων

- 14Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων εκτός εκμετάλλευσης
- 15Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
- 16Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων εκτός εκμετάλλευσης
- 17Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων εκτός εκμετάλλευσης
- 21Αποσβέσεις κτιρίων-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 22Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 23Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 24Αποσβέσεις διαμόρφωσης γηπέδων τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 85.02 Αποσβέσεις μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
- 85.02.00 Αποσβέσεις μηχανημάτων
 - 01Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων
 - 02Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων "χειρός"
 - 03Αποσβέσεις εργαλείων
 - 04Αποσβέσεις καλουπιών-ιδιοσυσκευών
 - 05Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων
 - 06Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
 - 07Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων
 - 08Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων
 - 09Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων
 - 10Αποσβέσεις μηχανημάτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 11Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων εκτός εκμετάλλευσης
 - 12Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων "χειρός" εκτός εκμετάλλευσης
 - 13Αποσβέσεις εργαλείων εκτός εκμετάλλευσης
 - 14Αποσβέσεις καλουπιών-ιδιοσυσκευών εκτός εκμετάλλευσης
 - 15Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων εκτός εκμετάλλευσης
 - 16Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού εκτός εκμετάλλευσης
 - 17Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 18Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 19Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμετάλλευσης
- 85.03 Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων
- 85.03.00 Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων
 - 01Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων
 - 02Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορτηγών- ρυμουλκών-ειδικής χρήσης
 - 03Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων
 - 04Αποσβέσεις πλωτών μέσων
 - 05Αποσβέσεις εναέριων μέσων
 - 06Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών

- 09Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς
- 10Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων εκτός εκμετάλλευσης
- 11Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων εκτός εκμετάλλευσης
- 12Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορτηγών ρυμουλκών-ειδικής χρήσης εκτός εκμετάλλευσης
- 13Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων εκτός εκμετάλλευσης
- 14Αποσβέσεις πλωτών μέσων εκτός εκμετάλλευσης
- 15Αποσβέσεις εναέριων μέσων εκτός εκμετάλλευσης
- 16Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης
- 19Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης
- 85.04 Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 85.04.00 Αποσβέσεις επίπλων
 - 01Αποσβέσεις σκευών
 - 02Αποσβέσεις μηχανών γραφείων
 - 03Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συγκροτημάτων
 - 04Αποσβέσεις μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς
 - 05Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων
 - 06Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση
 - 08Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών
 - 09Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού
 - 10Αποσβέσεις επίπλων εκτός εκμετάλλευσης
 - 11Αποσβέσεις σκευών εκτός εκμετάλλευσης
 - 12Αποσβέσεις μηχανών γραφείων εκτός εκμετάλλευσης
 - 13Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συγκροτημάτων εκτός εκμετάλλευσης
 - 14Αποσβέσεις μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς εκτός εκμετάλλευσης
 - 15Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων εκτός εκμετάλλευσης
 - 16Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμετάλλευσης
 - 18Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών εκτός εκμετάλλευσης
 - 19Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού εκτός εκμετάλλευσης
- 85.05 Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων & εξόδων πολυετούς απόσβεσης
- 85.05.00 Αποσβέσεις υπεραξίας επιχείρησης
 - 01Αποσβέσεις δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας
 - 02Αποσβέσεις δικαιωμάτων εκμετάλλευσης ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων
 - 03Αποσβέσεις λοιπών παραχωρήσεων
 - 04Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ενσώματων πάγιων στοιχείων
 - 05Αποσβέσεις λοιπών δικαιωμάτων
 - 10Αποσβέσεις εξόδων ίδρυσης και α' εγκατάστασης
 - 11Αποσβέσεις εξόδων ερευνών ορυχείων- μεταλλείων-λατομείων
 - 12Αποσβέσεις εξόδων λοιπών ερευνών

- 13Αποσβέσεις εξόδων αύξησης κεφαλαίου και έκδοσης ομολογιακών δανείων
- 14Αποσβέσεις εξόδων κτήσης ακινητοποιήσεων
- 15Αποσβέσεις συναλλαγματικών διαφορών από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις πάγιων στοιχείων
- 16Αποσβέσεις διαφορών έκδοσης και εξόφλησης ομολογιών
- 17Αποσβέσεις εξόδων αναδιοργάνωσης
- 18Αποσβέσεις τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου
- 19Αποσβέσεις λοιπών εξόδων πολυετούς απόσβεσης
- 99Προϋπολογισμένες μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις (Λ/58.13)

67

Ο λογ. 85 χρεώνεται με τις **πρόσθετες αποσβέσεις** , (μη λειτουργικές) που προβλέπονται από τη νομοθεσία, με πίστωση των αποσβεσμένων πάγιων στοιχείων.

Πρόσθετες αποσβέσεις έχουν δικαίωμα να υπολογίσουν οι ημεδαπές και οι αλλοδαπές βιομηχανικές, βιοτεχνικές και μεταλλευτικές επιχειρήσεις(Υπ. Οικ. Εγκ. 40/73)(.

Οι **πρόσθετες αποσβέσεις** υπολογίζονται μόνο στα κτίρια, στα μηχανήματα, στα μεταφορικά μέσα και γενικά στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην παραγωγή και όχι στα έπιπλα και σκεύη που βρίσκονται στα γραφεία της επιχείρησης(Υπ. Οικ. Εγκ. 40/73).

Οι πρόσθετες αποσβέσεις **δεν κοστολογούνται**.

Στο τέλος της χρήσης **πιστώνεται** ο λογ. 85 για να εξισωθεί και **χρεώνεται** ο λογ. **86.03**.

- 86 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ**
- 86.00 Αποτελέσματα εκμετάλλευσης**
- 86.00.00 Μικτά αποτελέσματα(κέρδη ή ζημίες) εκμετάλλευσης**
 - 01 Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης
 - 02 Έξοδα διοικητικής λειτουργίας
 - 03 Έξοδα λειτουργίας ερευνών-ανάπτυξης
 - 04 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης
 - 05 Κόστος αδρανείας (γν. 46/1189/89)
- 86.01 Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα**
- 86.01.00 Έσοδα συμμετοχών**
 - 01 Έσοδα χρεογράφων
 - 02 Κέρδη πώλησης συμμετοχών και χρεογράφων
 - 03 Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα
 - 07 Διαφορές αποτίμησης συμμετοχών και χρεογράφων
 - 08 Έξοδα και ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων
 - 09 Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα
- 86.02 Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα**
- 86.02.00 Έκτακτα και ανόργανα έσοδα**
 - 01 Έκτακτα κέρδη
 - 02 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων
 - 03 Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων
 - 07 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα
 - 08 Έκτακτες ζημίες
 - 09 Έξοδα προηγούμενων χρήσεων
 - 10 Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους
- 86.03 Μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις πάγιων**
- 86.03.00 Εδαφικών εκτάσεων**
 - 01 Κτιρίων-εγκαταστάσεων κτιρίων-τεχνικών έργων
 - 02 Μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
 - 03 Μεταφορικών μέσων
 - 04 Επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
 - 05 Ασώματων ακινητοποιήσεων & εξόδων πολυετούς απόσβεσης
- 86.99 Καθαρά αποτελέσματα χρήσης**

68

Ο λογ. 86 προσδιορίζει τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης που πραγματοποιούνται από όλες τις δραστηριότητες της επιχείρησης, πριν από την αφαίρεση των φόρων που βαρύνουν τα κέρδη. Βλέπε λειτουργία του λογ. 86, 8 και 89 .

88	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ
88.00	Καθαρά κέρδη χρήσης
88.01	Ζημίες χρήσης
88.02	Υπόλοιπο κερδών προηγούμενης χρήσης
88.03	Ζημίες προηγούμενης χρήσης προς κάλυψη
88.04	Ζημίες προηγούμενων χρήσεων προς κάλυψη
88.06	Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων
88.07	Λ/σμός αποθεματικών προς διάθεση
88.08	Φόρος εισοδήματος και εισφορά ΟΓΑ
88.08.17	Φόρος αφορ. κερδών άρθρο 7 Ν. 2579/98 (295/98)
88.09	Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι
88.98	Ζημίες εις νέο
88.99	Κέρδη προς διάθεση
89	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
89.00	Ισολογισμός ανοίγματος χρήσης
89.01	Ισολογισμός κλεισίματος χρήσης

69

Με τα δεδομένα του λογ. 88 καταρτίζεται ο «Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων».

Στην αρχή της χρήσης, για το άνοιγμα των βιβλίων, χρεώνεται ο λογ. 89.00 και πιστώνονται οι αναλυτικού λογ/σμοί του παθητικού της απογραφής που συντάχθηκε με 31.12 του προηγούμενου έτους, ο καθένας χωριστά με το ποσό που φέρει στην απογραφή. Επίσης, πιστώνεται ο λογ. 89.00 και χρεώνονται οι αναλυτικοί λογ/σμοί του ενεργητικού της παραπάνω απογραφής, ο καθένας χωριστά με το ποσό που φέρει στην απογραφή αυτή. Οι εγγραφές αυτές ονομάζονται «εγγραφές για το άνοιγμα των λογιστικών βιβλίων» και είναι υποχρεωτικές.

Στο τέλος της χρήσης, χρεώνεται ο λογ/σμός 89.01 και πιστώνονται όλοι οι λογ/σμοί του ενεργητικού που εμφανίζονται την απογραφή τέλους χρήσης για να εξισωθούν. Επίσης με την ίδια ημερομηνία(31.12) πιστώνεται ο λογ. 89.01 και χρεώνονται όλοι οι λογ/σμοί του παθητικού που εμφανίζονται στην απογραφή τέλους χρήσης για να εξισωθούν. Οι εγγραφές αυτές ονομάζονται «εγγραφές για το κλείσιμο των λογιστικών βιβλίων» και δεν είναι υποχρεωτικές.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ

ΟΜΑΔΑ 10η (0)

- 00 Δε χρησιμοποιείται εξαιτίας των προβλημάτων που δημιουργεί ο αριθμός 0 στις μηχανογραφήσεις
- 01 ΑΛΛΟΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**
- 01.00 Χρεόγραφα τρίτων για φύλαξη**
- 01.01 Αξίες τρίτων για είσπραξη**
- 01.02 Εμπορεύματα τρίτων σε παρακαταθήκη**
- 01.99 Άλλα περιουσιακά στοιχεία τρίτων
- 02 ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ**
- 02.00 Ενέχυρα τρίτων για εξασφάλιση απαιτήσεων**
- 02.01 Υποθήκες και προσημειώσεις για εξασφάλιση απαιτήσεων**
- 02.02 Γραμμάτια εισπρακτέα για εξασφάλιση εκτέλεσης όρων συμβάσεων κλπ.**
- 02.03 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση απαιτήσεων**
- 02.04 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με προμηθευτές**
- 02.09 Άλλες εγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 02.10 Παραχωρημένα ενέχυρα για εξασφάλιση υποχρεώσεων**
- 02.11 Παραχωρημένες υποθήκες & προσημειώσεις για εξασφάλιση υποχρεώσεων**
- 02.12 Γραμμάτια πληρωτέα για εξασφάλιση εκτέλεσης όρων συμβάσεων κλπ.**
- 02.13 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση υποχρεώσεων**
- 02.14 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες**
- 02.19 Άλλες εγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση υποχρεώσεων
- 02.20 Προεξοφλημένα γραμμάτια εισπρακτέα
- 02.21 Μεταβιβασμένα σε τρίτους γραμμάτια εισπρακτέα
- 03 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ**
Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας
- 04 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ**
Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας
- 05 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ**

- 05.00 Δικαιούχοι χρεογράφων για φύλαξη
- 05.01 Δικαιούχοι αξιών για είσπραξη
- 05.02 Δικαιούχοι εμπορευμάτων σε παρακαταθήκη
- 05.99 Δικαιούχοι άλλων περιουσιακών στοιχείων

06 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

- 06.00 Δικαιούχοι ενεχύρων για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 06.01 Παραχωρητές υποθηκών και προσημειώσεων για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 06.02 Αποδέκτες γραμματίων εισπρακτέων εγγυήσεων
- 06.03 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 06.04 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης συμβάσ.
- 06.09 Παραχωρητές άλλων εγγυήσεων για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 06.10 Παραχωρήσεις ενεχύρων για εξασφάλιση υποχρεώσεων
- 06.11 Παραχωρήσεις υποθηκών και προσημειώσεων για εξασφάλιση υποχρεώσεων
- 06.12 Κομιστές γραμματίων πληρωτέων για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης όρων συμβάσεων κλπ.
- 06.13 Κομιστές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση απαιτήσεων
- 06.14 Κομιστές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης όρων συμβάσεων
- 06.19 Παραχωρητές άλλων εγγυήσεων για εξασφάλιση υποχρεώσεων
- 06.20 Προεξοφλήσεις γραμματίων εισπρακτέων
- 06.21 Μεταβιβάσεις σε τρίτους γραμματίων εισπρακτέων

07 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας

08 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ

Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε μονάδας

70

Η ομάδα 10 περιλαμβάνει όλους τους λογ/σμούς τάξης, δηλαδή τους λογαριασμούς που εμφανίζουν π.χ εμπορεύματα που ανήκουν σε τρίτους αλλά σε τρίτους αλλά βρίσκονται στις αποθήκες της επιχείρησης κλπ. Οι λογ/σμοί αυτοί εμφανίζονται κάτω από τον ισολογισμό σε χωριστές στήλες.

Ο λογ. 01 συλλειτουργεί μόνο με το λογ. 05, και παρακολουθεί τα ξένα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην επιχείρηση για φύλαξη, για χρήση, για παρακαταθήκη κλπ. **Ειδικότερα:** Όταν έρχονται εμπορεύματα ξένα στην αποθήκη της επιχείρησης π.χ. για φύλαξη, τότε **χρεώνεται** ο λογ/σμός 01.02 με αξία που προσδιορίζεται από τον πολλαπλασιασμό των μονάδων του εμπορεύματος με το λογιστικό ισότιμο (που παίρνεται η δραχμή) ή με την πιθανή αξία του εμπορεύματος και **πιστώνεται** ο λογ/σμός 05.02 με τη ίδια αξία. Όταν τα εμπορεύματα φύγουν από τη επιχείρηση τότε γίνεται η αντίθετη εγγραφή.

Οι λογ/σμοί 02 και 06 με τους αντίστοιχους αναλυτικούς τους λειτουργούν στην περίπτωση που **παρέχεται εγγύηση στην επιχείρηση από Τράπεζες ή από τρίτους** κλπ. δηλαδή **χρεώνεται** ο λογ. 02 με το ποσό της εγγύησης και πιστώνεται ο λογ. 06 με το ίδιο ποσό. Όταν λήξει ο χρόνος της εγγύησης τότε χρεώνεται ο λογ/σμός 06 και πιστώνεται ο

09	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ (Όμιλος λογαριασμών προαιρετικής χρήσης)
090	Δε χρησιμοποιείται
091	ΑΛΛΟΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 01) ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ
092	ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 02)
093	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 03)
094	ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 04)
095	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 05)
096	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 06)
097	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 07)
098	ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ (Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογ. 08)

71

λογ/σμός 02 με το παραπάνω ποσό. Στον λογ. 02 παρακολουθούνται και οι εγγυήσεις καθώς και οι εμπράγματα ασφάλειες που παραχωρεί η επιχείρηση σε τράπεζες ή σε προμηθευτές της (λογ. 02.10-02.19) οι εγγυήσεις παρακολουθούνται με την αξία τους ή με το λογιστικό ισότιμο.

Ο λογ. 03 συλλειτουργεί μόνο με το λογ. 07 και παρακολουθεί τις **αμφοτεροβαρείς συμβάσεις** που αυτή έχει υπογράψει με τρίτους, κατά το μέρος που δεν έχουν εκτελεστεί.

Ο λογ. 04 συλλειτουργεί μόνο με το λογ. 08 και παρακολουθεί τις **διάφορες πληροφορίες**. Στον ίδιο λογ/σμό παρακολουθούνται: η **αφορολόγητη υπεραξία** εξαιτίας **συγχώνευσης ή μετατροπής της επιχείρησης**, τα δικαιώματα για σχηματισμό αφορολόγητων αποθεματικών και οι τυχόν **μετοχές επικαρπίας**.

Η παρακολούθηση για τις πληροφορίες και τα στατιστικά στοιχεία γίνεται ή με προϋπολογιστικές αξίες ή με το λογιστικό ισότιμο.

Ο λογ. **09(091-098)** λειτουργεί όταν λειτουργούν και οι ομάδες 19-29 κλπ. Στον ισολογισμό εμφανίζονται αθροισμένοι οι παραπάνω λογ/σμοί μαζί με τα αντίστοιχα κονδύλια των λογ. 01-08.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001
5^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ- 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9 ΤΗΣ 4^{ης} ΝΤΙΡΕΚΤΙΒΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2000 Δρχ.			Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2001 Δρχ.		
Α. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (από το οποίο έχει κληθεί να καταβληθεί μετά το τέλος της χρήσης ποσό δρχ.... λογ. 18.12)		<u>XXX</u>			<u>XXX</u>		
		Χρήσης 2000			Χρήσης 2001		
		Αξία Κτή- σης	Απο- σβέ- σεις	Αναπόσ- βε-στη Αξία	Αξία Κτή- σης	Απο- σβέ- σεις	Αναπόσβε- στη Αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ							
16.10	1.	Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.15	2.	Συν/κές διαφορές δανείων για κτήσεις πάγιων στοιχείων		XXX			XXX
16.18	3.	Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
(16.13-14) +16.16-17 +16.19	4.	Λοιπά έξοδα εγκατάστασης	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Ι Ασώματες ακινητοποιήσεις							
16.11-12	1.	Έξοδα ερευνών & ανάπτυξης	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.01-03	2.	Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.00	3.	Υπεραξία επιχείρησης ως (GOOD WILL)	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.98	4.	Προκαταβολές κτήσης ασώματων ακινητοποιήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.04-05	5.	Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
ΙΙ. Ενσώματες ακινητοποιήσεις							
(10.00+10	1.	Γήπεδα-	XXX				

.10) 44.10		Οικόπεδα Μείον: <u>-XX</u> Προβλέψεις Απαξιώσεων & υποτιμήσεων	XXX	—	XXX	XXX	—	XXX
(10.01- 06+ 10.11-16- 10.99)	2.	Ορυχεία- Μεταλλεία- Λατομεία- Αγροί- Φυτείες –Δάση	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
11	3.	Κτίρια και τεχνικά έργα	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
12	4.	Μηχανήματα-τεχνικές εγκαταστάσεις & λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
13	5.	Μεταφορικά μέσα	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
14	6.	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
(15+32.00+ Χρ. υπόλ. 50.08)	7.	Ακτινοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		Σύνολο ακτινοποιήσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις			Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Σύνολο χρήσης 2000		Σύνολο χρήσης 2001	
18.00	1.	Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις		XXX				
18.01	2.	Συμμετοχ. Σε λοιπές επιχειρήσεις		XXX				
				<u>XXX</u>				
53.06 (18.00.19+ 18.01.19)		Προβλέψεις για υποτιμήσεις	XX <u>XX</u>	<u>XX</u>	XXX	XXX	XXX	XXX
(18.02+18.03)	3.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων			XXX	XXX	XXX	XXX
(18.04+18.05)	4.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεων			XXX	XXX	XXX	XXX
18.07-08	5.	Γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης	XXX					
18.09-10				<u>XX</u>	XXX	XXX	XXX	XXX
18.15-16	6.	Τίτλοι με χαρακτήρα ακτινοποιήσεων			XXX	XXX	XXX	XXX
(18.06+18.11 +18.13-14)	7.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
					<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓΙ+ΓΙΙ+ΓΙΙΙ)					<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ I. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

20	1.	Εμπορεύματα		XXX	XXX
(21+22)	2.	Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή, Υποπροϊόντα-Υπολείμματα		XXX	XXX
23	3.	Παραγωγή σε εξέλιξη		XXX	XXX
(24+25+26 +28)	4.	Πρώτες και βοηθητικές ύλες- Αναλώσιμα υλικά- Ανταλλακτικά και είδη συσκευασίας		XXX	XXX
(32.01-03+ Χρ. υπόλ. 50 πλην 50.08)	5.	Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων		XXX	XXX
				<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

II. Απαιτήσεις

			Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Σύνολο χρήσης 2000	Σύνολο χρήσης 2001
Χρ. υπόλ.30 πλην 30.97-99 44.11	1.	Πελάτες	XXX			
(31.00+31.07-31.04- 31.05-31.11-31.12)	2.	Μείον: Προβλέψεις Γραμμάτια εισπρακτέα- Χαρτοφυλακίου(μείον τα προεξοφλημένα- μεταβιβασμένα ποσού δρχ.... -Στις Τράπεζες για είσπραξη -Στις Τράπεζες σε εγγύηση	XXX -XXX XXX XXX	XXX	XXX	XXX
(31.01+31.08) (31.01+31.08)			XXX XXX XXX			
(31.06+31.13) (31.03+31.10)		Μείον: μη δουλευμένοι τόκοι	XX	XXX	XXX	XXX
33.90	3.	Γραμμάτια σε καθυστέρηση	XXX	XXX	XXX	XXX
33.91	3α	Επιταγές εισπρ.(μεταχρ.)	XXX	XXX	XXX	XXX
33.04-05	3β	Επιταγές σε καθυστέρηση	XXX	XXX	XXX	XXX
	4.	Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση	XXX	XXX	XXX	XXX
33.11-12	5.	Βραχυπρόθεσμ απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχ/σεων	XXX	XXX	XXX	XXX
33.21-22	6.	Βραχυπρόθεσμ. απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσ.	XXX	XXX	XXX	XXX
33.07-10	7.	Απαιτήσεις κατά οργάνων διοίκησης	XXX	XXX	XXX	XXX
(32.04+ 33.17-18)	8.	Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων	XXX	XXX	XXX	XXX
(33.19-20)	9.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες στην επόμενη χρήση	XXX	XXX	XXX	XXX
(33.97-99+ 33.97-99)	10	Επισφαλείς επίδικοι πελάτες και χρεώστες Μείον: Προβλέψεις (44.11)	XXX XX	XXX	XXX	XXX
(33.00-02+ 33.13-16+ 33.95-96)	11	Χρεώστες διάφοροι	XXX	XXX	XXX	XXX
35, 54.08(χρ.)	12	Λογ/σμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>

III. Χρεόγραφα

			Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Σύνολο χρήσης 2000	Σύνολο χρήσης 2001
(34.00-03+34.10- 13+34.20-21)	1.	Μετοχές	XXX			
(34.05-06+34.15-	2.	Ομολογίες	XXX			

16+34.22-23)						
Υπόλ. Λ/34	3.	Λοιπά χρεόγραφα	XXX			
34.25	4.	Ιδιες μετοχές	XXX			
53.07		Μείον: Οφειλόμενες δόσεις	- XX			
34.99		Προβλέψεις για υποτίμηση	<u>- XX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

IV. Διαθέσιμα

38.00	1.	Ταμείο	XXX	XXX	XXX	XXX
38.02	2.	Ληγμένα τοκομερίδια εισπρακτέα	XXX	XXX	XXX	XXX
38.03-06	3.	Καταθέσεις όψης και προθεσμίας	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Σύνολο Κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙΥ)			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

36.00	1.	Έξοδα επόμενων χρήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX
36.01	2.	Έσοδα χρήσης εισπρακτέα	XXX	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Λ/36	3.	Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοί ενεργητικού	XXX	XXX	XXX	XXX
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+ Β+ Γ+ Δ+ Ε)			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ

01	1.	Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία		XXX	XXX
02	2.	Χρεωστικοί λογ/σμοί εγγυήσεων και εμπραγμάτων ασφαλειών		XXX	XXX
03	3.	Απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις		XXX	XXX
04	4.	Λοιποί λογ/σμοί τάξης		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
				<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

		Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2000 Δρχ.	Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2001 Δρχ.
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
I. Κεφάλαιο (μετοχικό, κλπ.)			
(..... μετοχές των δρχ.)			
40.00-01	1. Καταβλημένο	XXX	XXX
40.02-03	2. Οφειλόμενο(από το οποίο έχει κληθεί να καταβληθεί ποσό δρχ.)	XXX	XXX
40.04-05	3. Αποσβεσμένο	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις δανείων			
41.06	1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων	XXX	XXX
41.07	2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	XXX	XXX
41.10	3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια			
41.02	1. Τακτικό αποθεματικό	XXX	XXX
41.03	2. Αποθεματικά καταστατικού	XXX	XXX
41.04	3. Ειδικά αποθεματικά	XXX	XXX
41.05	4. Έκτακτα αποθεματικά	XXX	XXX
41.08+41.90 έως 49.92	5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	XXX	XXX
41.09	6. Αποθεματικά για ίδιες μετοχές	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
V. Αποτελέσματα εις νέο			
42.00	Υπόλοιπο κερδών χρήσης εις νέο		
42.01	Υπόλοιπο ζημιών χρήσης εις νέο	(-XXX)	(-XXX)
42.02	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων	<u>(-XXX)</u>	<u>(-XXX)</u>
		<u>(-XXX)</u>	<u>(-XXX)</u>
VI. Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου			
43.00-01	1. Καταθέσεις μετόχων ή εταίρων	XXX	XXX
43.02	2. Διαθέσιμα μερίσματα χρήσης για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
43.90	3. Αποθεματικά διατεθειμένα για αύξηση κεφαλαίου	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (AI+AII+AIII+AIV+AV+AVI)		
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ			
44.10	1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	XXX	XXX

(44.09+ 44.12-99)	2.	Λοιπές προβλέψεις			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
					<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Σύνολο χρήσης 2000	Σύνολο χρήσης 2001
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
45.00-05	1.	Ομολογιακά δάνεια	XXX	XXX	XXX	XXX
45.10-12	2.	Δάνεια Τραπεζών	XXX	XXX	XXX	XXX
45.13	3.	Δάνεια Ταμειυτηρίων	XXX	—	XXX	XXX
45.14-15	4.	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχ.	XXX	XXX	XXX	XXX
45.16-17	5.	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσ.	XXX	XXX	XXX	XXX
45.10-12 (μέρος)	6.	Τράπεζες λ/ μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων με εγγύηση γραμμάτων εισπρακτέων	XXX	XXX	XXX	XXX
15.19-21	7.	Γραμμάτια πληρωτέα μακροπρόθεσμης λήξης	XXX	XXX	XXX	XXX
45.24-26	8.	Μείον: Μη δουλευμένοι τόκοι	XX	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Λ/45		Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	XXX	XXX	XXX	XXX
			XXX	XXX	XXX	XXX
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Πιστ.Υπόλ. 50	1.	Προμηθευτές		XXX	XXX	XXX
51.00-02	2.	Γραμμάτια πληρωτέα	XXX			
51.03-05		Μείον: Μη δουλευμένοι τόκοι	XXX	XXX	XXX	XXX
53.90	2α	Επιταγές πληρωτέες(μεταχρ.)		XXX	XXX	XXX
52	3.	Τράπεζες λ/ βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		XXX	XXX	XXX
Πιστ.Υπόλ. 30	4.	Προκαταβολές Πελατών		XXX	XXX	XXX
54	5.	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη		XXX	XXX	XXX
55	6.	Ασφαλιστικοί Οργανισμοί		XXX	XXX	XXX
53.17-18	7.	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση		XXX	XXX	XXX
53.10-11	8.	Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις		XXX	XXX	XXX
53.12-13	9.	Υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις		XXX	XXX	XXX
53.01	10.	Μερίσματα πληρωτέα		XXX	XXX	XXX
Υπ. Λ/53	11.	Πιστωτές διάφοροι		XXX	XXX	XXX
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ+ ΓΙΙ)	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ			Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Σύνολο χρήσης 2000	Σύνολο χρήσης 2001

56.00	1.	Έσοδα επομένων χρήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX
56.01	2.	Έξοδα χρήσης δουλεωμένα	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
Υπόλ. Λ/56	3.	Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοί	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ				
(Α+Β+Γ+Δ)				

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ

05	1.	Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων		XXX	XXX
06	2.	Πιστωτικοί λογ/σμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών		XXX	XXX
06	3.	Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις		XXX	XXX
08	4.	Λοιποί λογαριασμοί τάξης		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
				<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ (Λ/80)

31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001

(1 Ιανουαρίου- 31 Δεκεμβρίου 2001)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Λ/ ΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

(όπως καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών)

		Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2000		Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2001	
ΧΡΕΩΣΗ					
	1. Αποθέματα έναρξης χρήσης				
20	-Εμπορεύματα	XXX		XXX	
21	-Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	XXX		XXX	
22	-Υποπροϊόντα και υπολείμματα	XXX		XXX	
23	-παραγωγή σε εξέλιξη(Προϊόντα από κατεργασία)	XXX		XXX	
24	-Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX		XXX	
25	-Αναλώσιμα υλικά	XXX		XXX	
26	-Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX		XXX	
28	-Είδη συσκευασίας	<u>XXX</u>	XXX	<u>XXX</u>	XXX
	2. Αγορές χρήσης				
20	-Εμπορεύματα	XXX		XXX	
24	-Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX		XXX	
25	-Αναλώσιμα υλικά	XXX		XXX	
26	-Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX		XXX	
28	-Είδη συσκευασίας	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο αρχικών αποθεμάτων και αγορών		XXX		XXX
	3. ΜΕΙΟΝ: Αποθέματα τέλους χρήσης				
20	-Εμπορεύματα	XXX		XXX	
21	-Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	XXX		XXX	
22	-Υποπροϊόντα και υπολείμματα	XXX		XXX	
23	-παραγωγή σε εξέλιξη(Προϊόντα από κατεργασία)	XXX		XXX	
24	-Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX		XXX	
25	-Αναλώσιμα υλικά	XXX		XXX	
26	-Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX		XXX	
28	-Είδη συσκευασίας	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Αγορές και διαφορά (+ -) αποθεμάτων Μεταφορά		<u>XXX</u> XXX		<u>XXX</u> XXX

	Μεταφορά	XXX		XXX
	4. Οργανικά έξοδα			
60	-Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	XXX		XXX
61	-Αμοιβές και έξοδα τρίτων	XXX		XXX
62	-Παροχές τρίτων	XXX		XXX
63	-Φόροι-Τέλη (πλην των μη ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος φόρων)	XXX		XXX
64	-Διάφορα έξοδα			
64.00	-Έξοδα μεταφορών	XXX		XXX
64.01	-Έξοδα ταξιδιών	XXX		XXX
64.02	-Έξοδα προβολής και διαφήμισης	XXX		XXX
64.03	-Έξοδα εκθέσεων-επιδείξεων	XXX		XXX
64.04	-Ειδικά έξοδα προώθησης εξαγωγών	XXX		XXX
64.05	-Συνδρομές-Εισφορές	XXX		XXX
64.06	-Δωρεές-Επιχορηγήσεις	XXX		XXX
64.07	-Έντυπα και γραφική ύλη	XXX		XXX
64.08	-Υλικά άμεσης ανάλωσης	XXX		XXX
64.09	-Έξοδα δημοσιεύσεων	XXX		XXX
64.10	-Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων	XXX		XXX
64.12	-Ζημίες από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων	XXX		XXX
64.98	-Διάφορα	XXX		XXX
65	-Τόκοι και συναφή έξοδα	XXX		XXX
66	-Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων	XXX		XXX
	ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος			
68	-Προβλέψεις εκμετάλλευσης	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Συνολικό κόστος		XXX	XXX
	Μείον:			
78.00	Ιδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
78.10	Έσοδα από ιδιόχρηση αποθεμάτων	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
78.11	Καταστραφέντα ακατάλληλα αποθέματα	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
	Συνολικό κόστος εσόδων	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
80.00	Κέρδη εκμετάλλευσης	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>		<u>XXX</u>

		Ποσά Κλειόμε- νης Χρήσης 2000	Ποσά Προη- γούμενης Χρήσης 2001		
ΠΙΣΤΩΣΗ					
1. Πωλήσεις					
70	-Εμπορευμάτων	XXX		XXX	
71	-Προϊόντων έτοιμων και ημιτελών	XXX		XXX	
72	-Υποπροϊόντων και υπολειμμάτων	XXX		XXX	
72	-Πρώτων και βοηθητικών υλών- υλικών συσκευασίας	XXX		XXX	
72	-Αναλώσιμων υλικών	XXX		XXX	
72	-Ανταλλακτικών πάγιων στοιχείων	XXX		XXX	
72	-Ειδών συσκευασίας	XXX		XXX	
72	-Άχρηστου υλικού	XXX	XXX	XXX	XXX
73	-Υπηρεσιών(έσοδα από παροχή υπηρεσιών)	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>	
2. Λοιπά οργανικά έσοδα					
74	-Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πώλησης	XXX		XXX	
75	-Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	XXX		XXX	
76	-Έσοδα κεφαλαίων	XXX	XXX	XXX	XXX
78.05	-Χρησιμοποιημένες προβλέψεις εκμετάλλευσης	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
80.00	-Ζημίες εκμετάλλευσης		<u>XXX</u>		<u>XXX</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (Α/86)
31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001
(1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ- 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001)
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 25 ΤΗΣ 4^{ης} ΝΤΙΡΕΚΤΙΒΑ ΤΗΣ ΕΕ

		Ποσά Κλειόμενης		Ποσά Προηγούμενης	
		Χρήσης 2000		Χρήσης 2001	
1. Αποτελέσματα εκμετάλλευσης					
70, 71, 72 και 73	Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	XXX		XXX	
(70 έως και 73)- 86.00.00 (80.01)	Μείον: Κόστος πωλήσεων	XXX		XXX	
86.00.00 (80.01)	Μικτά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) εκμετάλλευσης	XXX		XXX	
86.00.01 (74, 75 και 78.05)	1. Πλέον: Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	XX		XX	
86.00.06 (95)	2. Αποκλίσεις από το πρότυπο κόστος	XX		XX	
86.00.07 (97)	3. Διαφορές ενσωμάτωσης & καταλογ. Σύνολο	XX XXX		XX XXX	
86.00.02 (92.01)	1. Μείον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	XXX		XXX	
86.00.03 (92.02)	2. Έξοδα λειτουργίας ερευνών-ανάπτυξης	XXX		XXX	
86.00.04 (92.03)	3. Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	XXX		XXX	
86.00.05 (92.00)	4. Κόστος αδράνειας	XXX		XXX	
86.00.06 (95)	5. Αποκλίσεις από το πρότυπο κόστος	XXX		XXX	
86.00.07 (97)	6. Διαφορές ενσωμάτωσης και καταλογ.	XXX		XXX	
	Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμετάλλευσης	XX		XX	
ΠΛΕΟΝ (ή μείον)					
86.01.00 (76.00)	1. Έσοδα συμμετοχών	XX		XX	
86.01.01 (76.01)	2. Έσοδα χρεογράφων	XX		XX	
86.01.02 (76.04)	3. Κέρδη πώλησης συμμετοχών & χρεογράφων	XX		XX	
86.01.03 (76.02 έως 76.98, πλην 76.04)	4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έξοδα	XX		XX	
	Μείον:	XX		XX	
86.01.07 (68.01)	1. Προβλέψεις υποτιμ. συμ/χών & χρεογράφων	XX		XX	
86.01.08 (64.10 και 64.12)	2. Έξοδα & ζημίες συμμετοχών & χρεογράφων	XX		XX	
86.01.09 (65)	3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	XX		XX	
86.00+86.01 (λογ. 80.00)	Ολικά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) εκμετάλλευσης	XX		XX	
II. ΠΛΕΟΝ (ή μείον): Έκτακτα αποτελέσματα					
86.02.00 (81.01)	1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	XX		XX	
86.02.01 (81.03)	2. Έκτακτα κέρδη	XX		XX	
86.02.02 (82.01)	3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	XX		XX	
86.02.03 (84)	4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	XX		XX	
	Μείον:	XX		XX	
86.02.07 (81.00)	1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	XX		XX	
86.02.08 (81.02)	2. Έκτακτες ζημίες	XX		XX	
86.02.09 (82.01)	3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	XX		XX	
86.02.10 (83)	4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες)	XX		XX	
	ΜΕΙΟΝ:				
66+85	Σύνολο αποσβέσεων πάγιων στοιχείων	XX		XX	
66	Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	XX		XX	
86.99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη ή Ζημίες) ΧΡΗΣΗΣ προ φόρων	XX		XX	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (Λ/88)

		Ποσά Κλειόμενης Χρήσης 2000		Ποσά Προηγούμενης Χρήσης 2001
88.00 ή 88.01 (86.99)	Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) χρήσης		XXX	XXX
88.02-04 (42.00-02)	(+) ή (-): Υπόλοιπο αποτελεσμάτων(κερδών ή ζημιών) προηγούμενων χρήσεων		XXX	XXX
88.06 (42.04)	(+) ή (-): διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων		(-XXX)	XXX
88.07 (Υπολ/ σμοί 41)	(+): Αποθεματικά προς διάθεση		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο		XXX	XXX
88.08	1. ΜΕΙΟΝ: Φόρος εισοδήματος και εισφορά ΟΓΑ	XXX	XXX	
88.09	2.			
88.99	Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
88.98	Κέρδη προς διάθεση Ή Ζημίες εις νέο		XXX	XXX
			<u>(-XXX)</u>	<u>(-XXX)</u>
41.02	1. Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:			
53.01	2. Τακτικό αποθεματικό		XXX	XXX
53.01	3. Πρώτο μέρισμα		XXX	XXX
41.03	4. Πρόσθετο μέρισμα		XXX	XXX
41.04-05	5. Αποθεματικά καταστατικού(αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις) Ειδικά και έκτακτα αποθεματικά (αναφέρεται ο σκοπός) (πχ. Διάθεση ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού από κέρδη πώλησης χρεογράφων νόμου Για την κάλυψη ισόποσης ζημιάς από πώληση χρεογράφων)κλπ.		XXX	XXX
41.08	6. Αφορολόγητα αποθεματικά(αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις)		XXX	XXX
41.90	6α Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα		XXX	XXX
41.91	6β Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο		XXX	XXX
41.92	6γ Αφορολόγητα κέρδη τεχνικών και οικοδομικών επιχειρήσεων		XXX	XXX
53.08	7. Ποσοστά μελών Διοικητικού Συμβουλίου		XXX	XXX
42.00	8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΣΤ. Διαχειριστική περίοδος- Απογραφή- Ισολογισμός (άρθρο 26, 27, 28,29)

1. Η διαχειριστική περίοδος περιλαμβάνει **δώδεκα μήνες**. Κατά την έναρξη, τη λήξη ή τη διακοπή των εργασιών της επιχείρησης, η διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι **μικρότερη από 12 μήνες**.

Κατ' εξαίρεση, για τις επιχειρήσεις γ' κατηγορίας, η πρώτη διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι και **μεγαλύτερη από 12 μήνες** και το πολύ μέχρι 24 μήνες. (Π.χ. από ίδρυση, από μετατροπή κλπ).

Τέτοια περίοδος θεωρείται και εκείνη κατά την οποία η επιχείρηση, λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων, άρχισε υποχρεωτικά να τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας. Κατά συνέπεια, όταν προαιρετικά άρχισε η επιχείρηση να τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας, τότε η διαχειριστική περίοδος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **12 μήνες** (Εγκ. 1118148/92 παρ. 26.0)

Η διαχειριστική περίοδος με γ' κατηγορίας βιβλία λήγει στις 30.6 ή στις 31.12 του κάθε έτους. Επίσης η ημεδαπή επιχείρηση στην οποία μετέχει αλλοδαπή επιχείρηση με ποσοστό στο κεφάλαιο 50% τουλάχιστον καθώς και η ημεδαπή επιχείρηση που είναι υποκατάστημα αλλοδαπής επιτρέπεται να κλείνει χρήση κατά το χρόνο που κλείνει τη διαχείριση της και η αλλοδαπή επιχείρηση. Για το λόγο αυτό, η ημεδαπή επιχείρηση θα πρέπει να προσκομίσει στη Δ.Ο.Υ. βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής αρχής της έδρας που να φαίνεται ο χρόνος κλεισίματος της χρήσης στην αλλοδαπή.

Με αίτημα της επιχείρησης γ' κατηγορίας βιβλίων που υποβάλλεται το αργότερο μέσα στον **ενδέκατο μήνα** της διαχειριστικής περιόδου, μπορεί να ζητηθεί για ειδικούς λόγους (πχ. Λόγω μηχανοργάνωσης, λόγω έναρξης νέου κλάδου εργασιών κλπ.) παράταση του χρόνου λήξης.

Η διαχειριστική περίοδος των νομικών προσώπων, που τίθενται σε εκκαθάριση, για οποιοδήποτε λόγο αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης και λήγει με την ολοκλήρωση της.

2. Μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, αυτοί που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας, προβαίνουν σε **ποσοτική** καταμέτρηση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων (είδος, μονάδα μέτρησης, ποσότητα) τα οποία και καταγράφουν μέχρι τις **20 του μεθεπόμενου μήνα** από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στο βιβλίο απογραφών, χωριστά για κάθε αποθηκευτικό χώρο. Σε ενιαίο αποθηκευτικό χώρο δεν απαιτείται καταχώρηση της απογραφής διακεκριμένα. Ως ενιαίος αποθηκευτικός χώρος νοείται και το κτίσμα στο οποίο δεν παρεμβάλλεται άλλη επιχείρηση (Υπ. Οικ. 1060468/31.5.94). Όσοι τηρούν **βιβλία β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.** είναι υποχρεωμένοι να προβαίνουν μέχρι 20.2 του επόμενου έτους, στην απογραφή της ποσότητας και της αξίας των εμπορεύσιμων αγαθών που έχουν στις αποθήκες τους με 31.12 του προηγούμενου έτους.

Για τα υποκαταστήματα που δεν τηρούν **αυτοτελή λογιστική**, η ποσοτική καταγραφή στις **διπλότυπες θεωρημένες καταστάσεις** και η αποστολή του πρώτου αντιγράφου στην έδρα γίνεται **μέχρι τις 20 του μεθεπόμενου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου μήνα**. Στα βιβλία της έδρας (Κεντρικό) μπορεί να γραφεί το συνολικό ποσό κατά γενική κατηγορία με την αιτιολογία π.χ. «εμπορεύματα υποκαταστήματος ως θεωρημένη κατάσταση Νο.....δρχ.....» κλπ. Στην περίπτωση αυτή όμως, θα πρέπει στην κατάσταση απογραφής του υποκαταστήματος που στέλνεται στο κεντρικό, να καταχωρείται και η αξία αποτίμησης των αποθεμάτων αναλυτικά (Εγκ. 1118148/92 παρ. 27.3.4)

Για τα **υποκαταστήματα** που λειτουργούν στον ίδιο νομό με την έδρα ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων από αυτή και **δεν εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα**, η καταγραφή των αποθεμάτων μπορεί να γίνεται απευθείας στο βιβλίο απογραφών της έδρας, διακεκριμένα και να μην συντάσσονται καταστάσεις απογραφής.

3. **Οι εγγραφές προσδιορισμού του αποτελέσματος και της σύνταξης του ισολογισμού** γίνονται μέσα στα παρακάτω χρονικά περιθώρια.

α) Μέσα σε 3 μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, για τις **ατομικές επιχειρήσεις, προσωπικές εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, κοινοπραξίες και κοινωνίες του αστικού δικαίου.**

β) Μέσα σε 4 μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, για τις **ανώνυμες εταιρίες και συνεταιρισμούς.**

γ) Μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, για τις **αλλοδαπές επιχειρήσεις** και τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται ποντοπόρα πλοία.

Οι παραπάνω προθεσμίες δεν μπορούν να υπερβούν την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Μέσα στα προαναφερόμενα χρονικά διαστήματα προσδιορίζεται η τιμή και η αξία αποτίμησης των παραπάνω εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, που γράφονται, στη συνέχεια, δίπλα από την αντίστοιχη ποσότητα (ποσότης Χ τιμή = αξία).

Η αξία αποτίμησης προσδιορίζεται αν πολλαπλασιαστεί η ποσότητα με την μικρότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής κλπ.

Ειδικότερα: α) Τα αποθέματα, εκτός από τα υπολείμματα, τα υποπροϊόντα και τα ελαττωματικά προϊόντα, αποτιμώνται στην **κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής τους και της τιμής στην οποία η επιχείρηση μπορεί να τα αγοράσει ή να τα παράγει κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού.**

Αν η τελευταία αυτή τιμή (που ονομάζεται τρέχουσα τιμή αγοράς ή αναπαραγωγής) είναι **χαμηλότερη από την τιμή κτήσης ή από το ιστορικό κόστος παραγωγής, αλλά μεγαλύτερη όμως από την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία,** τότε η αποτίμηση γίνεται στην **καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία.**

β) Τα **υπολείμματα, τα υποπροϊόντα και τα ελαττωματικά προϊόντα** αποτιμώνται σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Δηλαδή τα υποπροϊόντα, όταν προορίζονται για πώληση αποτιμώνται στην **καθαρή πιθανή τιμή πώλησης τους,** όταν όμως προορίζονται να επαναχρησιμοποιηθούν από την ίδια την επιχείρηση αποτιμούνται στην **τιμή χρησιμοποίησης τους** κλπ. (Βλέπε περισσότερα για τα υπολείμματα, τα υποπροϊόντα και τα ελαττωματικά προϊόντα καθώς και για τα συμπαράγωγα.

γ) Τα εμπορεύσιμα είδη, που λόγω βλάβης ή λόγω μόδας κλπ. Αχρηστεύονται ή έχουν μειωμένη αξία, μπορούν να αποτιμηθούν στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών με την πιθανή τιμή πώλησης ή χωρίς αξία, αν αχρηστεύτηκαν τελείως (Υπ. Οικ. Ε. 16430/56)

Ως τιμή κτήσης ή ως ιστορικό κόστος παραγωγής παίρνεται η τιμή που καθορίζεται από τον επιτηδευματία με βάση μια από τις αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης, την οποία θα πρέπει στη συνέχεια να την εφαρμόζει ο επιτηδευματίας, στα επόμενα έτη, κατά πάγιο τρόπο. Ο επιτηδευματίας που επιθυμεί να αλλάξει την μέθοδο αποτίμησης για σπουδαίο λόγο (π.χ. για βελτίωση της λειτουργικότητας της επιχείρησης κλπ.), υποβάλλει σχετική αίτηση για **έγκριση** της αλλαγής της Δ.Ο.Υ. (πέντε) **5 τουλάχιστον μήνες** πριν από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Σε πρότυπη κοστολόγηση, ως τιμή ιστορικού κόστους παραγωγής θεωρείται η πρότυπη τιμή με την προϋπόθεση φυσικά ότι οι αποκλίσεις, που θα προκύψουν ενδεχομένως ανάμεσα στο πρότυπο και στο ιστορικό κόστος, θα κατανέμονται στα μένοντα (τελικά αποθέματα) και στα πωλημένα προϊόντα. Το ποσό των αποκλίσεων αυτών που αναλογεί στα μένοντα προϊόντα θα πρέπει αν εμφανίζεται ιδιαίτερα.

Τέτοιες μέθοδοι αποτίμησης είναι: **α)** η μέθοδος FIFO, **β)** η μέθοδος LIFO, **γ)** η μέθοδος του κινητού μέσου όρου, **δ)** η μέθοδος του σταθμικού μέσου όρου, **ε)** η μέθοδος του βασικού αποθέματος, **στ)** η μέθοδος του εξατομικευμένου κόστους και **ζ)** η μέθοδος του πρότυπου κόστους.

Η μέθοδος αποτίμησης που διάλεξε η επιχείρηση που διάλεξε η επιχείρηση μνημονεύεται στην απογραφή (άρθρο 85 Εμπ. Κωδ.).

Ως τρέχουσα τιμή θεωρείται εκείνη στην οποία η επιχείρηση μπορεί να αγοράσει ή να παράγει το εμπορεύσιμο αγαθό κατά την ημέρα της απογραφής.

ΣΗΜ.: α) μπορούν να καταχωρηθούν στο βιβλίο απογραφών τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, εκτός από τα εμπορεύσιμα αγαθά, με τα υπόλοιπα που εμφανίζουν οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί του γενικού καθολικού (π.χ. προμηθευτές, χρεώστες, πελάτες

κλπ.), με την προϋπόθεση όμως, ότι οι πρωτοβάθμιοι αυτοί λογ/σμοί καταχωρούνται πρώτα με τα υπόλοιπα των αναλυτικών τους λογαριασμών σε θεωρημένες καταστάσεις ή σε θεωρημένα ισοζύγια ή σε θεωρημένα βιβλία (άρθρο 27 παρ. 4, 5, 6).

β) Τα περιουσιακά στοιχεία **καθενός τρίτου** καταχωρούνται στην απογραφή χωριστά από τα περιουσιακά στοιχεία του επιτηδευματία, τουλάχιστον κατά είδος και ποσότητα, με αναγραφή και του σκοπού για τον οποίο βρίσκονται στα χέρια του επιτηδευματία(π.χ. για φύλαξη, για πώληση κλπ.)(Εγκ.1118148/92 παρ. 27.7)

γ) Επιτρέπεται, χωρίς έγκριση από τη Δ.Ο.Υ, η **αλλαγή της μεθόδου**, που προσδιορίζει την τιμή κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής, μόνο κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο που εφαρμόζεται πλήρως η αναλυτική λογιστική (άρθρο 28 παρ. 2 Κ.Β.Σ.).

Παράδειγμα αποτίμησης εμπορεύσιμου αγαθού

Μια επιχείρηση , για το εμπορεύσιμο είδος Α είχε πραγματοποιήσει τις εξής αγορές, αναλώσεις και πωλήσεις μέσα στο έτος 1999.

ΕΙΔΟΣ Α

α) Αγορές

Ημερομηνίες	Ποσότης	Τιμή	Αξία
1.1.99 Αρχικό Απόθεμα	κιλ. 100	X	10 = 1.000
10.3.99 Αγορά	κιλ. 200	X	9 = 1.800
11.10.99 Αγορά	κιλ. <u>300</u>	X	11 = <u>3.300</u>
Σύνολο	κιλ. <u>600</u>	X	= <u>6.100</u>

β) Πωλήσεις-αναλώσεις

Ημερομηνίες	Ποσότης
6.2.99 Ανάλωση	κιλά 80
20.4.99 Πώληση	κιλά 120
15.12.99 Ανάλωση	κιλά <u>340</u>
Σύνολο	κιλά <u>540</u>

Ζητείται: Να βρεθεί η τιμή κτήσης με την εφαρμογή της κάθε μιας από τις παραπάνω γνωστές μεθόδους αποτίμησης.

Λύση

α) μέθοδος FIFO

Με τη μέθοδο αυτή ότι αναλίσκεται ή πωλείται θεωρείται ότι προέρχεται από τα αρχικά αποθέματα, στη συνέχεια από την πρώτη αγορά κ.ο.κ. Κατά συνέπεια τα τελικά αποθέματα προέρχονται από την τελευταία αγορά ή την προτελευταία αγορά κ.ο.κ.

Δηλαδή: τα τελικά αποθέματα που είναι 60 κιλά (600-540) θα έχουν τιμή κτήσης 11 δρχ. Και αξία αποτίμησης 660 δρχ (60 κιλ.Χ11 δρχ.)

β) μέθοδος LIFO

Η μέθοδος **LIFO** περιοδικής απογραφής είναι ακριβώς αντίθετη με τη μέθοδο FIFO. Επομένως τα τελικά αποθέματα (60 κιλά) θα έχουν τιμή κτήσης 10 δρχ και αξία αποτίμησης 600 δρχ.(60 κιλ.X10 δρχ.). Υπάρχει όμως και η μέθοδος **LIFO** διαρκούς απογραφής κατά την οποία, οι αναλώσεις ή οι πωλήσεις προέρχονται η κάθε μια χωριστά από την αμέσως προηγούμενη ή αν δεν φτάσει, από τις αμέσως προηγούμενες αγορές, κάθε φορά που γίνεται πώληση ή ανάλωση και ότι μένει από τις διάφορες παρτίδες αγορών αποτελεί το τελικό απόθεμα. Δηλαδή, στην περίπτωση μας έχουμε:

Κόστος αναλώσεων ή πωλήσεων					Κόστος τελικού αποθέματος				
6.2.99	Κόστος ανάλωση	80	X	10	=	800	10.3.99	40	X 9 = 360
20.4.99	Κόστος πώλησης	120	X	9	=	1.080	1.1.99	20	X 10 = 200
15.12.99	Κόστος ανάλωσης	300	X	11	=	3.300		60	X 9,33 ⁽¹⁾ = 560
15.12.99	Κόστος ανάλωσης	40	X	9	=	360			
		<u>540</u>				<u>5.5400</u>			

⁽¹⁾560/60=9,33=τιμή κτήσης

γ) μέθοδος του κινητού μέσου όρου ή κυκλοφοριακού μέσου όρου ή των διαδοχικών υπολοίπων

Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται όταν επιδιώκονται βραχύχρονα αποτελέσματα (μηνιαία, τριμηνιαία κλπ.).

Με τη μέθοδο αυτή, όταν εξάγεται ή πωλείται μια ποσότητα, υπολογίζεται η τιμή του μέσου όρου των αγορών μέχρι τη στιγμή της πώλησης με την οποία και υπολογίζεται το κόστος αναλώσεων. Ενεργώντας έτσι φτάνουμε στον τελευταίο μέσο όρο της διαχειριστικής χρήσης ο οποίος θεωρείται και τιμή κτήσης του τελικού αποθέματος.

Δηλαδή:

1.1	Αρχικά αποθέματα	κιλ.	100	X	10	=	1.000
6.2	Κόστος ανάλωσης	κιλ.	-80	X	10	=	-800
	Υπόλοιπο	κιλ.	20	X	10	=	200
10.3	Αγορά	κιλ.	200	X	9	=	1.800
	Σύνολο	κιλ.	220	X	9,09 ⁽¹⁾	=	2.000
20.4.99	Πώληση	κιλ.	-120	X	9,09	=	-1091
	Υπόλοιπο	κιλ.	100	X	9,09	=	909
11.10	Αγορά	κιλ.	300	X	11	=	3.300
	Σύνολο	κιλ.	400	X	10,53	=	4.209
1.5.99	Ανάλωση	κιλ.	-340	X	10,53	=	3.578
	Υπόλοιπο	κιλ.	60	X	10,53	=	631

(1) 2.000/220=9.09

Συνεπώς τα τελικά αποθέματα (60 κιλά) θα έχουν τιμή κτήσης 10,53 δρχ και αξία αποτίμησης 631 δρχ.

Η μέθοδος αυτή προτιμάται στις περιπτώσεις που η επιχείρηση χρησιμοποιεί στο λογιστήριο της ηλεκτρονικό υπολογιστή.

δ) μέθοδος του σταθμικού μέσου όρου (ή κόστους)

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται σήμερα από τον μεγαλύτερο αριθμό των επιχειρήσεων γ' κατηγορίας βιβλίων, γιατί είναι πιο απλή και πιο εύχρηστη από όλες τις άλλες μεθόδους αποτίμησης.

Με τη μέθοδο αυτή αθροίζονται τα αρχικά αποθέματα και οι αγορές όλης της χρήσης κατά ποσότητα και αξία και έτσι βρίσκεται η μέση τιμή κτήσης (αξία/ ποσότητα). Δηλαδή:

	Κιλά				Αξία
Αρχικά αποθέματα	100	X	10	X	1.000
Αγορές	200	X	9	X	1.800
Αγορές	300	X	11	X	3.300
Σύνολο	600	X	10,17 ⁽¹⁾	X	6.100

⁽¹⁾ 6.100/600=10,17

Έτσι τα τελικά αποθέματα που είναι 60 κιλά θα έχουν τιμή κτήσης 10,17 δρχ και αξία αποτίμησης 610 δρχ (60X10,17 δρχ).

Το εμπορεύσιμο αγαθό, στο βιβλίο απογραφών γράφεται ως εξής:

Είδος Α κιλά 60X10,17=610 δρχ.

Στο βιβλίο απογραφών και μέσα στις προαναφερόμενες προθεσμίες γράφονται τα **πάγια περιουσιακά στοιχεία** αναλυτικά σε 3 τουλάχιστον στήλες ως εξής: Στην μια μπαίνει η αρχική αξία κτήσης ή το κόστος ιδιοκατασκευής του παγίου στοιχείου, προσανυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων, στην άλλη οι αποσβέσεις που έχουν γίνει από την ημέρα της αγοράς του ή της ιδιοκατασκευής του μέχρι την ημέρα εκείνη που συντάσσεται ο ισολογισμός και στην τρίτη στήλη γράφεται η αναπόσβεστη αξία του (δηλαδή το υπόλοιπο). Αν το πάγιο έχει αποσβεστεί ολοσχερώς και εξακολουθεί να παραμένει στην κυριότητα του επιτηδευματία, τότε γράφεται στο βιβλίο απογραφών με μια δραχμή.

Σε περίπτωση αναπροσαρμογής με βάση νόμο, η αναπροσαρμοσμένη αξία θεωρείται στο εξής ως αξία κτήσης για το αναπροσαρμοσμένο αυτό πάγιο στοιχείο.

4. Όταν ο επιτηδευματίας τηρεί θεωρημένο βιβλίο- μητρώο πάγων περιουσιακών στοιχείων και αποσβέσεων, τότε η παραπάνω ανάλυση γράφεται στο μητρώο αυτό, και στο βιβλίο απογραφών, γράφονται τα στοιχεία αυτά συγκεντρωτικά κατά ομοειδείς κατηγορίες πάγων περιουσιακών στοιχείων.

5. Τα έπιπλα και σκεύη μπορούν να αναγράφονται στο βιβλίο απογραφών, **κατά συντελεστή αποσβέσεων**, με το συνολικό ποσό της αξίας κτήσης τους, τις αποσβέσεις τους και την αναπόσβεστη αξία τους.

6. Ως τιμή κτήσης των ακινήτων θεωρείται το ποσό που αναγράφεται στο οικείο συμβόλαιο αγοράς. Τα συμβολαιογραφικά και λοιπά έξοδα κτήσης δεν περιλαμβάνονται στην τιμή κτήσης των ακινήτων αυτών. Τα έξοδα αυτά μεταφέρονται, κατά περίπτωση, στα έξοδα α' εγκατάστασης ή στα γενικά έξοδα της χρήσης μέσα στην οποία πραγματοποιήθηκαν.

7. Ως τιμή κτήσης του μηχανολογικού εξοπλισμού θεωρείται η αξία αγοράς προσανυξημένη και με τα με τα έξοδα εγκατάστασης και συναρμολόγησης των μηχανημάτων, μέχρι να τεθούν σε κατάσταση λειτουργίας.

Τα χρεόγραφα και οι συμμετοχές αποτιμούνται όπως παρακάτω και στη συνέχεια γράφονται και στο βιβλίο απογραφών (ή σε θεωρημένες καταστάσεις απογραφής) το κάθε είδος χρεογράφου χωριστά, ως εξής:

α) οι **μετοχές, οι ομολογίες** και τα λοιπά χρεόγραφα που είναι **εισαγμένα στο Χρηματιστήριο**, καθώς και τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, αποτιμούνται στην **κατά είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής τους**,

β) για τα **χρεόγραφα** της πιο πάνω περίπτωσης α' ως **τρέχουσα τιμή** θεωρείται **ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής τιμής τους κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσης**. Ειδικά, για τα **αμοιβαία κεφάλαια** ως τρέχουσα τιμή θεωρείται **ο μέσος όρος της καθαρής τιμής τους κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσης**.

γ) οι **μετοχές ανωνύμων εταιριών** που δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο και οι **συμμετοχές σε επιχειρήσεις που δεν έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρίας** αποτιμούνται πάντοτε στην **τιμή κτήσης τους**,

δ) τα κάθε φύσης χρεόγραφα και οι τίτλοι, που έχουν χαρακτήρα προθεσμιακής κατάθεσης και δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο, όπως είναι **τα έντοκα γραμμάτια Δημοσίου**, αποτιμώνται στην κατ' είδος **παρούσα αξία** τους κατά την ημέρα κλεισίματος του Ισολογισμού. Η αξία αυτή προσδιορίζεται με βάση το **ετήσιο επιτόκιο** του κάθε χρεογράφου ή τίτλου.

8. Οι άλλοι λογαριασμοί του ενεργητικού και παθητικού, (π.χ. οι πελάτες, οι προμηθευτές κλπ.) γράφονται, μέσα στα πιο πάνω χρονικά περιθώρια, στο βιβλίο απογραφών αναλυτικά **με τα υπόλοιπα που έχουν την ημέρα εκείνη** (Στ. 390/61) εκτός αν η ανάλυση τους προκύπτει από άλλα θεωρημένα βιβλία της επιχείρησης (Φορ. Εφ. Χαν. 121/73) οπότε παρακολουθούνται στην απογραφή με περιληπτικούς- γενικούς λογαριασμούς (Πρωτοβάθμιους του Γ.Λ.Σ.).

9. Οι απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις, τα διαθέσιμα και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία που εκφράζονται σε **ξένο νόμισμα**, οπουδήποτε και αν βρίσκονται όλα αυτά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, αποτιμώνται σε δραχμές με το ποσό που προκύπτει από τη μετατροπή του ξένου νομίσματος:

α) με βάση την επίσημη τιμή του κατά την ημέρα της απογραφής, για τις απαιτήσεις, τις υποχρεώσεις και τα διαθέσιμα. **Πιο συγκεκριμένα:**

Η αποτίμηση των **στοιχείων του ενεργητικού** (απαιτήσεων, διαθεσίμων κλπ.) γίνεται με βάση την **επίσημη τιμή αγοράς του συναλλάγματος** της ημέρας αυτής, ενώ η αποτίμηση των **στοιχείων του παθητικού** (υποχρεώσεων κλπ.) με βάση την **επίσημη τιμή πώλησης του συναλλάγματος** της ημέρας αυτής,

β) με βάση την επίσημη τιμή του κατά την ημέρα κτήσης (αγοράς ή ιδιοκατασκευής ή παραγωγής) των χρεογράφων και τίτλων γενικά, των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού, εκτός των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και των αποθεμάτων αγαθών γενικά.

10. Στο τέλος της απογραφής γράφονται σε **λογαριασμούς τάξης** τα εμπορεύματα και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία **κυριότητας τρίτων** που βρίσκονται κατά την λήξη της διαχειριστικής περιόδου στην επιχείρηση, το καθένα χωριστά τουλάχιστον **κατ' είδος και ποσότητα**.

Ο αποστολέας όμως των εμπορευσίμων αυτών ειδών τα γράφει στο βιβλίο απογραφών της δικής του επιχείρησης κατ' είδος, ποσότητα και αξία καθώς και κατά χώρο που βρίσκονται την ημέρα της λήξης της διαχειριστικής περιόδου.

11. Ο επιτηδευματίας που πρόκειται να τηρήσει για πρώτη φορά υποχρεωτικά η προαιρετικά βιβλία τρίτης κατηγορίας συντάσσει **απογραφή έναρξης** στις προθεσμίες που ορίζονται πιο πάνω.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν πάγια περιουσιακά στοιχεία ή αποθέματα, αντί της σύνταξης απογραφής έναρξης, καταχωρούνται στην εγγραφή ανοίγματος των βιβλίων αναλυτικά τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού (άρθρο 27 παρ.2).

12. Κάτω από την απογραφή, και στο ίδιο βιβλίο απογραφών (δηλαδή μέχρι 31/3 ή μέχρι 30/4 ανάλογα με τη μορφή της επιχείρησης) γράφεται μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες από τη λήξη της χρήσης, ο **ισολογισμός της επιχείρησης** που περιλαμβάνει τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς της αντίστοιχης απογραφής.

13. Κάτω από τον ισολογισμό γράφονται ομαδοποιημένοι οι λογαριασμοί που προσδιορίζουν το **αποτελέσματα**. Οι λογαριασμοί αυτοί γράφονται ή στο λογ/σμό «**γενική εκμετάλλευση**» ή στα «**αποτελέσματα χρήσης**». Αν το αποτέλεσμα είναι κέρδος, τότε κάτω από τα «αποτελέσματα χρήσης» γράφεται και ο «**πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων**» (άρθρο 29 παρ. 1 του Κ.Β.Σ.).

14. Οι εγγραφές που προσδιορίζουν τα αποτελέσματα χρήσης, καταχωρούνται, μέσα στις παραπάνω προθεσμίες από τη λήξη της χρήσης, στο ημερολόγιο εγγραφών του ισολογισμού.

15. Ο **ισολογισμός και ο λογ/σμός αποτελεσμάτων χρήσης** της επιχείρησης, της οποίας τα ακαθάριστα έσοδα υπερβαίνουν το ποσό των 250.000 δραχμών **υπογράφονται** και από τον προϊστάμενο του λογιστηρίου της ή από τον υπεύθυνο κατάρτισης του ισολογισμού και του λογ/σμού αποτελεσμάτων χρήσης, ο οποίος πρέπει να έχει: **α)** άδεια άσκησης

οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας (άρθρ. 2 Π.Δ. 475/91), ή πτυχίο του τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και εγγραφή στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ή πτυχίο του τμήματος Λογιστικής της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. και άδεια για υπογραφή ισολογισμού από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας και **β) πενταετή τουλάχιστον συναφή προϋπηρεσία** από τη λήψη του πτυχίου σε λογιστικό οικονομικό κλάδο του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα.

Στην περίπτωση όμως που τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα είναι πάνω από 250.000.000-500.000.000 δρχ μπορεί τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης να τον υπογράφει ο προϊστάμενος του λογιστηρίου, που έχει πτυχίο των τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. και τουλάχιστον **δεκαετή προϋπηρεσία** σε λογιστικό οικονομικό κλάδο του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, καθώς και άδεια για υπογραφή ισολογισμού και λογ/σμού αποτελεσμάτων χρήσης από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Κατ' εξαίρεση, ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, μπορεί να υπογράφονται και από τον προϊστάμενο λογιστηρίου ή τον υπεύθυνο κατάρτισης του ισολογισμού, ο οποίος δεν συγκεντρώνει τις παραπάνω προϋποθέσεις που προβλέπονται, εφόσον αποδεικνύεται ότι έχει υπογράψει αυτός, από το έτος 1965 και μέχρι και τις 30 Απριλίου 1977, ισολογισμούς επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα τουλάχιστον τριών χρήσεων.

Στην περίπτωση που υπογράψει τον ισολογισμό λογιστής που δεν έχει τα παραπάνω προσόντα, τότε οι κυρώσεις που ορίζονται από τον Κ.Β.Σ. επιβάλλονται χωριστά στον επιτηδευματία και χωριστά στον λογιστή που υπέγραψε τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης χωρίς να έχει τέτοιο δικαίωμα.

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ (ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ)

Στο τέλος κάθε χρήσης, οι κάθε μορφής και είδους επιχειρήσεις υπολογίζουν **τακτικές αποσβέσεις** που εκφράζουν τη φθορά των παγίων στοιχείων τους μέσα στη χρήση που πέρασε.

Οι **τακτικές αποσβέσεις**, για ισολογισμούς που κλείνουν με 31.12.97 και μετά, είναι **υποχρεωτικές**, με τη **σταθερή μέθοδο**. Έτσι, οι επιχειρήσεις που δεν ενεργούν, σε κάποια διαχειριστική χρήση, αποσβέσεις σε ένα ή περισσότερα περιουσιακά τους στοιχεία ή και σε όλα, χάνουν το δικαίωμα να εκπέσουν τις αποσβέσεις αυτές σε μεταγενέστερες χρήσεις. Δηλαδή, οι αποσβέσεις θα διενεργούνται κάθε χρόνο, με το νόμιμο συντελεστή, μέχρι να φτάσουν συνολικά το ποσό κατά μία δραχμή μικρότερο από την αρχική αξία, αλλά οι αποσβέσεις όμως αυτές που δεν διενεργήθηκαν στη συγκεκριμένη χρήση, δεν θα αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επομένων αυτών χρήσεων. Μόνο, για τα **καινούρια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής**, που αποκτούν από 1.1.98 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές από αυτές επιχειρήσεις (π.χ. βιομηχανική-εμπορική, μόνο για τα μηχανήματα του βιομηχανικού κλάδου κλπ.), οι αποσβέσεις διενεργούνται υποχρεωτικά είτε με τη **σταθερή μέθοδο απόσβεσης**, είτε με τη **φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης**, με την προϋπόθεση φυσικά ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί, για τα πάγια αυτά περιουσιακά στοιχεία, που αποκτήθηκαν μέσα στη συγκεκριμένη χρήση, θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο. Κατ' εξαίρεση, οι **νέες επιχειρήσεις**, για τις **3 διαχειριστικές χρήσεις** που ακολουθούν τη χρήση μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική λειτουργία τους, μπορούν, (αντί να εφαρμόζουν τους κανονικούς συντελεστές απόσβεσης), να προβούν σε απόσβεση όλων των πάγιων περιουσιακών τους στοιχείων (και όχι μόνο ορισμένων από αυτά), είτε με συντελεστή 0% (δηλαδή να μην υπολογίζουν καθόλου αποσβέσεις στα 3 αυτά χρόνια), είτε με συντελεστή 50% του ισχύοντος ποσοστού απόσβεσης (δηλαδή να υπολογίζουν τις μισές από τις αποσβέσεις εκείνες που προκύπτουν με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο, ανάλογα), με την **προϋπόθεση** φυσικά, ότι ο συντελεστής αυτός της απόσβεσης (0% ή το 50% του κανονικού συντελεστή), που θα επιλεγεί από την επιχείρηση, θα εφαρμόζεται για όλα τα πάγια (και όχι μόνο για ορισμένα από αυτά), και δεν θα μεταβάλλεται από διαχειριστική χρήση σε διαχειριστική χρήση της 3ετίας αυτής (Εγκ. Υπ. Οικ. 1051542/28.4.98, 1076433/25.6.98). Κατά την **πρώτη διαχειριστική χρήση**, που άρχισε η λειτουργία της επιχείρησης και **προηγείται της παραπάνω 3ετίας**, υπολογίζονται κανονικά οι αποσβέσεις με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο, ανάλογα με την περίπτωση (Εγκ. Υπ. Οικ. 1076433/25.6.98).

Για την παραπάνω 3ετία, αν η επιχείρηση δεν προκρίνει ούτε τη μία λύση (συντελεστή απόσβεσης 0%), ούτε την άλλη λύση (συντελεστή απόσβεσης 50% του κανονικού), τότε θα πρέπει να υπολογίζει αποσβέσεις για τα 3 αυτά χρόνια με βάση τον κανονικό συντελεστή απόσβεσης (της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου, ανάλογα).

ΣΗΜ.: α) Η εταιρία, που προέρχεται από **συγχώνευση ή από μετατροπή** με οποιοδήποτε νόμο, δεν θεωρείται νέα. Αν όμως, κατά το χρόνο του μετασχηματισμού κάποια ή κάποιες από τις συγχωνευόμενες ή η μετατρεπόμενη επιχείρηση είναι νέες (με κριτήριο την

παραγωγική λειτουργία τους), τότε και η προερχόμενη από τη συγχώνευση ή τη μετατροπή εταιρία έχει το δικαίωμα, για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εισφέρθηκαν από τη νέα ή τις νέες εταιρίες αυτές επιχειρήσεις, είτε να μην ενεργεί αποσβέσεις για την ζετία είτε να ενεργεί με το μειωμένο συντελεστή, ανάλογα με το τρόπο που είχε ενεργήσει (πριν από το μετασχηματισμό) η επιχείρηση που συγχωνεύτηκε ή που μετατράπηκε. Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση **απορρόφησης** «νέας» επιχείρησης από υφιστάμενη παλαιά εταιρία (Εγκ. Υπ. Οικ. 1051542/28.4.98).

β) Υποχρεωτικά υπολογίζονται αποσβέσεις πάνω στα πάγια που έχουν όλες οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. καθώς επίσης και από τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία β' κατηγορίας μόνο εκείνες που προσδιορίζουν τα αποτελέσματα τους με λογιστικό τρόπο, δηλαδή μόνο οι επιχειρήσεις εκείνες που παρέχουν υπηρεσίες (Εγκ. Υπ. Οικ. 1051542/28.4.98).

Αν τα πάγια αγοράστηκαν μέσα στη χρήση ή χρησιμοποιήθηκαν ορισμένους μόνο μήνες μέσα στη συγκεκριμένη χρήση, τότε οι αποσβέσεις υπολογίζονται μόνο γι' αυτούς τους μήνες που λειτούργησαν (Στ. Ε. 334/56).

Αν η επιχείρηση είναι Ξενοδοχειακή ή εποχιακή (κονσερβοποιία κλπ.) ή αν βρίσκεται σε επισκευή ή σε αναγκαστική αργία, τότε οι αποσβέσεις υπολογίζονται για ολόκληρο το χρόνο (Στ. 837/90 τμ. Β, Στ. Ε. 2430/88 τμ. Β).

Σε όλα τα πάγια οι αποσβέσεις υπολογίζονται για κάθε πάγιο χωριστά (Στ. Ε. 71/72), εκτός από τα έπιπλα και σκεύη που επιτρέπεται να υπολογίζονται οι αποσβέσεις στη συνολική τους αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να γράφονται κατά την απογραφή τα έπιπλα το καθένα χωριστά. Δηλαδή στο βιβλίο απογραφών αναγράφονται για κάθε πάγιο χωριστά, τουλάχιστον η αξία κτήσης του προσανυξημένη με τις δαπάνες βελτίωσης, οι αποσβέσεις που έχουν γίνει και η αναπόσβεστη αξία αυτού, εκτός των επίπλων που δεν χρειάζεται αυτή ανάλυση, αλλά καταχωρούνται συνολικά και χωριστά κατά τεταρτοβάθμιο λογ/σμό του Γ.Λ.Σ.(π.χ. σε μια σειρά ή σε μια καρτέλα 4 τραπέζια, σε άλλη σειρά ή σε άλλη καρτέλα 8 καρέκλες κλπ.). Αν τα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αναλυτικά στο **μητρώο παγίων στοιχείων**, τότε τα ίδια αυτά πάγια στοιχεία καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών με ένα ποσό κατά ομοειδείς κατηγορίες, δηλαδή κατά τεταρτοβάθμιους λογαριασμούς του Γ.Λ.Σ. όταν το πάγιο στοιχείο αποσβεστεί ολοσχερώς αναγράφεται στην απογραφή με υπόλοιπο αξίας 1 δρχ., εφόσον βρίσκεται στην κυριότητα της επιχείρησης. Φυσικά, θα καταχωρούνται στην απογραφή με τη συνολική αξία κτήσης τους, με τις συνολικές αποσβέσεις τους που θα είναι κατά μία δραχμή μικρότερες από την αξία κτήσης, αλλά το υπόλοιπο τους όμως θα είναι για κάθε ένα πάγιο στοιχείο και 1 δρχ.

Οι αποσβέσεις των παγίων που βρίσκονται στην παραγωγή, προστίθενται στο κόστος των προϊόντων που έχουν παραχθεί στη συγκεκριμένη χρήση (Ν.Δ. 587/70).

Αν η επιχείρηση αγόρασε ένα πάγιο (μηχάνημα κλπ.) αλλά η **κυριότητα του παρακρατείται από τον πωλητή** μέχρις εξόφλησης της αξίας του παγίου, τότε η επιχείρηση **έχει δικαίωμα να υπολογίζει αποσβέσεις**, χωρίς να έχει αποκτήσει την κυριότητα ακόμα (Δευτ. Φορ. Δικ. Κομοτ. 54/65).

Τα εργαλεία και τα ανταλλακτικά αποσβένονται μέσα στη χρήση που χρησιμοποιήθηκαν και όχι μέσα στη χρήση που αγοράστηκαν. Επίσης, τα πάγια στοιχεία, τα οποία αποκτήθηκαν από 1.1.92 και μετά και των οποίων η αξία κτήσης εκάστου είναι μέχρι 200.000 δρχ. μπορούν (όχι υποχρεωτικά) να αποσβένονται εξολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία τα πάγια αυτά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. έπιπλα) ή τέθηκαν σε λειτουργία (π.χ. μηχανήματα). Δηλαδή, για τα πάγια αυτά στοιχεία που έχουν αξία μέχρι 200.000 δρχ. γίνεται απόσβεση 100% μείον 1 δρχ. για το καθένα από τα πάγια αυτά, για να απεικονίζονται έτσι στην απογραφή ως πλήρως αποσβεσμένα.

Αν η εταιρία έχει ένα πάγιο, **μόνο κατά τη χρήση**, ενώ η κυριότητα ανήκει σε κάποιον εταίρο, τότε αποσβέσεις έχει δικαίωμα να κάνει μόνο ο εταίρος που έχει την κυριότητα. Στην περίπτωση αυτή η εταιρία δεν αφαιρεί ούτε και ενοίκιο από τα κέρδη της. Ο εταίρος όμως που εισέφερε το ακίνητο στην εταιρία για χρήση, δηλώνει έσοδα από τεκμαρτά ενοίκια, γιατί ο νόμος θεωρεί ότι το ακίνητο αυτό το ιδιοχρησιμοποιεί ο ίδιος ο εταίρος.

Τα έξοδα ίδρυσης και οργάνωσης, η φήμη και η πελατεία, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κλπ. Μπορούν να αποσβεστούν ή σε μια χρήση ή ισόποσα σε περισσότερες χρήσεις αλλά όχι όμως πέρα της πενταετίας 9άρθρο 31 παρ. 1ιβ Ν.2238/94).

Ιδιομορφία υπάρχει στις μετατροπές ή συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε με βάση το Ν. 1297/72. στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνονται ως βάση, για τον υπολογισμό των αναγνωριζόμενων φορολογικά αποσβέσεων, η αναπόσβεστη αξία προσαυξημένη με την υπεραξία που αναλογεί σ' αυτήν (βλέπε και άρθρο 19 Ν. 849).

Αν κάποιος διατηρεί μια ατομική επιχείρηση και ιδιοχρησιμοποιεί ή ενοικιάζει ένα ακίνητο της ατομικής του επιχείρησης (εκτός από τα βιομηχανοστάσια ε τις αποθήκες τους που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων α' υλών και έτοιμων προϊόντων), τότε στα βιβλία της επιχείρησης του υπολογίζει τις νόμιμες αποσβέσεις και κάνει την αντίστοιχη εγγραφή των αποσβέσεων. Το ποσό όμως αυτό που καταχωρείται ως απόσβεση θα αναγνωριστεί φορολογικά μειωμένο κατά το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του 105 9για κατοικίες) ή του 5%(για καταστήματα, αποθήκες, γραφεία κλπ.) πάνω στο ποσό του τεκμαρτού ή του πραγματικού ετήσιου ενοικίου. Το ποσό αυτό δεν αφαιρείται, αν το ακίνητο έχει αποσβεστεί ολοκληρωτικά (άρθρο 23 Ν.Δ. 2238/94). Τα ποσοστά 10% ή 5% είναι μέρος του 25% ή του 105 αντίστοιχα του ακαθάριστου τεκμαρτού ή πραγματικού ετήσιου εισοδήματος από ενοίκια (Α' κατηγορίας), που έχει δικαίωμα ο επιχειρηματίας να αφαιρέσει, όταν υποβάλλει την ατομική του δήλωση.

Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, που διενεργούνται με τη **σταθερή μέθοδο** πάνω στην αξία κτήσης, καθώς και στις προσθήκες και βελτιώσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζονται συντελεστές.

ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Για τα καινούρια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής, που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές από αυτές επιχειρήσεις, οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με τη σταθερή μέθοδο, είτε με τη φθίνουσα μέθοδο. Η μέθοδος που θα προτιμηθεί δεν μπορεί ν' αλλάξει από έτος σε έτος, αλλά εφαρμόζεται υποχρεωτικά κατά πάγιο τρόπο η ίδια μέθοδος απόσβεσης μέχρις ότου αποσβεστούν εξολοκλήρου τα συγκεκριμένα αυτά πάγια στοιχεία. Μπορεί, ορισμένα από τα πάγια αυτά στοιχεία ν' αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και ορισμένα αλλά με τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, αρκεί η ίδια μέθοδος απόσβεσης να εφαρμόζεται μέχρι να ολοκληρωθεί η απόσβεση των πάγιων αυτών στοιχείων. Ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός-τεχνικός εξοπλισμός θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναγράφονται στην παραπάνω κατηγορία **β** (εκτός από την περίπτωση 16), στις κατηγορίες **στ, η** (εκτός από τις περιπτώσεις 1 και 4), **θ, ι, ιβ, ιγ** και **ιε** (εκτός από τις περιπτώσεις 1, 2, 4 και 5), στην κατηγορία **ιστ** (μόνο περίπτωση 2) και εφόσον φυσικά τα πάγια αυτά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία, καθώς επίσης και τα πάγια που περιλαμβάνονται στην παραπάνω κατηγορία **ιη** (μόνο περίπτωση 4).

Υπολογισμός των αποσβέσεων: Με τη φθίνουσα μέθοδο υπολογίζονται **μόνο τακτικές αποσβέσεις** (και ποτέ πρόσθετες αποσβέσεις), ως εξής: Τα αντίστοιχα ποσοστά που προβλέπονται με τη σταθερή μέθοδο πολλαπλασιάζονται με το **συντελεστή 3** και τα τριπλασιαζόμενα αυτά ποσοστά αποσβέσεων εφαρμόζονται στο εκάστοτε υπόλοιπο της αναπόσβεστης αξίας του συγκεκριμένου πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Στη διαχειριστική χρήση, που η αναπόσβεστη αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αναλογούν στη χρήση αυτή, είναι μικρότερη από το 10% της αξίας κτήσης (προσαυξημένης και με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας του), ολόκληρο το ποσό αυτής της αναπόσβεστης αξίας μπορεί (δεν είναι υποχρεωτικό) ν' αποσβεστεί μέσα στην ίδια αυτή διαχειριστική χρήση.

Παράδειγμα υπολογισμού απόσβεσης με τη φθίνουσα μέθοδο

Η βιομηχανία ΜΑΝΤΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε., στις 1.6.1998 αγόρασε ένα καινούριο μηχάνημα αξίας κτήσης 10.000.000 δρχ. Ο συντελεστής απόσβεσης με τη σταθερή μέθοδο είναι 15%. Η επιχείρηση αποφάσισε ν' αποσβέσει το μηχάνημα αυτό με τη φθίνουσα μέθοδο. Ζητείται: να υπολογιστούν οι ετήσιες αποσβέσεις με τη φθίνουσα μέθοδο, που αποφάσισε ν' ακολουθήσει η επιχείρηση για το μηχάνημα αυτό.

Λύση

-Για το έτος 1998, ο συντελεστής απόσβεσης με τη σταθερή μέθοδο υπολογίζεται ως εξής:

Χρονικό διάστημα από 1.6.98-31.12.98->7 μήνες

Οπότε έχουμε: $7/12 \times 15\% = 8,75\%$ = συντελεστής απόσβεσης με τη φθίνουσα μέθοδο

$8,75\% \times 3 = 26,25\%$ = συντελεστής απόσβεσης με τη φθίνουσα μέθοδο

Χρονικό διάστημα από 1.1.99 και μετά

$15\% \times 3 = 45\%$ = συντελεστής απόσβεσης με τη φθίνουσα μέθοδο

Αμέσως παρακάτω συντάσσεται και ο σχετικός πίνακας αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο, ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗ ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΜΕΘΟΔΟ

ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗΣ ΑΞΙΑΣ
10.000.000	2.625.000 ⁽¹⁾	2.625.000	7.375.000 ⁽³⁾
7.375.000	3.318.750 ⁽²⁾	5.943.750	4.056.250 ⁽⁴⁾
4.056.250	1.825.312	7.769.062	2.230.938
2.230.938	1.003.922	8.772.984	1.227.016
1.227.016	552.157 ⁽⁵⁾	9.325.141	674.859

⁽¹⁾ 10.000.000 χ 26,25% = **2.625.000 δρχ.** ⁽³⁾ 10.000.000 - 2.625.000 = **7.375.000 δρχ.**

⁽²⁾ 7.375.000 χ 45% = **3.318.750 δρχ.** ⁽⁴⁾ 7.375.000 - 3.318.750 = **4.056.250 δρχ.**

⁽⁵⁾ Επειδή το ποσό **674.859 δρχ.** < 10.000.000 χ 10% = 1.000.000 δρχ., για το λόγο αυτό, στην τελευταία αυτή χρήση, αντί του ποσού 552.157 δρχ. μπορεί η επιχείρηση αυτή να σχηματίσει αποσβέσεις **1.227.015 δρχ.** (552.157 + 674.858 = 1.227.015 δρχ.). Αν όμως η επιχείρηση το επιθυμεί, τότε αυτή μπορεί να σχηματίσει αποσβέσεις 674.858 δρχ. (1 δρχ. λιγότερο) την επόμενη 6^η χρήση και όχι αθροιστικά στη χρήση αυτή (5^η χρήση) που προέκυψε.

ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Όταν τηρείται η εξαρτημένη λογιστική οργάνωση, τότε συναντούμε κυρίως τις παρακάτω 2 περιπτώσεις:

1^η περίπτωση: Όταν το υποκατάστημα βρίσκεται στον ίδιο νομό με το Κεντρικό ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων από το Κεντρικό ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων από το Κεντρικό.

Στην περίπτωση αυτή το υποκατάστημα μπορεί να τηρεί μόνο τα εξής βιβλία:

α) Διπλότυπα φύλλα ημερήσιων συναλλαγών θεωρημένα ή αντί αυτών ένα αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου (θεωρημένο) και ένα αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων (θεωρημένο) αλλά όμως μετά από σχετική έγκριση της Δ.Ο.Υ. σε διπλότυπα φύλλα αυτά (Εγκ. 1118148/92 άρθρο 9). Το πρωτότυπο από τα φύλλα αυτά (ένα για κάθε μέρα) θα πρέπει να περιέχονται στο Κεντρικό κατάστημα μέσα σε **15 ημερολογιακές ημέρες**, για να γίνουν οι εγγραφές στα βιβλία του Κεντρικού 9 άρθρο 17 παρ. 5 του Κ.Β.Σ.). Δηλαδή, ο λογιστής του Κεντρικού με τα παραπάνω αναλυτικά φύλλα θα κάνει συγκεντρωτικές εγγραφές (ανά ημέρα)

κατά αναλυτικό λογαριασμό στα αντίστοιχα αναλυτικά ημερολόγια ταμείου και διαφόρων πράξεων του Κεντρικού καταστήματος ή σε δυο συγκεντρωτικές εγγραφές μόνο στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων (ανάλογα με την λογιστική οργάνωση που διαθέτει η επιχείρηση) με ημερομηνία φυσικά την ημέρα έκδοσης των φύλλων απ' το Υποκατάστημα και με αιτιολογία που θα αναφέρει οπωσδήποτε τον αριθμό που φέρει το αντίστοιχο αναλυτικό φύλλο. Επίσης, από τα παραπάνω αναλυτικά φύλλα θα ενημερωθούν οι αντίστοιχες αθεώρητες καρτέλες για το Κεντρικό και για τα υποκαταστήματα μαζί όσον αφορά μόνο τα έξοδα π.χ. μπορεί να τηρεί μια καρτέλλα αναλυτικού καθολικού για τις "τακτικές αποδοχές" όπου θα καταχωρούνται οι τακτικές καταγραφές του Κεντρικού και όλων των Υποκαταστημάτων μαζί αλλά και με αιτιολογία όμως που θα δείχνει σε πιο Υποκατάστημα ανήκουν οι καταχωρημένες κάθε φορά αντίστοιχες αποδοχές και τον αριθμό του αναλυτικού κινητού φύλου. **Οι αγορές, τα πάγια, τα έσοδα, και το ταμείο** θα πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά σε χωριστούς κατά υποκατάστημα τριτοβάθμιους λογαριασμούς στα βιβλία του Κεντρικού (Εγκ. Υπ. Οικ. 1082121/17.7.96).

β) Αν η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να τηρεί βιβλίο αποθήκης, τότε είναι υποχρεωμένο και το Υποκατάστημα να τηρεί βιβλίο αποθήκης. Αλλά στην περίπτωση αυτή που το Υποκατάστημα είναι στον **ίδιο νομό ή σε μικρότερη από 50 χιλιόμετρα απόσταση** από το Κεντρικό, μπορεί το Υποκατάστημα **να απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίου αποθήκης**. Αν το Υποκατάστημα απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίου αποθήκης, τότε το Κεντρικό υποχρεώνεται να τηρεί ιδιαίτερο βιβλίο αποθήκης θεωρημένο για το Υποκατάστημα ή να παρακολουθεί σε ιδιαίτερες στήλες στις μερίδες του βιβλίου αποθήκης του Κεντρικού την εισαγωγή και εξαγωγή κατ' είδος, ποσότητα και αξία που προέρχονται από την κίνηση στο Υποκατάστημα (χωρίς να είναι υποχρεωτικό οι αξίες των αγαθών του Υποκαταστήματος και του Κεντρικού να τηρούνται ξεχωριστά αλλά μαζί στις μερίδες αποθήκης του Κεντρικού) (Υπ. Οικ. Εγκ. 40/77, άρθρο 8 παρ. 11 του Κ.Β.Σ. Π.Δ. 186/92).

γ) Βιβλίο **παραγωγής-κοστολογίου** δεν είναι υποχρεωμένο να τηρεί το παραπάνω υποκατάστημα διότι δεν τηρεί αυτοτελή λογιστική.

δ) Διπλότυπες **θεωρημένες καταστάσεις απογραφής** όπου καταχωρούνται στο τέλος του έτους τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία κατ' είδος και ποσότητα και το αργότερο **μέχρι τις 20 του μεθεπόμενου μήνα** από την λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Το πρωτότυπο περιέρχεται στο Κεντρικό κατάστημα, όπου καταγράφονται τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία του Υποκαταστήματος στο βιβλίο απογραφών του Κεντρικού αναλυτικά και

διακεκριμένα μέσα στο ίδιο παραπάνω χρονικό διάστημα κατ' είδος και ποσότητα και μέχρι τέλος Μαρτίου όταν πρόκειται για ατομικές επιχειρήσεις, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, και μέχρι τέλους Απριλίου όταν πρόκειται για ΑΕ. και συνεταιρισμούς γίνεται η ενημέρωση κατ' αξία (άρθρο 17 παρ. 7 και 8 του Κ.Β.Σ.). Πάντως για τα Υποκαταστήματα της περίπτωσης αυτής που λειτουργούν **στον ίδιο νομό** με το Κεντρικό ή σε απόσταση **μικρότερη των 50 χιλιομέτρων** από αυτό και δεν εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα, η καταγραφή των αποθεμάτων μπορεί να γίνει **απευθείας στο βιβλίο απογραφών του Κεντρικού**, διακεκριμένα (δηλαδή χωριστά κάτω από τον τίτλο "εμπορεύσιμα αγαθά Υποκαταστήματος" και κατά συνέπεια **δεν χρειάζεται να θεωρούνται καταστάσεις απογραφής**(άρθρο 27 παρ.3).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΝΟΜΟ

Η εταιρία Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε. που ασχολείται με την εμπορία κουβερτών διατηρεί την έδρα της (η οποία και θεωρείται και Κεντρικό κατάστημα) στη διεύθυνση Φράγκων 19 Θεσ/νίκη. Στις 28.12.98, ιδρύει Υποκατάστημα στην ίδια πόλη στη διεύθυνση Εγνατίας 10. Για το Υποκατάστημα θεώρησε τα εξής βιβλία και στοιχεία:

- 1) Ημερήσια φύλλα συναλλαγών.
- 2) Διπλότυπες καταστάσεις απογραφής.
- 3) Τιμολόγια πωλήσεων-Δελτία Αποστολής και Δελτία Αποστολής πάνω στα οποία αναφέρεται ο Α.Φ.Μ., η διεύθυνση του Κεντρικού και η διεύθυνση του Υποκαταστήματος.

Το Υποκατάστημα άρχισε να λειτουργεί από 2.1.1999, με σύστημα **εξαρτημένης λογιστικής οργάνωσης**. Αμέσως παρακάτω, αναλύουμε μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά λογιστικά γεγονότα που μπορούν να συμβούν σε τέτοιους είδους Υποκαταστήματα.

Α. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

2.1.99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Από το ταμείο του Κεντρικού Υποκαταστήματος μεταφέρονται με απλή απόδειξη, στο ταμείο του Υποκαταστήματος 1.000.000 δρχ. μετρητά. Αυτό γίνεται για να παρακολουθείται στο εξής το ταμείο του Υποκαταστήματος χωριστά από το ταμείο του Κεντρικού καταστήματος.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Στο ημερολόγιο Ταμείου του Κεντρικού γίνεται η εξής εγγραφή:

<u>ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2.1.99 ΤΑΜΕΙΟΥ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
38. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		
38.00.00.01 Ταμείο Υποκαταστήματος Εγνατίας 10	1.000.000	
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		
38.00.00.00 Ταμείο Κεντρικού		
Ως απόδειξη Νο 1	.	

3. 1. 99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Το Κεντρικό κατάστημα πληρώνει το ενοίκιο του παραπάνω Υποκαταστήματος για το μήνα Ιανουάριο που είναι 20.000 δρχ. Επίσης πληρώνει και δυο μήνες ενοίκια για εγγύηση που είναι συνολικά 40.000 δρχ. Για τα ποσά αυτά ο εκμισθωτής δίνει μια απλή απόδειξη αθεώρητη (επειδή δεν είναι επιτηδευματίας, διαφορετικά θα εξέδιδε θεωρημένη απόδειξη), γραμμένη ως εξής:

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΔΡΑΧ. 60.000

Έλαβα ο υπογεγραμμένος Α. Μόσχος (Α.Φ.Μ. 102030405, Δ.Ο.Υ. Α΄ Βόλου) από την εταιρία Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε. (Α.Φ.Μ. 95955667, Δ.Ο.Υ Α΄ Θεσ.) τις παραπάνω εξήντα χιλιάδες δραχμές που αναλύονται ως εξής:

α) Για εγγύηση Ιανουαρίου 1999	20.000 δρχ.
β) Για εγγύηση δυο μηνών	<u>40.000</u> δρχ
Σύνολο	60.000 δρχ

Το παραπάνω ενοίκιο αφορά το κατάστημα της Οδού Εγνατίας 10.

Θεσ/νίκη 3.1.99

Ο Λάβων

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Με βάση την παραπάνω απόδειξη στο Ημερολόγιο Ταμείου του Κεντρικού γίνεται η εγγραφή πληρωμής ως εξής:

<u>ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ</u> 3.1.99 <u>ΤΑΜΕΙΟΥ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		
62.04.00.00 Ενοίκια εδαφικών εκτάσεων	20.000	
18 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		
18.11.00.01 Εγγυήσεις ενοικίων Υποκαταστ. Εγνατίας 10	40.000	
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		
38.00.00.01 Ταμείο Υποκατ. Εγνατίας 10		60.0000
<u>Ενοίκιο Ιανουαρίου 1999 και εγγύηση δυο μηνών Υποκατ.</u>		

- 2) Ενημερώνονται οι καρτέλες του αναλυτικού καθολικού (τεταρτοβάθμιοι λογαριασμοί).

10.1.99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Το Κεντρικό στέλνει στο Υποκατάστημα 10 κουβέρτες (εμπορεύματα) με τριπλότυπο δελτίο αποστολής, γραμμένο ως εξής:

Δελτίο Αποστολής Νο 4 Ημερομηνία 10.1.99 Ώρα 10:30΄				
Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε Φράγκων 19 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. 959595667 Δ.Ο.Υ Α΄ Θεσ. ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ: ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ				
Κωδικός	Περιγραφή είδους	μ/μ	Ποσότης	Παρατηρήσεις
94.20.00.00	Κουβέρτες 2χ 2,30	τεμ.	10	για πώληση

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:

- 1) Το πρωτότυπο του δελτίου αποστολής μαζί με τις κουβέρτες τα στέλνει ο αποθηκάριος του Κεντρικού στο Υποκατάστημα.
- 2) Αν το Κεντρικό Κατάστημα είναι υποχρεωμένο να τηρεί θεωρημένο καρτέλες αποθήκης, τότε με το δευτερότυπο του δελτίου αποστολής, ο λογιστής του Κεντρικού ενημερώνει τις αντίστοιχες καρτέλες αποθήκης ως εξής: (βλέπε καρτέλες αποθήκης με κωδικούς 94.20.00.00 και 94.20.00.04 στη σελ.549).

ΣΗΜ: Δεν είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται στα δελτία αποστολής η αξία των αποστελλομένων αγαθών, λόγω στο ότι στο Υποκατάστημα δεν εξάγει αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα και λόγω του ότι Δεν τηρεί βιβλίο αποθήκης κατ' είδος ποσότητα και αξία (άρθρο 11 παρ. 5ζ)

13.1.99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Έφθασε στο λογιστικό κατάστημα του Κεντρικού το πρωτότυπο φύλλο ημερήσιων συναλλαγών του Υποκαταστήματος της προηγούμενης ημέρας 12.1.99, γραμμένο ως εξής

ΔΙΠΛΟΤΥΠΟ ΦΥΛΛΟ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 12.1.99 Μ. ΒΗΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε			Α.Φ.Μ. 959595667 Δ.Ο.Υ. Α΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ		
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ					
ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ
38.00.00.01	Από Κεντρικό κατ.	1.000.000	18.11.00.00	Εγγυήσεις Ενοικίων	40.000
70.00.01.18	Τιμολ.- δελτ. Νο1	30.000	64.04.00.00	Ενοίκια	20.000
54.00.01.18	Φ.Π.Α πωλήσεων	<u>5.400</u>	64.07.03.00	Τιμολ-δελτίο 283	10.000
	Σύνολο εισπραξης	1.035.000	54.00.00.00	Φ.Π.Α. δαπανών	<u>1.200</u>
	Υπόλοιπο προηγ.	-		Σύνολο πληρωμών	71.200
				Υπόλοιπο για μετ.	964.200
	ΣΥΝΟΛΟ	1.035.400		ΣΥΝΟΛΟ	1.035.400
ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ					
ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ			ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
30.00.00.00	Τιμ. Πώλησης-δελτίο αποστολής Νο 2 στο μ. Βρετό			56.640	48.000
70.00.01.18				"	
54.00.01.18				"	
				ΣΥΝΟΛΑ	56.640
ΠΩΛΗΜΕΝΑ ΕΙΔΗ					
Είδος		Τιμ.		Ποσότης	Αξία
Κουβέρτες 2 χ 2,30		1		2	30.000
		2		3	48.000

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

α) Σύμφωνα με τις εισπράξεις που είναι καταχωρημένες στο πρωτότυπο ημερήσιο φύλλο συναλλαγών του Υποκαταστήματος, ο λογιστής του Κεντρικού προβαίνει στην παρακάτω εγγραφή που γίνεται ή στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων του Κεντρικού, ανάλογα δηλαδή με τον τρόπο που είναι οργανωμένο το λογιστήριό του, ως εξής:

<u>ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ</u>	<u>12.1.99</u>	<u>ΤΑΜΕΙΟΥ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ				
38.00.00.01	Ταμείο Υποκαταστήματος Εγνατίας 10		35400	
70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ				
70.00.01.18	Πωλήσεις χονδρικής Υποκατ. με 18%			30.000
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ –ΤΕΛΗ				
54.00.01.18	Φ.Π.Α πωλήσεων Υποκατ. Με 18%			5.400

Ως φύλλο ημερ. συναλ. Νο 1 Υποκαταστήματος Εγνατίας 10

β) Σύμφωνα με τις πληρωμές του πρωτότυπου ημερήσιου φύλλου συναλλαγών του Υποκαταστήματος, στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου του Κεντρικού (ή στο ημερολόγιο διαφόρων πράξεων, ανάλογα με την λογιστική οργάνωση του Κεντρικού καταστήματος) γίνεται η παρακάτω εγγραφή:

<u>ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ</u>	<u>12.1. 99</u>	<u>ΤΑΜΕΙΟΥ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ				
64.07 03.00	Γραφική Ύλη και λοιπά υλικά γραφείων		10.000	
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ				
54.00.00.00	Φ.Π.Α δαπανών		1.200	
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ				
38.00.00.01	Ταμείο Υποκαταστήματος Εγνατίας 10			11.200

Ως φύλλο ημερ.συναλ. Νο 1 Υποκαταστήματος Εγνατίας

γ) Σύμφωνα με τις καταχωρημένες συμπηφιστικές πράξεις στο πρωτότυπο ημερήσιο φύλλο συναλλαγών του Υποκαταστήματος, στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων του Κεντρικού γίνεται η παρακάτω εγγραφή (συγκεντρωτική κατά λογ/σμούς που τηρούνται στο Κεντρικό).

<u>ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ</u>	<u>12.1.99</u>	<u>ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
30 ΠΕΛΑΤΕΣ				
30.00.00.00	Μ. Βρετός		56.640	
70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ				
70.00.01.18	Πωλήσεις χονδρικές Υποκατ. Με 18%			48.000
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ				
54.00.01.18	Φ.Π.Α Πωλήσεων Υποκατ. με 18%			8.640

Ως φύλλο ημερ.συναλ. Νο 1 Υποκαταστήματος Εγνατίας 10

δ) Αν το Κεντρικό κατάστημα τηρεί και βιβλίο αποθήκης, τότε στην καρτέλα αποθήκης με κωδ.94.20.00.04 και στη στήλη « πωλήσεις» γίνονται οι καταχωρήσεις κατά ποσότητα και αξία για τις κουβέρτες που πούλησε το Υποκατάστημα (βλέπε καρτέλα σελ. 549)

ΣΗΜ.: Τα φύλλα ημερήσιων συναλλαγών του Υποκαταστήματος μπορούν να καταχωρηθούν στα βιβλία του Κεντρικού μέσα σε χρονικό διάστημα 15 ημερών από την ημέρα έκδοσης των φύλλων αυτών . Κατά συνέπεια, αν στο Κεντρικό κατάστημα έγιναν εγγραφές π.χ. με ημερομηνία 15.1.99 τότε και το παραπάνω φύλλο των ημερήσιων συναλλαγών Νο 1 του Υποκαταστήματος της 12.1.99 μπορεί να καταχωρηθεί στα ημερολόγια του Κεντρικού με 15.1.99 και όχι με 12.1.99. Φυσικά το φύλλο των ημερήσιων συναλλαγών του Υποκαταστήματος της 31.1.99 καταχωρείται στα βιβλία του Κεντρικού με 31.1.99 για να συμπεριληφθεί στα ισοζύγια του ίδιου μήνα.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

25.1.2000 ΓΕΓΟΝΟΣ

Ο λογιστής του Κεντρικού παραλαμβάνει το πρωτότυπο φύλλο από την διπλότυπη **θεωρημένη κατάσταση απογραφών** των εμπορεύσιμων ειδών του Υποκαταστήματος Εγνατίας 10 με ημερομηνία 31.12.99 γραμμένο ως εξής:

ΔΙΠΛΟΤΥΠΟ ΦΥΛΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10			
Απογραφή με 31.12.99			
α/α	Είδος	μ/μ	Ποσότης
1	Κουβέρτες 2 x 2,30	Τεμ.	5

ΣΗΜ: Η παραπάνω κατάσταση **δεν είναι υποχρεωτικό να εκδίδεται** στην περίπτωση μας, διότι το Υποκατάστημα λειτουργεί μέσα στον ίδιο νομό. Συνηθίζεται όμως να τηρείται κυρίως για λόγους καλύτερης οργάνωσης του λογιστηρίου. Αν δεν τηρούνταν η κατάσταση αυτή, τότε τα εμπορεύσιμα αγαθά θα καταχωρούνται στα βιβλία του Κεντρικού χωρίς τέτοια κατάσταση.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Με βάση το παραπάνω πρωτότυπο της κατάστασης απογραφής του Υποκαταστήματος, ο λογιστής του Κεντρικού καταχωρεί στο βιβλίο των απογραφών και ισολογισμών του Κεντρικού καταστήματος, χωριστά τις κουβέρτες του Υποκαταστήματος με τις αντίστοιχες ποσότητες μέχρι 20.2.2000 και μέχρι τέλους Μαρτίου την αξία των κουβερτών αυτών.

ΚΑΡΤΕΛΕΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ

ΠΡΩΤ. 94 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

ΤΡΙΤ. 94.20.00 Κουβέρτες

ΔΕΥΤ. 94.20 Εμπορεύματα

ΤΕΤ. 94.20.00.00 Κουβέρτες 2 χ 2,30 Κεντρικού

μ.μ τεμάχια		ΕΙΣΑΓΩΓΗ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ		ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΥΠΟΛΟΙΠΟ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ
1.1.99	Απογραφή 31.12.98	500	5.000.000						
10.1.99	Στο υποκατάστημα Εγνατίας 10 Δ.Α.4			10				490	

ΠΡΩΤ. 94 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

ΤΡΙΤ.94.20.00 Κουβέρτες

ΔΕΥΤ. 94.20 Εμπορεύματα

ΤΕΤ.94.20.00.04 Κουβέρτες 2 χ 2,30 Υποκαταστήματος

μ.μ. τεμάχια		ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ		ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΥΠΟΛΟΙΠΟ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΞΙΑ
10.1.99	Από Κεντρικό Δ.Α.4								
12.1.99	Πωλήσεις Αν. Η.Τ.	10							
	No 1 Υποκατάστημα					2	30.000		
12.1.99	Πωλήσεις Αν. Η.Δ.Π.								
	No1 Υποκατάστημα					3	48.000	5	

Β. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

10.1.99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Παραλάβαμε από το Κεντρικό κατάστημα 10 κουβέρτες που συνοδεύονται με το πρωτότυπο δελτίο αποστολής γραμμένο ως εξής:

Δελτίο Αποστολής Νο 4 Ημερομηνία 10.1.99				
“Μ. Βήκος \$ Σία Ε.Π.Ε Α.Φ.Μ. 959595667 Δ.Ο.Υ Α΄ Θεσ/νίκη				
Φράγκων 19 Θεσ/νίκη				
ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ: ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ				
Κωδικός	Περιγραφή Είδους	μ/μ	Ποσότης	Παρατηρήσεις
94.20.00.00	Κουβέρτες 2χ2,30	τεμ.	10	για πώληση

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Ο αποθηκάριος του Υποκαταστήματος ελέγχει την παραληφθείσα ποσότητα αν συμφωνεί με τα γραφόμενα στο δελτίο αποστολής του Κεντρικού, υπογράφει πάνω στο δελτίο αποστολής ότι παραλήφθηκε η ποσότητα και το αρχειοθετεί.

12.1.99 ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- 1) Το Υποκατάστημα πούλησε με μετρητά 2 κουβέρτες. Για την πώληση αυτή εκδίδεται ένα τιμολόγιο- δελτίο αποστολής γραμμένο ως εξής:

Τιμολόγιο πώλησης- δελτίο αποστολής Νο 1 Ημερομηνία 12.1.99 Ώρα 10.05´ Εκδότης: Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε. Υποκ/μα Εγνατίας 10 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ. Πελάτης: Ζ. Ζερβός Κρήτης 20 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. 303040405 Δ.Ο.Υ.Ζ.´ Θεσ/νίκη						
α/α	Κωδικός	Περιγραφή Είδους	μ/μ	Ποσότης	Τιμή	Αξία
1	94.20.00.04	Κουβέρτες 2χ2,30 Φ.Π.Α 18%	τεμ	2	15.000	30.000
		Σύνολο				<u>5.400</u>
		Εξοφλήθη				35.400

- 2) Το Υποκατάστημα πούλησε με πίστωση 3 κουβέρτες στον πελάτη Βρετό με τιμολόγιο γραμμένο ως εξής:

Τιμολόγιο πώλησης-δελτίο αποστολής Νο 2 Ημερομηνία 12.1.99 Ώρα 12.30´ Εκδότης: Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε Υποκ/μα 10 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ. Πελάτης: Μ. Βρετός Ανθέων 20 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. 203020302 Δ.Ο.Υ. Η´ Θεσ						
α/α	Κωδικός	Περιγραφή Είδους	μ/μ	Ποσότης	Τιμή	Αξία
1	94.20.00.04	Κουβέρτες 2χ2,30 Φ.Π.Α. 18%	τεμ	3	16.000	48.000
		Σύνολο				<u>8.640</u>
		ΕΠΙ ΠΙΣΤΩΣΗ				56.640

- 3) Το Υποκατάστημα πλήρωσε για αγορά γραφικής ύλης δραχμές 11.200 με τιμολόγιο γραμμένο ως εξής:

Τιμολόγιο πώλησης-δελτίο αποστολής Νο 283 Ημερομηνία 12.1.99 Ώρα 13.15´ Εκδότης: Αναστασίου Β. & Σία Ο.Ε. Ερμού 17 Θεσ. Α.Φ.Μ. 929292923 Δ.Ο.Υ. Β´Θεσ Πελάτης: Μ. Βήκος και Σία Ε.Π.Ε Υποκ/μα Εγνατίας 10 Θεσ/νίκη Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.							
α/α	Περιγραφή είδους	μ/μ	Ποσότης	Τιμή	Αξία 8%	Αξία 18%	Συνολική αξία
1	Στυλοί μελάνης	Τεμ	40	100		4.000	4.000
2	Λογιστικά βιβλία- Έντυπα	Τεμ	60	100	6.000		6.000
	Φ.Π.Α.				480	720	<u>1.200</u>
	Σύνολο						11.200
	Εξοφλήθηκε						

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

α) Με βάση τις παραπάνω εισπράξεις, πληρωμές και “επι πιστώσει” πράξεις, ο λογιστής του Υποκαταστήματος συμπληρώνει το διπλότυπο φύλλο των ημερήσιων συναλλαγών, ως εξής:

ΔΙΠΛΟΤΥΠΟ ΦΥΛΛΟ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ Νο 1

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 12.1.99 Μ. ΒΗΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε			Α.Φ.Μ. 959595667 Δ.Ο.Υ. Α΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ		
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ					
ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ
38.00.00.01	Από Κεντρικό κατ.	1.000.000	18.11.00.00	Εγγυήσεις	40.000
70.00.01.18	Τιμολ.-δελτ. Νο1	30.000	64.04.00.00	Ενοικίων	20.000
54.00.01.18	Φ.Π.Α πωλήσεων	<u>5.400</u>	64.07.03.00	Ενοίκια	10.000
	Σύνολο εισπραξης	1.035.000	54.00.00.00	Τιμολ-δελτίο 283	<u>1.200</u>
	Υπόλοιπο προηγ.			Φ.Π.Α. δαπανών	71.200
				Σύνολο πληρωμών	964.200
				Υπόλοιπο για μετ.	
	ΣΥΝΟΛΟ	1.035.400		ΣΥΝΟΛΟ	1.035.400
ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ					
ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ			ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
30.00.00.00	Τιμ. Πώλησης-δελτίο αποστολής Νο 2 στο Μ. Βρετό			56.640	
70.00.01.18	“				48.000
54.00.01.18	“				8.640
	ΣΥΝΟΛΑ			<u>56.640</u>	<u>56.640</u>
ΠΩΛΗΜΕΝΑ ΕΙΔΗ					
Είδος		Τιμ.		Ποσότης	Αξία
Κουβέρτες 2 2χ2,30		1		2	30.000
		2		3	48.000

β) Το πρωτότυπο από το παραπάνω ημερήσιο φύλλο συναλλαγών το στέλνει ο λογιστής του Υποκαταστήματος στο Κεντρικό κατάστημα, το αργότερο μέσα σε **15 μέρες** από την ημέρα που αφορά, για να γίνουν οι σχετικές εγγραφές στα βιβλία του κεντρικού (άρθρο 17 παρ. 5β).

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

31.12.99 ΓΕΓΟΝΟΣ

Ο αποθηκάριος του Υποκαταστήματος έκανε απογραφή και διαπίστωσε ότι στην αποθήκη του βρίσκονται 5 κουβέρτες.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Στο διάστημα από 1.1.2000 μέχρι 20.2.2000 ο λογιστής του Υποκαταστήματος προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες.

α) Καταχωρεί τις κουβέρτες κατ' είδος και ποσότητα στις διπλότυπες θεωρημένες καταστάσεις απογραφής ως εξής:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 31.12.99			No1	
ΔΙΠΛΟΤΥΠΑ ΦΥΛΛΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 10				
α/α	Είδος	Μονάδες Μέτρησης	Ποσότητα	Παρατηρήσεις
1	Κουβέρτες 2χ2,30	Τεμ.	5	

β) Το πρωτότυπο από το παραπάνω φύλλο της κατάστασης απογραφής στέλνει ο λογιστής του Υποκαταστήματος μέχρι τις 20.2.2000 στο Κεντρικό κατάστημα.

ΣΗΜ: Επειδή το Υποκατάστημα βρίσκεται στον ίδιο νομό και δεν εξάγει αυτοτελές αποτέλεσμα, τα παραπάνω φύλλα απογραφής **δεν είναι υποχρεωτικό να εκδίδονται**. Στην περίπτωση αυτή, με τα αποθέματα του Υποκαταστήματος ενημερώνεται απευθείας τα βιβλία απογραφών του Κεντρικού (άρθρο 27, παρ.3)